

Bilaga 2 Verksamhetsberättelse och bokslut 2013 för miljö- och hälsoskyddsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	1
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	8
1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök.....	8
1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa	9
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande.....	10
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	10
1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm.....	61
1.5 Framkomligheten i regionen är hög	63
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad.....	64
2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras	65
2.3 Stockholmsborna upplever att de får god service och omsorg.....	66
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	67
3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva	70
3.1 Budgeten är i balans	70
3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva	80
Synpunkter och klagomål.....	82
Övrigt	82

Några resultat från verksamheten år 2013

Avdelningen Hälsoskydd:

- Förkortat handläggningstiden av olägenhetsärenden.
- Utvecklat tillsynen på skolor och förskolor.
- Genomfört tillsynsprojekt Rökfria skolgårdar har genomförts under året.
- Tillsynsprojekt Plaskdammar genomfördes 2009-2013 med goda resultat.
- Har arbetat med uppföljningsmetoder och utvecklat bättre redskap för personlig uppföljning
- Har utvecklat hanteringen av olägenhetsärenden .
- ÅVS-kampanjen – en förvaltningsövergripande insats för inspektion av återvinningsstationer tillsammans med förtroendevalda.
- Utbildningsseminarium tillsammans med TK och Fastighetsägare om energieffektiviseringar

Avdelningen Plan och miljö

- Appen Upptäck Stockholm nominerad till Svenska Designpriset 2013, över 100 000 nedladdningar.
- Sveriges största solcellsanläggning i urban miljö har installerats inom projekt Hållbara Järva och Sveriges största solcellsanläggning på en enskild byggnad har installerats av Stockholms hamnar i samarbete med Energicentrum.
- Förvaltningen, Fastighetsägarna Stockholm och Fastighetsägarna Service AB Stockholm har tecknat en avsiktsförklaring om att söka finansiering för gemensamma projekt.. Fyra ansökningar med deltagande av Fastighetsägarna har lämnats in varav ett EU-projekt.
- MHN har antagit förvaltningens förslag till Strategi för miljöfordon och förnybara drivmedel- för ett fossilfritt Stockholm
- Fortsatt utveckling av tillsynen över kemiska ämnen i varor bl.a. genom analys av varor.
- Färdplanen för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 har färdigställts.

SLB

- Ökad kunskap om luftföroreningars hälsoeffekter på barn genom SLB:s samarbete med miljömedicinska forskare.
- SLB-analys har bidragit till bra underlag för åtgärders effekter på luftkvaliteten.
- SLB-analys utreder konsekvenser på luftmiljön vid bostadsexploatering och infrastrukturprojekt.

Miljöanalys

- Rapport om strandinventering har presenterats för MHN
- Följt upp populationer av större vattensalamander i Natura 2000-områden

- Avrapporterat grundvattenkemisk undersökning.
- Tagit fram ett förslag om en kemikalieplan för Stockholms stad för åren 2014-2019.
- Tagit fram Miljöövervakningsplan för 2014.
- Genomfört utökad övervakning av ekologisk status.
- Påbörjat undersökning av miljögifter i sediment.
- Valts till ordförande i Eurocities arbetsgrupp Green Areas and Biodiversity
- Deltagit i analyser av Stockholm genom OECD Green Cities Programme och Stern Cities Programme.
- Finalist med Stockholms miljöbarometer i tävlingen Guldlänken – bästa webbplats inom offentlig förvaltning.

Avdelningen Livsmedelskontrollen

- Avdelningen har genomfört 8536 kontroller fördelade på 5912 verksamheter.
- Allt större andel verksamheter blir besökta varje år och får oftare flera besök. Fler kortare men tätare kontrollbesök gynnar kontakterna med företagen och bidrar till god efterlevnad.
- Inkomna klagomål ökar stadigt (1070 st) till följd av lansering av e-tjänster och möjligheter att komma i kontakt med förvaltningen.
- Norovirus, mera känt som ”vinterkräksjukan, bedöms vara den vanligaste orsaken till större livsmedelsburna utbrott, dvs att flera personer drabbas av akut och allvarlig ohälsa.
- Ett fall av *Botulism* ägde rum under året. Endast ett 10-tal fall har rapporterats i Sverige sedan 1970-talet. Förgiftningen orsakas av ett av de starkaste gift som finns. Felaktigt hanteras och förvarad fisk var orsaken.
- Färre men större kontrollprojekt har genomförts.
- Verifierande provtagningar har genomförts på bl.a. växtbaserade kosttillskott där höga halter av arsenik, kadmium och bly hittades. Även färskpressade juicer har analyserats för bekämpningsmedelsrester. I många prover påträffades bekämpningsmedel, dock inga halter över tillåtna gränsvärden och inte heller några otillåtna preparat.

Avdelningen Verksamhetsstöd

- Hastigheterna i ärendehanteringssystemet ECOS har ökat genom införandet av Citrix.
- Faktureringen har förenklats och snabbats upp med hjälp av en ny integration mellan ECOS och Agresso.
- Hanteringen av ärenden har effektiviserats genom införande av elektronisk ärendehantering.
- Administrativa processer har effektiviserats med hjälp av LEAN.

Sammanfattande analys

Tillsynen har haft en fortsatt stark utveckling vilket framgår av resultatet av den senaste NKI undersökningen med ett All time high på utmärkta NKI 72 jämfört med 64 i den senaste mätningen. Verksamhetsutövarna har givit högt betyg till bl.a. service, tillgänglighet och effektivitet. Bland tillsynsinsatserna märks fortsatt arbete med växtbaserade kosttillskott som genom larm från Stockholm ledde till att produkterna försvunnit från den europeiska marknaden. Andra projekt inom livsmedelsområdet har gällt ursprungsmärkningen av fisk och bekämpningsmedelsrester i färskpressad juice. Inom hälsoskyddstillsynen märks en påtagligt ökad effektivitet i hanteringen av de obefogade klagomålen där handläggningstiden kraftigt minskat. Inom fastighetsägartillsynen har antalet verksamhetsutövare med tillsyn mer än fördubblats jämfört med 2012 och det har inletts ökade kontakter och samråd med branschen. I tillsynen över miljöfarliga verksamheter deltar nämnden bl.a. i de förberedande diskussioner/samråd som sker kring ombyggnad av Henriksdals reningsverk liksom Fortums planering för ett nytt värmeverk i Lövsta. Kemikalietillsynen fortsätter att utvecklas och tre varutillsynsprojekt, där även varor analyserats, har genomförts under året. Nämnden har, i bred bemärkelse, utökat sitt arbete inom kemikalieområdet och kan därigenom ge ett ökande stöd för stadens ambition att arbeta mot farliga kemikalier. Ett viktigt steg är MHN:s beslut i december att anta förvaltningens förslag till Kemikalieplan. Nämnden har omfattande verksamhet inom energiområdet och här kan bl.a. nämnas projektmedel som beviljats från Vinnova för en förstudie där en databas ska byggas upp på förvaltningen för insamling av data från solenergiproduktionsanläggningar i staden, dvs en sk. testbädd. Projektmedel har även sökts från EU och från Energimyndigheten för att bl.a. i samarbete med Fastighetsägaren göra Fastighetsägarnas kontor till ett showcase för energieffektiv teknik. Inom miljöövervakningen pågår arbete med att samla in miljöförvaltningens mätdata till den databas som skapats för miljöinformation. I den interna webbportal som ska skapas kommer också mycket annan miljödata än miljöförvaltningens att göras tillgängligt.

Nämnden har gått med ett överskott om 3,0 mnkr under 2013. Överskottet har uppkommit till följd av cirka 5 % lägre personalkostnader än budgeterat. Föräldraledigheter och personalomsättning skapade oväntat stora vakanser. Trots detta har nämnden i stort sett klarat produktionsmålen. Men det är inte långsiktigt hållbart. Det är därför inte en uthållig kostnadsbesparing och det finns fortfarande en diskrepans mellan nämndens budget och behov av insatser, t.ex. när det gäller deltagandet i Stockholms omfattande program för bostadsbyggnation. Nämndens deltagande i den fysiska planeringen blir allt mer kvalificerad. Inom detta område vore det att föredra att nämndens insatser kan finansieras genom SBK:s taxa.

Ekonomi

Miljö- och hälsoskyddsnämndens redovisar ett nettoutfall på 78,7 mnkr jämfört med budget på 81,7 mnkr. Överskottet beror framförallt på 5 mnkr lägre personalkostnader än budgeterat. De lägre personalkostnaderna berodde på vakanser men också på att förvaltningen var försiktig inför 2014 eftersom budgeten för 2013 delvis utgjordes av tillfälliga medel som skulle upphöra 2014. Intäkterna har varit 2,1 mnkr lägre än budgeterat främst beroende på att all tillsynstid inte utförts inom livsmedelskontrollen och vissa intäkter inom projekten blev

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Fleminggatan 4
104 20 Stockholm

john.areschoug@stockholm.se

stockholm.se

lägre än budgeterat.

I VB 2013 kvarstår några ekonomiska osäkerheter. Det gäller projektet Hållbara Järva där det finns risk att nämnden inte uppnår alla delmål som kan resultera i utebliven externfinansiering om 1,76 mnkr. Dessutom finns risk att projektet Elbilsupphandlingen inte får avsättning för alla planerade bilar (580 bilar) vilket medför en risk för nämnden på maximalt 1,45 mnkr. Risken för återbetalning av EU-bidrag inom projektet Biogasmax, Best och Catalist har upphört eftersom nämnden fått rätt vid överklagande av beslut av EU-revisorerna. Nämnden har avsatt medel för utbetalning pga. ersättningskrav om 0,64 mnkr för borrhingsincidenten i tunnelbanan år 2009.

Tillsynen

Länsstyrelsen beslutade den 18 december 2013 om delegation till Miljö- och hälsoskyddsnämnden av tillsyn enligt miljöbalken. Beslutet ersätter de tidigare delegationsbesluten från 1985 och 1987. Den nya delegationen hänvisar nu till gällande rätt som miljöbalken och Miljöprövningsförordningen, vilket är en välkommen och värdefull uppdatering.

Den 18 juni trädde Industriutläppsförordningen (2013:250), dvs. den svenska implementeringen av EU:s direktiv 2010/75/EU, industriemissionsdirektivet i kraft. Samtidigt trädde också Miljöprövningsförordningen (2013:251) i kraft, som behandlar tillstånds- och anmälningsplikt för miljöfarliga verksamheter och ersätter bilaga 1 till Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Inom tillsynsområdet utförs arbetet i stort sett som planerat och i tertialrapporten finns en redogörelse för varje tillsynsområde inkl de områden som i VP 2013 omnämndes som särskilt prioriterade. För miljöbalken kan nämnas hanteringen av bostadsärenden, inomhusmiljön i skolor och förskolor, tillsynen av kemiska produkter och varor m.fl. Inom livsmedelsområdet nämndes betydelsen av att skapa medvetenhet i detaljhandeln om vikten av att hantera animaliska biprodukter på ett säkert sätt och kontrollinsatser mot växtbaserade kosttillskott. Tillsynen har effektiviserats inom flera områden. Nedan ges exempel på sådana områden:

- Endast ca 8% av de kontroller som genomförs inom livsmedelstillsynen blir underkända vilket är en mycket låg siffra även i förhållande till nämndens mål som är 20 % och visar på en hög grad av skötsamhet bland företagarna. Den låga siffran beror på ett effektivare arbetssätt vilket medfört påtagliga förbättringar hos de företag som omfattas av tillsynen. Effektiviteten har också ökat när det gäller att ta emot telefonsamtal och e-post från företagare och allmänhet då e-posten ökas successivt trots att det går år mindre tid än vad som planerats för.
- Inom hälsoskyddstillsynen har hanteringen av olägenhetsärenden blivit snabbare. Tiden från det att ett inlämnat klagomål fått en utpekad handläggare har sjunkit till 2 dagar, omloppstiden för ett obefogat ärende har minskat från 74 dagar 2011 till 40 dagar vid mätning inför tertialrapport 2 innevarande år. Flera åtgärder har bidragit till denna förbättring; bland annat tidigare utdelning av ärende till handläggare, kompetenshöjande insatser i inomhusmiljö, ärendehandläggning och juridik, samt tätare uppföljning, (Omloppstider för befogade klagomål bedöms av tekniska skäl som osäkra och redovisas därför inte).
- Inom hälsoskyddstillsynen märks också prioriteringen av förskola/skola utifrån tidigare års brister och tillsynsintervallet är nedkortat från 5 år till 4 år. Dessutom har

nämnden genomfört en punktinsats när det gäller rökfria skolgårdar. Under en vecka besöktes alla stadens högstudier och gymnasier i form av oanmälda inspektioner av samtliga grund och gymnasieskolor. Därvid kontrollerades skyltning om rökförbud, rökning i anslutning till skolan/på skolgård samt förekomsten av askkoppar/rökrutor.

- Inom fastighetsägartillsynen har kontakterna och ökade det samarbetet med branschen medfört att nämnden kan tala egenkontroll och energieffektivisering på branschens egna seminarier och på så vis nå ut till flera fastighetsägare. Inspektioner har under året skett hos 315 fastighetsägare. Av dessa fick 82 % anmärkning på sin egenkontroll och 45 % fick krav på redovisning efter vidtagna åtgärder. Trots att förvaltningen påtalat vissa brister har en betydande positiv omsvängning skett i fastighetsägarnas attityder till den reguljära fastighetstillsynen. Tillsynen uppfattas särskilt av mindre fastighetsägare som mycket positivt och en värdefull genomgång av det ansvar som en fastighetsägare har.
- Inom miljötillsynen fortlöper tillsynen över de traditionella miljöfarliga objekten där många av de riktigt stora verksamheterna har pågående tillståndsprövningar där nämnden yttrar sig. Utveckling av nyare tillsynsområden, som tillsyn över rivning, varutillsyn i detaljhandel, avfallstransportörer etc. prioriteras och utifrån resultatet bedöms om dessa områden ska omfattas av återkommande tillsyn. Inte minst inom varutillsynen ger resultaten, t.ex. inga anmärkningar vad gäller barnytterkläder, ledning för kommande tillsyn.

Projekt- och programverksamhet

Inom området projekt- och program märks bl.a. nedanstående områden:

- Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 har rapporterats till nämnden och svaren är på en mycket bred remiss såväl inom som utom staden. KF väntas fatta beslut om färdplanen under första kvartalet 2014.
- Ett förslag till Kemikalieplan behandlades av MHN den 18 december och skickades med hemställan om godkännande till Kf.
- Ett förslag till handlingsplan för god ekologisk och kemisk status i stadens vattenförekomster till 2021 har tagits fram. Förslaget ska avrapporteras till MHN i februari och skickas med hemställan om godkännande till Kf.
- Stockholms klimat och energiplan 2012 – 2015 har godkänts av Covenant of Mayors kontor i Bryssel. Stockholms klimat- och energiplan har av EU omnämnts som outstanding och som ett föredöme för andra städer.
- Miljöförvaltningen har bistått SLK med att ta fram en rapport om hur stadens egen organisation ska kunna bli fossiloberoende till 2030.
- Ett förslag till ny dagvattenstrategi har tagits fram av parterna i Vattenprogrammet, med SVAB som ansvarig. Förslaget behandlas i MHN i mars med hemställan om godkännande i Kf.
- Förslag till ett nytt åtgärdsprogram mot buller godkändes av MHN den 18 december. Åtgärdsprogrammet föreslås föreläggas Kf för beslut.
- En ny policy för industribuller har tagits fram i samarbete med andra förvaltningar i staden. Policyn beslutades i Kf 27 maj 2013.
- Stockholm deltar som en av pilotstäderna, i ett projekt som ska leda till ett globalt redovisningssätt för städers växthusgasutsläpp. Arbetet kan få stor betydelse för det internationella klimatarbetet.

- Inom miljöbilsprojektet pågår många aktiviteter. Bl.a. kan nämnas ett projekt där fem av stadens elbilar ska pröva induktionsladdning. Dvs. ingen kontakt behöver då anslutas utan bilen parkeras över en induktionsplatta och laddas automatiskt. Nämnden har under våren arbetat fram en strategi för miljöbilar och miljöbränsle med förslag till åtgärder som staden kan vidtaga för att uppnå klimatmål till 2015 och 2050.
- En webbportal, Miljödata, för visning och hantering av databasens data är framtagen. Den driftsätts under 2014 och kommer att fungera som ett internt handläggarstöd. Från databasen tillgängliggörs miljöförvaltningens miljödata mot övriga förvaltningar, bolag och externa utförare via elektroniska tjänster.
- I Energicentrumets regi har ett webbaserat verktyg för bedömning av solinstrålning på stadens samtliga hustak tagits fram och finns publicerad på stockholm.se och energiradgivningen.se.

Miljöövervakning

Inom området miljöövervakning sker arbetet inom ett antal huvudområden såsom biologisk mångfald, mark, vatten, miljögifter m.fl. Särskilt kan nämnas:

- Arbetet med att kartera och undersöka historiska föroreningar vid ett antal nedlagda kemptvättar. För detta anslogs särskilda medel om 500 tkr i budget. Under 2014 kommer ett 15-tal lekplatser att undersökas.
- Vid MHN:s möte den 26 november presenterades resultaten av den omfattande provtagningen på grundvatten under 2011 och 212. Då provtogs grundvattnet på 74 platser i staden med avseende på ett antal ämnen bl.a. tungmetaller och olika kemikalier samt bakterier.
- Den löpande miljöövervakningen av metaller och organiska miljögifter i vatten och fisk kompletterades under 2013 med ytterligare ämnen (bromerade flamskyddsmedel och fluorerade ämnen) samt en ny lokal, Brunnsviken. Resultaten kommer att redovisas på MHN under våren 2014.
- En uppföljning av 2007 års undersökning av miljögifter i sediment har genomförts tillsammans med Länsstyrelsen. Undersökningen har delfinansierats av Landstingets miljöanslag. Resultaten från undersökningen kommer att redovisas på MHN under våren 2014.
- Ett åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar för Stockholms län antogs av Länsstyrelsen i december 2012. Halter över gällande miljö kvalitetsnormer för dessa ämnen är orsaken till att åtgärdsprogram upprättas. Halterna av partiklar (PM10) har visserligen minskat med ca 40 % i gatunivå under 2000-talet men behöver minska ytterligare för att gällande miljö kvalitetsnormer ska klaras. Vad gäller kvävedioxid så minskar halterna inte lika snabbt i gatunivå, ca 10-15 % har halterna minskat med under 2000-talet. Även här krävs alltså fortsatta åtgärder för att klara miljö kvalitetsnormer. Nämnden vill genom en dialog med trafikkontoret, säkra att fortsatta åtgärder vidtas.

Miljöhänsyn inom fysisk planering

Nämndens insatser för miljöhänsyn inom den fysiska planeringen har ytterligare breddats genom projektet C/O City som handlar om Urbana ekosystemtjänster. Nämnden har både tagit initiativ till projektet och ansvarar för projektledarskap. Projektet arbetar med tre fallstudieområden, verktyg och metoder utarbetas, ekosystemtjänster som kan vara av intresse

i stadsmiljö har identifierats samt en kommunikationsplattform för ekosystemtjänster har utarbetats. I övrigt har nämnden aktivt bidragit till arbetet med miljöprofilområden och har även bidragit med synpunkter och innehåll till de tänkta mikromiljöprofilområden som ska arbetas fram. Nämnden har även varit huvudprojektledare för Hållbara Järva. Inom Hållbara Järva ersätts lösningen med vindkraftverk med byggandet av Sveriges största solcellspark. Totalt planeras för installation av ca 10 000 m² solceller inom Järva. Både Svenska Bostäders och Familjebostäders första etapper av solcellsinstallationer är klara och upphandling pågår för fortsatta installationer. Det är nu 4875 m² solceller installerade i Husby och Rinkeby, vilket motsvarar en effekt på ca 700 kW med en beräknad produktion på ca 595 000 kWh el per år.

Glädjande är att Stockholmsmodellen för trafikbuller har accepterats av Mark och miljööverdomstolen genom motiveringen till domen ang kv Plankan. Miljöförvaltningens och länsstyrelsens rapportserie Trafikbuller i planeringen I – IV hade också stor betydelse för bullersamordningsutredningen förslag ny lagstiftning.

Nämndens interna verksamhet

Avdelningen för Verksamhetsstöd genomför en systematisk genomgång av förvaltningens administrativa processer i syfte att identifiera och eliminera alla faktorer i processen som inte tillför nytta. Avdelningen svarar för en omfattande intern utbildningsverksamhet om olika administrativa processer. Ett viktigt framsteg är att förvaltningen övergått till elektronisk och processororienterad ärendehantering.

Övrigt

Fr.o.m. VP 2012 finns ett antal aktiviteter framtagna med anledning av Program för delaktighet för funktionshindrade. Resultatet av uppföljningen finns insprängt i den övriga uppföljningen som i huvudsak utgår från åtagandena på avdelningsnivå. Flera av aktiviteterna har utförts eller pågår och under året har möte hållits med Funktionshinderrådet för samråd om fler aktiviteter.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

 Uppfylls helt

Kommentar

Stockholm är en storstad som till stor del präglas av sina natur- och havsområden som finns i staden och dess närområden. Nämnden arbetar för att denna unika karaktär ska gå att förena med stadens behov att växa och utvecklas. Nämndens verksamhet bidrar till målet på många sätt, både direkt och indirekt då frågor om miljö och hälsa också bidrar till attraktivitet och trygghet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

● Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till att Stockholm kan fortsätta att bygga på sitt goda anseende på miljöområdet vilket är en av stadens konkurrensfördelar liksom att en väl fungerande tillsyn bidrar till ett företagsklimat där lagregler för miljö och livsmedelshantering efterlevs och gäller lika för alla. Inte minst genom e-tjänsterna utvecklas väl fungerande och effektiva kontakter med företagen. Den senaste NöjdKundIndex (NKI) undersökningen visar på det hittills bästa resultatet som någonsin uppmäts för MHN, med ett resultat för 2012 på NKI 72. Det innebär ett stort språng från NKI 64 i mätningen för 2011. Under månaderna januari – oktober 2013 förbättrades NKI ytterligare till värde NKI 74.

MHN får särskilt höga resultat på bl.a. effektiviteten. NKI undersökningen har staden genomfört sedan 2005 för att undersöka hur företagarna uppfattar servicen i myndighetsutövningen. Undersökningen genomförs av företaget MIND Research.

Utöver NKI-undersökningarna, följer nämnden sedan några år tillbaka, genom enkäter upp hur verksamhetsutövarna uppfattar tillsynen. Resultaten är genomgående positiva och den enda direkta förändringen som enkäterna genererat är förbättrad information om avgifterna för tillsynen. Företagarna efterfrågar relativt ofta ytterligare branschkunskap, och hjälp med att lösa problem, från nämndens inspektörer. Avdelningen för Plan och miljö har under året särskilt uppmärksammat detta förhållande och söker branschspecifik utbildning för handläggarna.

Rollen som myndighet ger begränsningar i möjligheterna att handla upp verksamheter och att avknoppa. Trots detta har en betydande del av nämndens verksamhet köpts in även om detta inte räknas som verksamhetsentreprenader. Indikatorn nedan mäter externa kostnader för olika verksamheter som definieras av staden, i förhållande till nämndernas totala kostnader.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	0 %	0 %	0 %	36 %	2013

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

● Uppfylls helt

Kommentar

Kf:målet liksom indikatorn nedan avser samtliga nämnder i staden. MHN bidrar i viss mån till uppfyllelsen. Nämndens arbetsuppgifter är högt specialiserade vilket påverkar förutsättningarna att kunna ta emot sökande från Jobbtorget och likaså ungdomar som söker sommarjobb även om det här finns en målsättning att ge sommarjobb. Däremot kan nämnden ofta ta emot studerande som gör sin praktik, personer som arbetstränar och lönebidragsanställda.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	0 st	0 st	0 st	1600 st	VB 2013

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

● Uppfylls helt

Kommentar

Under detta mål finns 12 av nämndens 21 mål. Av dessa 12 bedöms samtliga utom två uppfyllas helt. Mål som inte uppfylls är 1.3.10 ang. försäljning av miljöbilar och miljöbränsle i länet där brist på tydlighet i kring nationella incitament och styrmedel avseende miljöfordon bidrar till att försäljningen av miljöbilar och miljöbränsle inte når målen. För målet 1.3.11 ang. stadens innehav av miljöbilar och användning av miljöbränsle konstateras att målet inte uppnås vad gäller stadens tankande av fordonsgas.

Målet som avser den största verksamheten är 1.3.1 Bättre miljö och hälsa genom ökade effekter av tillsynen, svarar för närmare hälften av nämndens verksamhet. De andra stora områdena som täcks in av mål är miljöövervakning med ett stort antal aktiviteter vilka visar god måluppfyllelse.

Projekt och programverksamhet där mål finns t.ex. avseende växthusgaser, energibesparing, miljöbilar, kemikaliarbetet, vattenarbetet, arbetet mot buller mm. Också här finns en god måluppfyllelse fast alltså undantaget delar av målen för miljöbilsverksamheten.

Nedan redovisas de Kf:indikatorer som visar olika uppgifter om miljötillståndet i staden. Målvärdena för indikatorerna bedöms komma att uppnås under året. Indikatorn för växthusgasutsläpp kan inte redovisas i verksamhetsberättelsen p.g.a. av förseningar i

statistikunderlag. Redovisning sker på nämndens sammanträde i mars.

Enligt SLK:s anvisningar ska nämnderna redogöra för om och när en policy antagits för miljövänliga resor i tjänsten. För miljöförvaltningen antogs en sådan i ledningsgruppen den 2 maj 2012.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel dubbdäck	0 %	0 %	0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2013
 Andel elbilar	16,67 %	16,67 %	8 %	6 %	2013
 Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft	48,22 %	47,58 %	50 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2013
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100%	Verksamhetsberättelse 2013
 Andel miljöbränslen i stadens miljöbilar	100 %	100 %	100 %	tas fram av nämnden/styrelsen	VB 2013
 Total fosforhalt i sjöar	100 %	94,44 %	100 %	83 %	2013
 Växthusgasutsläpp per stockholmare		3,5 ton	3,2 ton	3,2 ton/inv	2013
Kommentar					
Indikatorn för växthusgasutsläpp kan inte redovisas i verksamhetsberättelsen p.g.a. av förseningar i statistikunderlag. Redovisning sker på nämndens sammanträde i mars.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra stadens medborgarenkät 2013	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar			
En undersökning om stockholmarnas miljövanor och attityder har genomförts under 2013. Resultatet av undersökningen redovisas 2014.			
 Tillsammans med trafik- och renhållningsnämnden utreda och implementera ytterligare incitament för supermiljöbilar i staden inom parkeringsområdet.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar			
Avrapporterades till MHN under hösten 2013 i samma tjänsteutlåtande som tog upp miljöbilsstrategin.			

Nämndmål:

1.3.1 Bättre miljö och hälsa genom ökade effekter av tillsyn

● Uppfylls helt

Kommentar

Under detta mål redogörs för tillsynsarbetet och dess effekter. Dessutom tas tillsynen upp under målet *Utföra tillsyn motsvarande avgiften och Snabb och effektiv service*. Här redogörs för tillsynens inriktning, iakttagelser vid tillsynen och statusen på nyckelindikatorerna vilka också framgår av tillsynsplanen i bilaga 2.3. Redogörelsen sker efter lagstiftning, ansvarig tillsynsavdelning och område/bransch. Det är svårt att ge en samlad bedömning av hela området eftersom den omfattar vitt skilda verksamheter och tillsynsområden. Utvecklingen av nyckelindikatorerna sedan 2009 tyder på att läget inom tillsynsområdena som helhet förbättras. En del nyckelindikatorer är utformade som produktionsmått eller är på annat sätt inte mått på tillstånd inom miljö- och hälsoområdet. Av de 42 indikatorer som däremot uttrycker ett tillstånd inom miljö- och hälsoområdet inkl livsmedelskontrollen, visar 15 st på ett förbättrat resultat sedan 2012 och 22 visar på ett oförändrat resultat. Av dessa hade dock för 11 full måluppfyllelse uppnåtts redan 2012 varför det snarare handlar om att vidmakthålla ett gott tillstånd. Av effektindikatorerna visade 5 på en försämring. Måtten är en samlad indikation på att tillsynen och även lagstiftningen, ger resultat, men får tolkas med försiktighet eftersom enskilda utfall kan bero på tillfälligheter. För livsmedelskontrollen bedöms nu när några år förflutit med den nya lagstiftning som infördes 2006, att det skett successiva förbättringar ute i verksamheterna. Livsmedelskontrollens indikator *Andelen underkända kontrollbesök ska minska till under 20 %* har med råge uppfyllts då utfallet är 8 % för 2013.

Tillsyn enligt miljöbalken

7 kap MB, skyddade områden.

I tillsynsarbetet kontrolleras efterlevnaden av syften, föreskrifter, dispenser och andra beslut som fattats med stöd av miljöbalken. Inom ramen för tillsynsarbetet bidrar förvaltningen med kunskapsunderlag och råd lämnas till reservatsförvaltarna och andra förvaltningar om skötsel och åtgärder som syftar till att bevara och utveckla de skyddade områdenas värden. Fokus under året har varit på kommunikation med Trafikverket och andra förvaltningar inom staden om att minimera påverkan av Projekt Förbifart Stockholm på fyra av stadens reservat. Under 2013 har förvaltningen medverkat i arbetet med att bilda tre nya reservat; Årstaskogen med Årsta holmar, Älvsjöskogen samt Kyrkhamnsområdet. Egenkontroll och skötsel visar generellt ett gott resultat för värden i Flaten, Nacka, Sättra och Grimsta NR. Skötseln i Järvareservaten har i några år varit eftersatt varför utvecklingen för värden har varit negativ. Skogvaktarkärret i Igelbäckens kulturresevat restaureras dock och grodtunnlar har anlagts vid Kyrksjölötens naturreservat under året.

Uppföljningen av status och trender för reservatens natur- och rekreationsvärden fortsätter. Förvaltningen har under 2013 valt att följa upp bevarandestatusen för ett urval av skyddsvärda arter på tidigare kända lokaler. Resultatet visar gynnsam status för ett par arter, medan en stor

del av de valda arterna har mindre bra eller ogynnsam bevarandestatus. Det är framförallt hävdgynnade arter som går tillbaka på grund av utebliven slätter alternativt bete.

9 Kap MB Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Avdelningen Plan och miljö

Tabellen nedan visar uppföljningen av indikatorer som är gemensamma för några branscher, dvs. hur stor andel av företagen som påbörjat åtgärder för att effektivisera energianvändningen respektive transporter. Sedan nyckeltalet infördes 2009 har det skett stora förbättringar. Sedan 2011 har flera branscher nått utfall 100 % utom utom livsmedelsindustri där det dock skedde en viss förbättring under 2013 jämfört med föregående år.

Uppföljning av branschgemensamma indikatorer i företag som inspekterats 2013, 2012 inom parentes

Branscher	Åtgärder påbörjats för att effektivisera energianvändningen	Åtgärder påbörjats för att effektivisera transporter
Verkstad, elektronik, mönsterkorttillverkning	100 % (100 %)	100 % (100 %)
Kemisk industri inkl. läkemedelsindustri	100 % (100 %)	100 % (100%)
Grafiker	100 % (85 %)	100 % (100 %)
Livsmedelsindustri	76% (71 %)	77 % (77 %)
Oljehamnen	100 % (100 %)	100 % (100 %)

Vägtrafik

Det kan konstateras att det kommer krävas fortsatta insatser för att normerna för luft ska klaras. De åtgärder som hittills vidtagits för att normerna ska uppnås har inte varit tillräckliga. Miljökvalitetsnormen för PM 10 klarades i staden under 2012, men på längre perioder med torrt väglag hade Stockholm överskridanden 2013 vid samtliga mätstationer i gatunivå. Ett nytt åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar fastställdes av länsstyrelsen vid årsskiftet 2012/2013. Åtgärder utifrån åtgärdsprogrammet har inletts under 2013 och fortsätter under 2014. Den viktigaste åtgärden för att minska halten PM10 är att minska andelen dubbdäck. Stockholms stad vill att en minskning ska ske genom att en avgift för användning av dubbdäck införs. Det är dock inte juridiskt möjligt att införa en sådan avgift i dagsläget. Det finns även en miljökvalitetsnorm för buller men den utgör inte en gränsvärdesnorm på motsvarande sätt som för luft. Enligt förordningen (2004:675) om omgivningsbuller ska buller kartläggas och ett åtgärdsprogram fastställas som syftar till att omgivningsbuller inte ska medföra skadliga effekter på människors hälsa.

Under året har ett omfattande arbete genomförts med att revidera befintligt åtgärdsprogram med intentionen att åtgärdsprogrammet i större utsträckning ska fokusera på uppföljningsbara åtgärder än tidigare program. Detta rapporterades till MHN 17 december 2013.

Vad gäller trafikdagvatten och dess reningsanläggningar för det kommunala vägnätet saknas fortsatt ett utpekat ansvar för drift och skötsel av dessa. TRN och SVAB förhandlar vidare i frågan.

Motorbanor

I Stockholm finns sex motorbanor, tre inomhus och tre utomhus. Den viktigaste miljöfrågan för dessa och då framförallt från de två större utomhusverksamheterna i Hansta naturreservat och på Gubbängens speedwaybana bedömer förvaltningen vara buller till omgivningen. För motorcrossverksamheten i Hansta naturreservat inriktas tillsynen särskilt mot skyddsåtgärder i motorklubbens egenkontroll för att minska störningar i det känsliga område där verksamheten bedrivs. Egenkontrollen har fungerat tillfredsställande under året.

Spårtrafik

Befintliga spårtrafikanläggningar omfattar totalt ca 15 mil spår (Trafikverket och SL). Tillsynen behöver fortsatt fokusera på att minska spårbullrets påverkan på Stockholmarna. Buller från spårtrafiken ingår också i arbetet med förordningen om omgivningsbuller. Även luftföroreningar i tunnelmiljö och vibrationer är områden som tas omhand i tillsynen kopplade till spårtrafiken. Under 2013 har förvaltningen bland annat drivit frågor om buller från tågdepåer och kurvskrik från tunnelbana och tvärbana samt tillsett att åtgärder genomförs med bullerskyddsåtgärder och spårnära skärmar.

Flyg

Buller samt utsläpp till luft, mark och vatten har under året prioriterats. Tillsynen har varit fortsatt intensiv under 2013 och bland annat berört tillsyn av arbetet med bullerisolering av bostäder, buller från markbundna källor, omdisponering av flygplatsens mark samt diskussioner om nya bostäder nära flygplatsen. Förvaltningen har behandlat en anmälan om ändring av flygplatsen och haft omfattande samråd med flygplatsen om ytterligare två sådana anmälningar. MHN 2013-12-18 har förelagt flygplatsen att göra fortsatta undersökningar av mark- och vattenföroreningar av PFAS.

Arbetet att undersöka möjligheterna för ökad bostadsbebyggelse har fortsatt. Det avser delar av det område som omfattas av miljötillståndet för Bromma flygplats, men som inte utnyttjas fullt ut idag. Förvaltningen är representerad i såväl arbetsgrupp som styrgrupp. Den statliga bullersamordningsutredningen som presenterades under hösten har en nära koppling till frågan.

Hamn och sjöfart

I Stockholm finns det fem tillståndspliktiga hamnar som kan ta emot fartyg med större bruttodräktighet än 1350. Stockholms Hamn bedriver hamnverksamhet vid fyra av dessa hamnar och exploateringsnämnden vid en tillfällig hamn i Hjorthagen. Tillståndsprövningen av en tillfällig hamn i Sätra (som ska tas i bruk under byggtiden av Förbifarten) är framskjuten till 2014. På Skeppsholmen och Riddarholmen finns det även hamnar/ kajer som inte är tillståndspliktiga som ägs av Statens Fastighetsverk. Tillsyn bedrivs även mot rederier och annan kommersiell båttrafik. Bullerstörningar till omgivningen är den mest prioriterade frågan för tillsynen. Nämnden har som tillsynsmyndighet också haft ett utpekat ansvar av MMÖD under 2012-2013 för att i samråd med Stockholms Hamn bl.a. utreda möjligheten att

minska bulleremissionerna i Värtahamnen-Frihamnen. Utredningarna som tagits fram under året kommer

att ligga till grund för permanenta villkor för buller som skall gälla i Värtahamnen-Frihamnen och i förlängningen för eventuell bostadsutbyggnad i Norra Djurgårdsstaden.

Exploateringsprojekt

Stockholm är en starkt växande stad med många pågående exploateringsprojekt som t.ex. byggande av Citybanan, Norra länken, Norra stationsområdet, Förbifarten, nya E18 Hjulsta – Kista, förberedelse för ombyggnad av Slussen samt byggen av nya bostadsområden. Prioriterade frågor är bullerstörningar, hantering av markföroreningar, rening av länshållningsvatten, kemikalie- och bränslehantering, de mycket omfattande transporter till och från verksamheterna samt kontroll av att arbetena sker inom gällande arbetstider för att minska störningarna till omgivningen samt till stadens skyddade områden. Tillsynen sker dels genom regelbundna möten med de större projektens miljöorganisationer och dels genom riktade inspektioner hos byggherrarnas entreprenörer ute på arbetsplatserna. Förvaltningens erfarenhet är att de större byggföretagen ofta har bättre egenkontroll än de mindre.

Energianläggningar

Av ca 30 tillstånds- och anmälningspliktiga anläggningar har 17 besökts under året. 20 miljörapporter har granskats. På fyra anläggningar bedriver nämnden tillsyn över rivningen av anläggningarna.

Inspektion och tillsynsmöten för byggandet av nya pannan i Värtan har skett under året där nämnden bl.a. hanterat klagomål på buller från bygget och från verket. Värtaverket klarar inte villkoret för buller. Då villkoren är utformade som riktvärden krävs därför att bolaget vidtar åtgärder. På motsvarande sätt pågår arbete med att få ned halten av suspenderade ämnen i avloppsvatten från OFA och kolpastaprepareringen. En panna klarar inte jämförande mätning av rökgasflödet. Handlingsplan och åtgärder pågår.

Ett flertal tillsynsmöten har skett med Fortum Distribution omfattande diskussion om egenkontrollen och avvecklingen av oljekabelnätet (avser kablar som är isolerade med olja). Vidare har ett tiotal efterbehandlingsärenden, t.ex. rivning av elstationer där såväl sanering av PCB-haltig fogmassa som marksaneringsarbeten varit aktuellt hanterats.

Mark- och miljödomstolen meddelade under året en deldom, avseende vissa utsläpp till vatten, för Värtaverket. Då villkoren upplevdes som oklart formulerade överklagades beslutet inledningsvis av nämnden men efter att förvaltningen fört diskussioner med Fortum Värme om innebörd och sätt att kontrollera har en samsyn nåtts och överklagandet dragits tillbaka. Samråd kring slutliga villkor för luftutsläpp från Värtaverket har genomförts. Nämnden har i två omgångar yttrat sig i den pågående tillståndsprövningen av Hammarbyverket. Förvaltningen har också deltagit i ett par möten kring ev. ny förbränningsanläggning i Lövsta.

Förvaltningen har uppmanat Fortum Distribution att uppdatera såväl dokumentation som avvecklingsplan samt egenkontrollen för oljekabelnätet. Vad avser Fortum Värmes anläggningar är bedömningen, trots överskridanden av riktvärden, att egenkontrollen fungerar bra.

Energianvändning/pannrumstillsyn i fastigheter

Arbetet, som inriktats mot oljeeldade flerbostadshus, slutfördes i huvudsak under 2012. Ett

antal, ca 30, pågående ärenden – finns kvar och uppföljning av tidigare ställda krav sker under året. Egenkontrollen vad gäller oljehantering i pannrummen är fortsatt bristfällig. Krav på åtgärder har ställts i samtliga ärenden. Tillsynsområdet har prioriterats under året med ambitionen att slutföra samtliga ärenden men svårigheter att få in begärda uppgifter gör att det fortfarande finns öppna ärenden.

Avfallsanläggningar

Avfallsanläggningarna i Stockholm utgörs av skrotar, mellanlager av allt från farligt avfall till sopsand, behandling av elavfall och kylmöbler och sortering av papper, bygg- och rivningsavfall och annat avfall. De flesta verksamheterna ska besökas varje år men mindre mellanlager som t.ex. miljöstationerna ska besökas vartannat år och andra mer sällan.

Tillsynen bedrivs planligt och 68 verksamheter har besökts under året.

Dagvattenhanteringen har blivit en viktig tillsynsfråga och den förbättras successivt hos flera av anläggningarna. Just dagvattenhantering och risk för påverkan på Bällstaån har genererat mycket arbete på en anläggning som förbehandlar elavfall. Anläggningens utformning, brist på mark i omgivningen m.m. har lett till att företaget nu söker annan lokalisering. En genomgång av hanteringen av sopsand (från vinterväghållningen) har presenterats för nämnden i april 2013.

Utifrån initierade ärenden, som anmälan av mellanlager av farligt avfall och remisser avseende transporttillstånd, tar relativt mycket tid - under året har omkring 80 sådana ärenden hanterats.

Avloppsreningsverk

Tillsynen över Stockholm Vatten (SVAB) utgörs av återkommande möten, med olika inriktning, avseende själva reningsverken, ledningsnätet, slamfrågor etc. Bolagets miljörapporter har granskats. Mängden bräddat avloppsvatten har minskat år 2013 jämfört med året innan, såväl vad avser SVAB:s ledningsnät som Syvabs pumpstation i Eolshäll. Den nuvarande bedömningen är att SVAB kommer att kunna innehålla sina villkor detta år.

Tidigt under hösten beslutade SVAB att Bromma reningsverk ska läggas ned och att detta avlopp ska överföras till Henriksdal, att Henriksdalslösningen ska genomföras och förvaltningen har deltagit i ett flertal möten och diskuterat såväl upplägg som innehåll i en ny tillståndsansökan. Enligt SVAB:s plan ska tillståndsansökan lämnas in i mitten av kommande år.

Bilvård/bensin

Den sammanställning som förvaltningen gjort över analyserna på det utgående avloppsvattnet visar på förbättringar jämfört med tidigare år. I stort sett alla 70 anläggningar kommer att ha fått besök. Ett antal ärenden om nya reningsanläggningar har hanterats då ansvaret för Shell/7-elevenanläggningarnas reningsanläggningar överförts till Washtec. Vidare har också ett antal biltvättar fått nya huvudmän med åtföljande inspektioner och förelägganden om provtagning. Den viktigaste indikatorn är andelen tvättar som klarar utsläppsmålen och här är resultatet oförändrat gentemot år 2102.

Under 2013 har också arbete lagts på att reda ut ansvarsförhållandena, mellan SL och entreprenörerna, i tåg- och bussdepåer. Förutom att det kan finnas oklarheter i ansvarsförhållandena innebär entreprenörbyten ofta att dokumentation över anläggningarna försvinner.

Grafiker/fotolabb

Sammantaget finns drygt 20 lite större grafiska verksamheter kvar i Stockholm. De besöks vart annat år och under 2013 har fem av dessa besökts. Granskning har skett av samtliga lämnade miljö-/årsrapporter. Detta är ingen enhetlig bransch och vad som är viktigast ur miljösynpunkt varierar från företag till företag. Hantering och val av kemikalier, utsläpp till vatten och luft samt energianvändning är de frågor som har störst fokus i tillsynen nu. En stegvis förbättring sker men nya kemikaliereregler/omvärdering av kemikalier innebär också nya utmaningar för branschen. En kampanj där användningen av ftalater i textilscreenfärger, kontroll

ras, har just påbörjats. Resultatet av denna genomgång kommer att rapporteras till nämnden under nästa år.

Färg-, kem och läkemedel

Samtliga tillstånds- och anmälningspliktiga större verksamheter, tolv stycken, har fått minst ett tillsynsbesök under året. De mindre, anmälningspliktiga, verksamheterna besöks vart tredje år. Granskning har skett av miljörapporter. Förvaltningen har deltagit i periodiska besiktningar.

Under året har fjorton verksamheter besökts och tillsynen koncentreras på hantering och förvaring av kemikalier, transporter, energiförbrukning samt utbyte av kemikalier. Den generella bedömningen är att de stora företagen har en väl utvecklad egenkontroll med fokus på säker kemikaliehantering och utfasning/utbyte av de farligaste kemikalierna. I många fall går dock arbetet med utfasning långsamt, främst beroende på de tillverkade produkternas komplexitet och användningsområde.

Tillståndsprovning pågår för två företag, Boule Medical och GW Bulk, och förvaltningen har vidare yttrat sig över en provotidsredovisning som lämnats in av Octapharma. Förvaltningen har tillsammans med Octapharma diskuterat hur en tillkommande produktionslinje ska bedömas vad gäller tillstånds- eller anmälningsplikt enligt miljöprövningsförordningen.

Kemtvättar

Femton verksamheter har besökts under året. Alla kemtvättarna lämnar årsrapport bl.a. över lösningsmedelsförlust och, inspektionerna genomförs som uppföljning av inlämnade årsrapporter. Den sammanställning över lösningsmedelsförlusten hos verksamheterna, som förvaltningen gör utifrån årsrapporterna, visar på minskade utsläpp. Indikatoren för kemtvättarna är andel företag som har en lösningsmedelsförlust under 1.5% per kg tvätt. Resultatet har stadigvarande förbättrats från år 2010 men för 2013 noteras en marginell nedgång från 2012 års 87% till 84%. Utöver kemtvättarna ingår också vit- och mattvättar i branschen.

Kross, betong och asfalt

I branschen finns i november 2013 tolv verksamheter som betalar årsavgift. Det handlar om permanenta krossar samt tillverkning av betong och asfalt. Samtliga dessa har besökts under året. Under året har två anmälningar om nya tillfälliga krossar hanterats.

Ett klagomålsärende, avseende buller och damning, på en kross i Årsta som hanterar material från bygget av Citybanan har avslutats då relevanta försiktighetsmått nu vidtagits. För Cementas anläggning på Lövholmen gäller provotid för vissa villkor och länsstyrelsen har nu förlängt tiden till mars 2014. Bolaget ska då redovisa förslag till villkor avseende buller samt

elanslutning av fartyg. Vid inspektion av Skanskas betongfabrik i Farsta uppdagades vissa brister/oklarheter avseende kemikalieförvaring, oljeavskiljare mm – uppföljning av ärendet pågår. NCC avser att riva sitt asfaltverk i Akalla, för att ersätta det med ett nytt för sk. grön asfalt. Ärendet hanteras inom ramen för rivningstillsynen.

Livsmedelsindustri

Stockholm hade 2013, 27 företag inom branschen som omfattas av återkommande tillsyn och 11 har besökts under året. De anläggningar som anmälts, efter att förvaltningen genomfört inventering av branschen, har fått beslut. Fortfarande återstår dock anläggningar som inte lämnat tillräckliga uppgifter för att det ska vara möjligt att bedöma ev. anmälningsplikt. De pågående diskussionerna kring Slakthusområdets framtid och krav på omlokalisering har bl. a.

inneburit att någon verksamhet lagts ner samtidigt som andra köpts upp av tidigare konkurrenter.

Oljehamn

Oljehamnen vid Loudden omfattar åtta företag och samtliga dessa har besökts under året. Flertalet av de nya tillstånd som meddelats för verksamheterna i oljehamnen har överklagats av Stockholms stad som yrkar att tillståndstiden ska begränsas till år 2019. Överklaganden har också kommit från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt privatpersoner. Yttranden i dessa ärenden har lämnats till mark- och miljödomstolen. Domstolen har i slutet av året meddelat beslut för fyra av företagen och ingen av de klagande parterna har fått igenom sina yrkanden. Företagen lämnar miljörapporter och granskning av dessa har skett.

I tillståndsbesluten har bolagen fått sk utredningsvillkor vad avser släckvatten samt behov av erosionsskydd för cisternerna. Släckvattenutredningarna, som skulle ges in till länsstyrelsen senast 30 juni 2013, skulle ske i samråd med tillsynsmyndigheten varför nämnden deltagit i detta arbete.

Verkstad och ytbehandlare, inkl U-verksamheter

Branschen omfattar cirka 300 – 700 företag varav de flesta är små verkstäder och ytbehandlare. Ambitionen är att besöka 80-100 små verksamheter årligen och knappa 50-talet inspektioner genomfördes under året. Samråd har hållits inför tillståndsansökan för Stockholms Reparationsvarv på Beckholmen. De viktigaste frågorna där är buller samt damning från blästringarbeten.

Den planerade ambitionsnivån, för de små verkstäderna där timavgift tas ut, har sänkts med hänsyn till målsättningen att slutföra tillsynen över energianvändning samt hög personalomsättning/lägre bemanning än planerat. Med den lägre bemanningen prioriteras tillsyn över verksamheter som betalar fast årlig avgift.

Avdelningen Hälsoskydd

Tabellen nedan visar tillsyn av miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd enligt kapitel 9 i miljöbalken. Tabellen ingår i KF:s basnyckeltal, se bilaga 2.7.

	År 2012			År 2013		
	Antal objekt	Antal objekt med tillsyn	Andel objekt med tillsyn (%)	Antal objekt	Antal objekt med tillsyn	Andel objekt med tillsyn (%)
- Olägenheter i bostäder (1) (lägenheter i flerb.hus)	402994	1110	0,3%	407776	1206	0,3%
- Riktad tillsyn ägare fastigheter (flerb.hus) (2)	6 700	120	1,8%	6700	315	4,5%
Radon fastigheter/fastighetsägare	10 700/6700	855 (3)	13%	10700/6700	1500	14%
- Skolor/förskolor.	1230	129	10,50%	1326	1326	100 %
- Hygienverksamheter (4)	1200	46	3,8 %	823	104	13%
- Bassängbad	76	76	100 %	78	78	100%
- Plaskdammar	53	53	100 %	53	53	100%
- Strandbad	30	30	100%	30	30	100%

1. Antalet lägenheter avser statistik från SCB och SWECO. Siffran avser antalet avslutade olägenhetsärenden till den 31 dec 2013 samt antal pågående olägenhetsärenden vid samma tidpunkt, totalt 1206.

2. Antal fastighetsägare, totalt ca 6 700.

3. Siffran avser antal handlagda radonärenden där varje ärende hör till en fastighetsägare.

4. Fluktuerande antal verksamheter där det är svårt att veta exakt antal.

Stockholm har 16998 byggnader med flerfamiljsbostäder. De är förvaltningens tillsynsobjekt enligt 45§, Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Av tabellen nedan framgår de riktade tillsynsinsatserna. Flertalet tillsynsområden hör till 9 kapitlet Miljöbalken och kommenteras mer utförligt nedan.

Tillsynsbesök	Antal 2012 VP	Antal 2012 utfall	Antal 2013 VP	Antal 2013 utfall
Ägare av flerbostadshus (1)	120	120	440	315
Skolor och förskolor (2)	160	129	315	460
Hygienverksamheter □ Istickande skärande verksamhet	60	46	20	15
Kosmetiska och produkter	20	9	20	17
Solarier	0	9	0	0
Avfall, olika verksamhetsutövare	260	200	-	210
Restaurang □ Iriktad tillsyn	0	9	-	6

1. Riktad kontroll mot fastighetsägare med avseende på egenkontroll och fastighetsskötsel.
2. Verksamhetsutövare FTI.

Tillstånd och anmälningar åren 2012 - 2013

Ansökan/anmälan	Antal 2012 VP	Antal 2012 utfall	Antal 2013 VP	Antal 2013 utfall
Förskola/skola	50	70	70	70
Hygienverksamheter	50	103	20	41
Ansökan om utvinnande av bergvärme	1100	686	580	585
Övrigt (bassängbad, 2 (bsngbad) 4 st		2 (bsngbad)6	2 (bsngbad) 5	9 bassängbad 7

Ansökan/anmälan	Antal 2012 VP	Antal 2012 utfall	Antal 2013 VP	Antal 2013 utfall
enskilda avlopp, anmälan om komposter).	enskilda avlopp20 komposter	enskilda avlopp48 komposter	enskilda avlopp 10 komposter	enskilda avlopp 27 komposter
Solarier	0	0	1	3

Förskola och skola

Under 2013 års tillsynsprojekt inom förskola/skola har fokus med anledning av tidigare års erfarenheter vid inspektion legat på buller, ventilation, städning och hygien. Det har även utförts en enkätundersökning om förskolor/skolors utomhusvistelser, där information inhämtats om verksamheterna har egna gårdar, storleken på gårdarna samt vilka parker och grönområden de oftast besöker i staden. Under 2013 har totalt 251 inspektioner utförts. De vanligaste bristerna är som tidigare år; ventilationsbuller samt misstanke om eller konstaterat otillräcklig

ventilation. 68 procent av de besökta verksamheterna hade sådana brister att uppföljning krävs.

Tillsynsprojekt ”Rökfria skolgårdar” genomfördes på våren, där 222 grund- och gymnasieskolor inspekterades oanmält med avseende på skyltning om rökförbud, rökning i anslutning till skolan/på skolgård samt förekomsten av askkoppar/rökrutor. Totalt utfördes 209 inspektioner. Målet var att se efterlevnaden av rökfria skolgårdar/utemiljöer upprätthölls. Syftet var dessutom att få kunskap om skolornas förebyggande arbete mot tobaksanvändning, samt få en uppfattning om de eventuella problem som är förknippade med att upprätthålla en rökfri skolgård.

Samtliga registrerade verksamheter har granskats med avseende på mätning av radon eller vidtagna åtgärder i de lokaler där förskole- eller skolverksamhet pågår. Uppmaning till samtliga stadsdelar med dess skol- och förskoleverksamheter där vi saknar uppgifter har skickats ut.

Den ökade efterfrågan på förskole- och skolplatser gör att verksamheter etableras på platser som från början inte var tänkta för sådan verksamhet, såsom industriområden, områden nära trafik, och även i andra lokaler tex kontorslokaler och bostadslokaler. Det gör att bedömningen blir mer och mer komplicerad och kontakt med andra avdelningar, förvaltningar kan krävas för att kunna göra bedömningar i de enskilda ärendena. Med stadens bostadsbyggnadsplaner och den starka inflyttningen kommer efterfrågan på skolor/förskolor att fortsätta öka under överskådlig tid.

Antalet inkomna anmälningar är 70 st. Under hösten 2012 gjorde en genomgång av befintligt register och då konstaterade att ca 50 verksamheter som startats mellan 2009-2012 inte anmält sin verksamhet till förvaltningens hälsoskyddsavdelning. Uppmaning har skickats till 31 av dessa verksamheter och anmälan har inkommit i 28 fall. De tre återstående avser skolor drivna av Utbildningsförvaltningen.

Radon

Radontillsynen har som mål att alla flerbostadshus, skolor och förskolor i Stockholm ska vara kontrollerade avseende radon och ha halter under riktvärdet 200 Bq/m³.

Den riktade tillsynen på fastighetsägare har bedrivits sedan 2003. Hittills vet vi genom

tillsynen att hälften av alla flerbostadshus i Stockholm radonmätta och har halter under 200 Bq/m³. Under 2013 ökades takten i radontillsynen och drygt 1 500 utvalda fastighetsägare fick uppmaningar att mäta och kontrollera radon i sina flerbostadshus. Till sin hjälp fick de en vägledning som ska lotsa dem igenom radonarbetet. De berörda fastigheterna finns i Söderort, Södermalm och Yttre Västerort. Syftet med detta är att förenkla för fastighetsägarna och få dem att självständigt uppfylla sitt ansvar för radonkontroll med så lite tillsyn från miljöförvaltningen som möjligt. Genom att öka takten säkerställer förvaltningen att Stockholm uppfyller miljömålet till år 2020. De som får 2013 års uppmaning har på sig till maj 2015 att mäta, åtgärda förhöjda halter och rapportera till miljöförvaltningen.

Bostadsfastigheter

Antalet registrerade tillsynsobjekt utgörs av byggnader med flerfamiljsbostäder vilka är 16 998 till antalet. Sedan år 2007 driver miljöförvaltningen en tillsynskampanj för fastighetsägare i Stockholms stad. Miljöförvaltningen har hunnit granska egenkontrollen hos drygt 1500 fastighetsägare i staden. De granskade fastighetsägarna består av ägare till bostadsrättsföreningar, flerbostadshus och stiftelser som äger flerbostadshus samt kommunala fastighetsbolag. Under året har tillsynen med metod A (traditionell tillsyn med kontroll av rutiner och driftcentral samt oftast en lägenhet) bedrivits på sammanlagd 315 fastighetsägare varav 261 bostadsrättsföreningar, 11 bostadsföreningar, 43 privata ägare och stiftelser. Tillsyn har bedrivits på 9 fastighetsägare med metod B (efter indikation om olägenhet t ex genom inkomna klagomål eller efter enkätsvar från de boende i aktuell fastighet).

Under året har bostadsfastigheter hos 315 fastighetsägare besökts varav 82% av verksamheterna fick anmärkningar på sin egenkontroll. 45% av de inspekterade verksamheterna fick anmärkningar där avdelningen ställt krav på redovisning efter vidtagna åtgärder. Vanligaste anmärkningen gäller brister i egenkontrollen gällande varmvattentemperatur och legionella.

Av de nio tillsynsärendena som bedrivits med metod B har tre kommit till avslut under året. Två bostadsklagomålsärenden har under året drivits med metod B fastighetsägartillsyn. Dessa två ärenden bedömdes gälla brister som inte endast var avgränsade till en klagandes bostad utan misstänktes kunna gälla flera boende hos den anmälda fastighetsägaren. I båda ärendena har det gått ut förelägganden om stambyte och fuktskadeutredning, varav ett av föreläggandena är förenat med vite. Sammantaget konstaterar avdelningen att en förbättrad inomhusmiljö har uppnåtts i dessa fall och olägenheter har därmed kunnat avhjälpas. Avdelningen har på olika sätt samarbetat med fastighetsbranschens organisationer bl a genom att delta i branschens möten och då hålla utbildning om egenkontroll. Avdelningen har även genomfört ett välbesökt seminarium om egenkontroll och kostnadsbesparande energiåtgärder i bostadsfastigheter.

Bostäder

Flera insatser har gjorts för att minska handläggningstiden av olägenhetsärenden. Mediantiden för obefogade klagomålen har minskat väsentligt, från 74 dagar under 2011 till 54 dagar 2012 och vid mätning inför tertialrapport 2 2013, till 40 dagar. Den kortare handläggningstiden har åstadkommit bl a genom att ärenden numera delas ut snabbare till handläggare, de senaste årens satsning på internutbildning i inomhusmiljö, expertstöd i inomhusmiljö, mer juridiskt stöd, tätare uppföljning av ärenden och att hela avdelningen numera handlägger olägenhetsärenden. Förutom att servicen förbättrats har också effektiviteten och debiteringsgraden ökat. Avdelningen hade vid årsskiftet 2013/2014 ca 715 stycken pågående

bostadsklagomål vilket är en ökning från föregående år, då det i slutet av december fanns 655 pågående ärenden. 538 ärenden har avslutats under 2013 vilket är något mindre än föregående år på 564 ärenden. Även om den riktade tillsynen i form av olika projekt på sikt ska leda till en bättre egenkontroll hos fastighetsägare och verksamhetsutövare, så bedöms klagomålshanteringen ha en viss effekt i form av bättre egenkontroll och som kunskaphöjare. Detta leder i sin tur till att stadens invånare får en bättre bostadsmiljö. Av totalt 568 inkomna bostadsärenden inkom 54 procent via e-tjänsten, vilket är en ökning med 10 procent från förra året. Den stora vinsten med e-tjänsten är att den ökar tillgängligheten och servicen gentemot stadens invånare samt att anmälningarna är mer kompletta.

Restauranger och evenemang samt alkoremisser

Under sommarsäsongen år 2013 utförde förvaltningen tillsyn av restaurangers egenkontroll gällande ljudnivåer från uteserveringar till närboende. Tillsyn utfördes på 6 restauranger med uteserveringar och samtliga gav upphov till ljudnivåer på bostadsfasaderna som överskrider Naturvårdsverkets riktvärden. Ljudvolymen bedöms ha förbättrats efter våra besök; antingen genom installation eller justering av sin ljudnivåvakt (limiter) på ljudanläggningen så att de ska klara riktvärdet på närmaste bostadsfasad. Avdelningen har valt att uppmana verksamhetsutövarna att själva mäta och redovisa ljudnivåer istället för att avdelningen gör mätningar. Handläggningssättet bedöms ha bidragit att verksamhetsutövarnas kunskap om ljudnivåer och egenkontroll ökat.

I ett förebyggande syfte svarar förvaltningen på Socialtjänstförvaltningens remisser avseende öppettider för alkoholservice. Under året har ca 490 remisser besvarats angående utskänkningstider för restauranger. Detta är en ökning jämfört med 2012 (420 st) och 2011 (450). Ökningen sedan 2011 beror troligen på den nya generösare alkohollagstiftning som kom 2011 och innebar förändrade krav på restaurangernas matservice. Avdelningen anser att man lyckats förebygga risk för olägenheter genom remissvaren.

Bassängbad

Fram till och med årets slut har 24 av stadens 78 badanläggningar inspekterats. 8 inspektioner har gällt nyanmälningar, varav 7 avser nya anläggningar och 2 som byggts om och gjort tillbyggnader. Utöver inspektioner utförs övervakning av badanläggningarnas vattenkvalitet. I april överlämnades en PM till nämnden gällande tillsynen på stadens egna bassänganläggningar och de brister som förvaltningen har uppmärksammat sedan en tid tillbaka, men som inte åtgärdats trots påminnelser. I september beslöt nämnden att förelägga Idrottsnämnden och Fastighetsnämnden att redovisa uppgifter och åtgärder gällande brister vid 11 av stadens bassänganläggningar.

Hälften av alla bassängbad har under 2013 fått anmärkning på badvattenkvaliteten. Av de 23 bassänganläggningar som inspekterats har samtliga fått anmärkning gällande egenkontrollen. Trots idogt arbete från förvaltningens sida, kvarstår brister att åtgärda bland stadens anläggningar.

Plaskdammar

Av 56 plaskdammar har 53 varit i drift sommaren 2013. 11 inspektioner har utförts. Vid samtliga inspektioner konstaterades brister. Allvarligast var dessa i Västerort där ett flertal av dammarna inte hade fungerande klorering.

I november överlämnades en rapport till nämnden gällande det tillsynsprojekt som genomförts från 2009 och gick i mål oktober 2013 då kompletteringar inkom gällande driftkort, ritningar

och funktionsöversikter. Samtliga egenkontrollärenden kunde avslutas under oktober månad, likaså de badvattenövervakningsärenden som handlagts under sommaren 2013. Den löpande tillsynen som görs i form av granskning av inrapporterade provtagningsresultat, visar på att andelen anläggningar med bakterieöverskridanden (heterotrofa bakterier) minskat kraftigt under 2012 (7 %) och 2013 (6 %). Sistnämnda notering gäller som snitt för hela staden bortsett från Västerort, där andelen överskridanden var 50 %.

En orsak till att driften av dammarna inte fungerat i Västerort kan vara att en ny driftentreprenör sattes in ca 1 – 2 veckor före driftstart. Förvaltningen har skickat en skrivelse till stadsdelarna i Västerort och krävt in en redovisning om orsaker till bristerna i vattenkvaliteten och hur detta ska undvikas sommaren 2014.

Förbättringen av badvattenkvaliteten i plaskdammarna i staden beror på flera faktorer; egenkontrollen har förbättrats, parkskötseln har stärkts i närområdet till plaskdammarna och mycket omfattande investeringar i tekniska förbättringar har genomförts. Analys och diskuss

ion av årets resultat genomfördes vid konferens i november 2013 i samverkan mellan stadsdelarna och myndigheten.

Service till allmänheten - Kontaktcenter och Direktservice

DirektService (DS) är en central funktion på Hälsoskydd som ger information och rådgivning via telefonsamtal och hanterar mejl från medborgare och verksamhetsutövare. I DS påbörjas även handläggningen av alla inkomna bostadsklagomål. Funktionen bemannas dagligen av inspektörer från Hälsoskydd. Som en första linjens kundservice anlitas serviceförvaltningens KontaktCenter (KC).

Under året har KC besvarat ca 17 000 inkommande telefonsamtal varav 79 % berörde Hälsoskydd och 4 % Livs fakturafrågor. Resterande 17 % av samtalen var felringningar som avsåg livsmedelskontrollen eller plan- och miljöns arbetsområden.

Av dessa kopplades 5 694 samtal, motsvarande 33 %, vidare till DS. Att en relativt hög andel inte kunnat besvaras av KC beror delvis på att antalet värmepumpansökningar ökat under hösten och väntetiden för värmepumptillstånd varit lång. KC har inte möjlighet att ge återkoppling på enskilda ärenden utan behöver koppla vidare om det kommer sådana frågor. Utöver de 5 694 inkommande samtalen har DS ringt 1 051 utgående samtal.

Arbetsbelastningen i DS har periodvis varit mycket hög vilket gjort att avdelningen reviderat bemanningsschemat från december 2013 och förstärker bemanningen på måndagar och dagar före och efter storhelger.

I DirektService har 590 ärenden startats. Av dessa så inkom 296 ärenden via e-tjänsten, motsvarande 52 %. Av dessa har 340 ärenden delats ut för vidare handläggning och 164 ärenden har avslutats innan första skrivelse till fastighetsägaren eller verksamhetsutövaren gått iväg. Att ärenden avslutas i DS beror på att klagande inte fullföljt klagomålet genom att skicka in en beskrivning av störningen, eller på att handläggare bedömer att klagomålet inte är en fråga för miljö- och hälsoskyddsnämnden eller på att vi redan har ett pågående ärende för samma störning.

DS har under perioden hanterat 2 331 e-post. Det är en minskning av antalet hanterade e-postmeddelande på runt 20 procent. Detta beror sannolikt på det nya arbetssättet som gör att

ärenden lämnar DS i ett tidigare skede vilket innebär att en del av e-posthanteringen flyttats från DS ut till handläggare. Avdelningen anser att servicen till medborgarna är god och att vi på ett effektivt sätt kan hantera inkommande frågor om våra arbetsområden.

Inkommande frågor och klagomål 2012 - 2013 inom avdelningen för Hälsoskydd

	Antal 2012 VP	Antal 2012 utfall	Antal 2013 VP	Antal 2013 utfall
Klagomål som blir ärenden (1)	600	546	600	590
Inkommande telefonsamtal via KC (2)	17 000	16 203	17 000	17 000
Inkommande telefonsamtal till DS	4 250	4 430	4250	5 694
Hantering av e-post	3 000	3 072	3 000	2 433

Strandbad

Badvattenkvaliteten vid Stockholms 30 officiella strandbad har under sommaren 2013 visat ett sämre resultat i jämförelse med föregående år, men kan räknas till ett begränsat antal strandbad. En del av de dåliga provresultaten kan hänföras till några olika episoder med utsläpp av avloppsvatten i närheten av baden. Inga kontinuerliga utsläpp har dock konstaterats. Algprovtagning har genomförts vid fem badplatser. Vid fyra tillfällen uppmättes höga halter av cyanobakterier, dock inte i en sådan mängd att badet skulle stängas eller att allmänheten skulle varnas. Detta var ett negativt resultat i jämförelse med förra året, då inga algblomningar noterades. Enligt EU:s bedömning av badvattenkvaliteten, baserat på fyra års provtagningsserie, har några strandbad på ett teoretiskt plan fått en försämrad klassning inför 2013. Det förklaras av att beräkningsmodellen ger olika resultat beroende på vilken analysmetod som använts. Badvattenprover togs vid tre platser för att utvärdera etablering av nya strandbad vid Bellevueparken, Kristinebergs Strand och Hornsbergs Strand. Enligt förvaltningens bedömning är en etablering av Bellevueparken som officiellt strandbad tveksam pga. badets belägenhet, medan bad kan tillåtas vid Kristinebergs Strand och Hornsbergs Strand.

Hygienverksamheter

Förvaltningen har under 2013 framförallt handlagt anmälningsärenden och de klagomålsärenden som inkommit under året, samt anmälningsärenden som inkom sent under 2012 och ett antal ärenden från föregående år där uppföljning pågick.

Totalt har 45 anmälningar av nya hygienverksamheter inkommit; dessa avsåg i fallande ordning fotvård, tatuering, akupunktur och hudvård. Antal inspekterade verksamheter inom hygienområdet under 2013 är 40 stycken. Egenkontroll och rutiner har varit bra hos de allra flesta verksamheterna. Vid anmälningsärenden är verksamheten ofta i uppstartsfasen vid tidpunkten för inspektion och detta brukar därför bli ett bra tillfälle att diskutera framtida rutiner och utformning av lokalen samt att svara på de frågor verksamheterna ofta har kring detta. De vanligast förekommande anmärkningarna är bristfälliga rutiner för rengöring av

instrument och rutiner för handtvätt. Två verksamheter har fått förbud att bedriva verksamhet till dess konstaterade brister åtgärdats. Under året har förvaltningen handlagt ett ärende gällande en person som misstänks blivit smittad av hepatit C hos en tatuerare. Förvaltningen har även handlagt två ärenden gällande streptokockinfektioner hos en tatuerare och hos en nagelvårdare.

Vård- och omsorgsboenden

Under 2013 har 15 vård- och omsorgsboenden inspekterats. Såväl kommunala som privata verksamheter har besökts för att kontrollera verksamhetens egenkontroll gällande inomhusmiljön. Dessa inspektioner bidrar till att boendet arbetar förebyggande för att minimera att olägenheter uppkommer som kan skada de äldres hälsa, t.ex. förebyggande rutiner för att minska risken för legionellutbrott.

Liksom tidigare år har verksamheterna bra rutiner avseende bl.a. städning, hygien och felanmälan medan majoriteten har haft bristfällig kännedom om de områden fastighetsägaren ansvarar för, exempelvis fastighetsägarens rutiner för kontroll av varmvattentemperatur. Av de 15 boenden som besöktes under året var det fyra som erhöll anmärkning som krävt uppföljning. Erhållna anmärkningar har varit brister i ventilationens funktion, att låg varmvattentemperatur under 50°C, uppmäts vid inspektionstillfället och att fuktskada indikerats. För dessa anmärkningar har förvaltningen krävt utredning och åtgärder.

Djurtillstånd

I Stockholm måste man ha tillstånd för att få hålla nötkreatur, häst, get, får och svin eller pälsdjur och fjäderfä, som inte är sällskapsdjur, inom område med detaljplan. Man måste också ha tillstånd för att hålla orm. Antalet ansökningar har ökat något de senaste åren. Under året har förvaltningen hanterat 9 hönstillstånd, 5 ormtillstånd, 1 tillstånd för häst och åsna, 1 tillstånd för minigris samt ett klagomål på störning från höns.

Värmepumpar

Efterfrågan på bergvärmestillstånd fortsätter att minska. Årets utfall är 585 ansökningar varav 78 avser stora anläggningar. Det blir vanligare och vanligare med ansökningar om tillstånd för nya borrhål på fastigheter som redan har gamla anläggningar. Tillströmningen av ansökningar har under året var ojämn och har därmed lett till korta och långa kötider. Under slutet av året uppgraderades e-tjänsten vilket kommer att ge förbättrad funktionalitet och bättre service, t ex genom att både installatör och sökande kommer att få en automatisk bekräftelse på att ansökan kommit in. En höjdpunkt under året var när Solvalla travbana ansökte och gavs tillstånd till anläggning som kommer att värma upp travbanan med hjälp av geoenergi. Energin kommer att tas från ett energilager bestående av 287 borrhål där dessa kommer att återladdas med energi under sommarperioden. Representanter från värmepumpsgruppen har samverkat med projektansvariga för Citylink som är en tunnelförlagd högspänningsförbindelse vars syfte är att säkra bland annat Stockholms framtida elförsörjning. Projektet kan komma att påverka miljöförvaltningens hantering av ansökningar som inkommer på fastigheter som på ett eller annat sätt kommer att beröras av tunneln.

Enskilda avlopp

Under 2013-14 genomförs en inventering av alla enskilda avlopp i Stockholm och tillsyn på anläggningar där det är befogat ur miljösynpunkt. Målet är att minska läckage av avloppsvatten och därmed minska övergödning och spridning av bakterier och skadliga ämnen i yt- och grundvatten.

Tillsynen har gett resultat. På flera platser har allvarliga brister kunnat konstateras, bland annat läckande slutna tankar och undermåliga infiltrationsanläggningar. Drygt hälften av de inspekterade avloppsanläggningarna har haft så pass allvarliga brister att föreläggande eller förbud kommer bli aktuellt. I hälften av fallen, 24 st, beror det på att avloppsanordningarna inte förekommer i förvaltningens register och därmed saknar tillstånd. Under inventeringen har 49 avloppsanordningar som inte finns med i miljöförvaltningens register påträffats.

Inventeringen har startats i syfte att kartlägga samtliga enskilda avlopp som finns inom Stockholm stad. I miljöförvaltningens register förekom i början av året totalt 302 enskilda avlopp. I inventeringsprocessen för 2013 års riktade tillsyn har 200 enskilda avlopp, tillhörande bl.a. båtklubbar, koloniområden samt avloppsanordningar som nyligen beviljats tillstånd, undantagits från inventeringen. Utifrån befintligt register var 102 avloppsanordningar aktuella för tillsyn. Samtliga dessa har 102 avloppsanordningar inventerats. 100 av de 102 objekten har antingen inspekterats eller kunnat avskrivas från registret. För 2 av de avloppsanordningar som funnits i miljöförvaltningens register återstår vidare inventering. Inventeringen har varit komplex av flera skäl. En anledning har varit att dokumentationen registret är bristfälligt, t ex avsaknad av adressuppgifter för avloppsobjekt eller uppgifter över avloppsanordningens utformning. En annan anledning har varit svårigheter att få korrekt information om ägarförhållanden till avloppsobjekt, i synnerhet de som objekt som ligger på fastigheter som Stockholms stad äger, främst Exploateringskontoret och Fastighetskontoret.

Arbetet har resulterat i att 34 registrerade avloppsanordningar kunnat avskrivas för att de inte längre är i bruk. Det har varit tidskrävande att få fram information som verifierar att avloppsanläggningarna inte längre är i bruk, i flera fall har inspektioner krävts för ändamålet. Under inventeringen har 49 avloppsanordningar som inte finns med i miljöförvaltningens register påträffats. Dessa har uppmärksammats främst i samband med inspektioner men även under övrigt inventeringsförfarande.

Målet är att göra en komplett kartläggning över samtliga enskilda avlopp som förekommer inom Stockholms stad och som inte finns med i befintligt register på ett par års sikt. Det finns ingen karta från över fastigheter som inte är kopplade till det kommunala nätet, utan arbetet utgår ifrån kartstudier och kontakter med Stockholm Vatten eller med verksamheterna själva. De flesta oanmälda anläggningarna har påträffats i samband med inspektioner av närliggande objekt när inspektörerna gått en inspektionsrunda på granntomten.

Miljöförvaltningen bedömer att det finns fler oregistrerade enskilda avlopp som inte påträffats under 2013 års riktade tillsyn, främst slutna tankar i industriområden men även vid äldre byggnader som framför allt ägs av Stockholms stad. Arbetet med att spåra upp sådana anläggningar fortsätter under 2014. Tillsynen har haft avsedd effekt såtillvida att vi nu bättre vet vilka enskilda avlopp som finns och är aktiva, samt där statusen är dålig ställa krav om åtgärder på fastighetsägaren.

10 kap MB Föreade områden

Mark

Antalet nyinkomna ärenden under 2013 har varit något fler än förväntat med flertalet mindre

projekt. Några större projekt som fortgår är Norra Djurgårdsstaden (NDS) där undersökningar och sanering av marken pågår och i Södra Värtan (del av NDS) där en sanering av ett berggrum genomförs. I Vinterviken har provtagningen avslutats och huvudstudien blir klar i början på 2014. Vid den blivande bullervallen i Kista pågår mottagning av massor vilket syftar till att minska både behovet av jungfruliga massor och behovet av långa transporter. Trots att priset per mottagen transport har sänkts från 1000 kr till 800 kr väljer entreprenörer i huvudsak att genomföra långa transporter till exempelvis Uppsala och andra långväga mottagningsstationer. Omfattande informationsinsatser har genomförts under året till entreprenörer och byggherrar. Det behövs fortsatta studier av orsaken till att marknaden inte fungerar i detta fall. Vid Lövstatipparna som nu är åtgärdade genom täckning av de förorenade områdena har en revidering av kontrollprogrammet genomförts med analys av fler organiska ämnen i grundvattnen och ytvatten för att påvisa ev påverkan från tippmassorna.

PCB

Eftersom PCB-förordningen anger att fastigheter med låghaltig fog, (50-500 mg/kg), ska saneras när de byggs om/rivs har förvaltningen valt att registerhålla och bevaka dessa fastigheter. Härigenom har det tillkommit ett 80-tal objekt. Nya objekt, t ex fastigheter som byggts om under perioden 1956-73, dyker upp och brister i äldre inventeringar leder till att man vid undersökning inför planerade åtgärder på/i byggnader konstaterar att PCB-haltig fog finns. 55 saneringsanmälningar och dispensansökningar avseende såväl låg- som höghaltig fog har behandlats under året. Förvaltningen har även behandlat en anmälan från Skolfastigheter i Stockholm om att sanera marken runt de skolor och förskolor som haft PCB-haltig fog. Totalt sett är dock aktiviteten på saneringsområdet fortsatt relativt låg.

Kvicksilver

Branschen utgörs av krematorier, laboratorieverksamheter samt tandläkare. När det gäller tandvården är ambitionsnivån att 80-100 verksamheter ska besökas varje år. Under 2013 uppnås inte denna ambition riktigt utan ett 70-tal kommer att ha fått besök under året. I ett fall har nämnden, med omedelbar verkan, stängt en klinik beroende på brister i såväl reningsutrustning som hygien.

14 Kap Miljöbalken, Kemiska produkter

Avdelningen Plan och Miljö

Kemikalietillsyn

VOC-projektet (märkning av flyktiga organiska produkter) liksom tillsynen avseende barnytterkläder har genomförts. Även tillsyn över varor i lågprisbutiker har genomförts. I de två sistnämnda projekten köptes även varor in för analys. Vad gäller barnytterkläder hittades inga avvikelser från reglerna i analysresultaten. Bland lågprisbutikerna var resultatet sämre men rapporten är ännu inte helt färdig och kommer att behandlas i miljö- och hälsoskyddsnämnden i början av år 2014. Ytterligare två tillsynsprojekt, profilkäddor samt PVC-produkter, pågår.

Avdelningen Hälsoskydd

Cisterner

I Stockholm stad finns 790 registrerade cisterner. Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2003: 24), om skydd mot mark och föroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor reglerar

nämndens arbete med tillsyn av cisternkontroll. Dessa föreskrifter tar bland annat upp vilka kontrollperioder som gäller för olika cisterner. Enligt 8§ i föreskriften (NFS 2009:3), ska kontrollrapport hållas tillgänglig av den som använder anordningen till dess anordningen varaktigt tas ur bruk. Avdelningen har kontrollerat att de cisterner som skulle ha genomfört återkommande kontroll under åren 2009, 2011- 2013. Drygt en tredjedel av dessa cisternägare hade inte utfört någon kontroll eller kontroll i rätt tid. Vi har därför återinfört utskick av påminnelsebrev till de cisternägare vars cistern ska kontrolleras under det kommande året. Efter förvaltningens tillsyn har ägarna låtit utföra den återkommande kontrollen och vi anser därmed att vi medverkat till att förebygga olägenhet för människor och miljön. Det är en fortsatt trend att antalet cisterner minskar genom att de tas ur bruk vid konvertering till annan energikälla. Under 2013 har 230 anmälningar om cisterner som tagits ur bruk inkommit och registrerats. Tillsynsan

svaret för cisternanläggningar i flerbostadshus har inför 2014 tagits över av hälsoskyddsavdelningen.

Köldmedier

Registrering av köldmedierrapporter och beslut om MSA har utförts enligt plan. För användning av kyl- och värmepumpanläggningar utgör Naturvårdsverkets föreskrift köldmediekungörelsen, med senaste lydelse SNFS 1997:3, ett av de viktigaste styrmedlen. Köldmediekungörelsen omfattar även användning av HFC som köldmedium. Andelen som rapporterat elektroniskt är densamma som i fjol, dvs. 20%. En genomgång av verksamheter som sannolikt har köldmedier men som inte finns i vårt register har utförts, och uppmaning att anmäla sitt/sina aggregat till oss har skickats ut. Hittills har knappt 1 000 verksamheter fått en uppmaning att redovisa hur de löst sina behov av kyla. Knappt 50 % har svarat. Utöver dessa uppmaningar, bifogas information och blankett när Livsmedelsavdelningen bekräftar registrerade livsmedelsanläggningar. Sammantaget har detta medfört ca 20 nya anläggningar. Samma information skickas också ut till samtliga registrerade verksamheter i början av varje år. Syftet med informationen är dels att se till att alla rapporteringsskyldiga anläggningar finns i registret, men syftar också till att hjälpa verksamheterna att göra rätt vid kontroll, rapportering, ägarbyte och skrotning så att de minimerar risken för läckage och undviker att få miljöskaktionsavgifter. Inventeringen och informationsinsatserna fortsätter under 2014. Potentiella verksamheter som trots vår information och förfrågan om köldmediainnehav inte anmält rapporteringsskyldig köldmediaanläggning, kommer under 2014 att få ett tillsynsbesök för att säkerställa att lämnade uppgifter är korrekta.

Kosmetiska produkter

Tillsynen på kosmetiska produkter var 2013 inriktad på apotek. Avdelningen har inspekterat 17 försäljningsställen inom olika kedjor. Av de produkter som kontrollerades hittades inga produkter med förbjudet innehåll eller triklosan. Flertalet sålde produkter som hade någon form av märkningsfel, t ex att information på svenska saknades eller att innehållsförteckning saknades. På 2/3 av besökta apotek såldes produkter som saknade svensk varningstext.

Apoteken har uppmanats att åtgärda bristerna inom sin egenkontroll, och huvudkontoren har fått kopia på inspektionsrapporterna. Som resultat av detta har flera huvudkontor frivilligt och på eget initiativ lämnat återkoppling om att rättelse skett och fått genomslag i hela Sverige. I andra fall har avdelningen tillsammans med Läkemedelsverket rätt ut missförstånd som berott på otydligheter i regelverket. Även dessa förtydliganden har fått genomslag på hela butikskedjor. Vid inspektion har det framkommit fall av felaktig marknadsföring, dvs där

varan är försedd med information som tillägnar produkten egenskaper som den inte har. Denna information har lämnats vidare till Läkemedelsverket för vidare bedömning och handläggning. Tillsynen har därmed medverkat till att produkter blir korrekt märkta och har de varningstexter som ska ha.

15 Kap Miljöbalken, Avfall

Avdelningen Plan och Miljö

På det övergripande planet har remisser om producentansvar för däck respektive förändrat regelverk för elektriska och elektroniska produkter besvarats.

Bygg- och rivningsavfall

Ett mer organiserat samarbete med stadsbyggnadskontoret, där nämnden bl a fått tillgång till SBN:s diarium har förbättrat möjligheten att hitta lämpliga tillsynsobjekt. Arbetet med att samordna myndigheternas (MHN och SBN) arbete gentemot byggherrarna, då både PBL och MB ska hantera frågan om farligt avfall, fortsätter. I samråd med SBK har en checklista som bygglovhandläggarna kan använda i sin granskning arbetats fram. En sammanställning av möjligt intressanta ärenden skickas sedan till miljöförvaltningen för ev start av tillsynsärende.

Ett 30-tal tillsynsärenden pågår. Den planerade ambitionsnivån har sänkts på grund av att personalomsättning medförde att antalet besök blev något lägre än vad som tidigare avsetts.

Tillsyn över avfallstransportörer

Tillsynskampanjen påbörjades under år 2012 och avslutades under år 2013. Cirka 25 verksamheter har besökts. Resultatet av kampanjen kommer sammanfattas i en rapport. Redan nu kan man dock se att de besökta transportörerna relativt väl följer de villkor som finns i transporttillstånden.

Blybatterier, mottagning och hantering

Tillsynen färdigställd och har rapporterats till nämnden.

Avdelningen Hälsoskydd

Avfall och återvinningsstationer

Tillsynens fokus är att förhindra att avfallshanteringen genererar olägenheter för människor i staden och att förbättra resurshushållningen. Samarbete med Trafikkontoret gällande så kallad gråhämtning har resulterat i 12 nya ärenden. Dessa är under utredning. Under året har avdelningen arbetat med att få verksamheter, främst restauranger som har stora mängder matavfall, >100 kg/ dag, att utreda möjligheterna till separat utsortering av matavfall. 210 tillsynsbesök har utförts inom den tillsynen. För att se till att företag följer producentansvarsförordningen för förpackningar och tidningar har vi bedrivit tillsyn mot nio företag. Dessa har uppmanats att ansluta sig till ett system för insamling av de förpackningar som sätts ut på marknaden.

Under våren 2013 kontrollerades 37 återvinningsstationer i ytterstaden sju dagar i rad. Sammanlagt utfördes 259 tillsynsbesök. 19 av 37 återvinningsstationer fick anmärkningar på

skötsel och/eller drift. De största problemen var överfulla plastbehållare och otillräcklig städning. 5 nya klagomålsärenden gällande buller från tömningen, nedskräpning, otillgänglighet och hämtningar utanför tömningstider startades. Under hösten 2013 utförde miljöförvaltningen uppföljande inspektioner av de 37 stationerna. Uppföljningen visade att skötsel och drift av stationerna hade förbättrats. 11 av 37 återvinningsstationer fick anmärkningar på skötsel och/eller drift. Miljöförvaltningen konstaterade att dumpning av framförallt grovsopor runt stationerna har ökat.

I slutet av augusti genomfördes en förvaltningsövergripande tillsynsinsats tillsammans med förtroendevalda i MHN. Det visade sig vid samtliga besök att FTI har förbättrat sin egenkontroll, dvs skötsel och drift av återvinningsstationer (ÅVS) är bättre än förra året. De största utmaningarna är störningar som uppkommer då ÅVS används och töms, främst glasbehållare, samt missbruket av ÅVS som genererar klagomål på smutsiga stationer. Oftast lyckas FTI städa inom 24 timmar. Miljöförvaltningen bedömer detta som en felanmälan som borde riktas direkt till FTI hellre än att anses som en olägenhet riktad till förvaltningen.

Användningen och tömningen av glasbehållare genererar ibland buller som utgör en risk för olägenhet. FTI håller på att utveckla en prototyp tillsammans med KTH som ska placeras på Rörstrandsgatan i början av 2014. Är denna behållare tillräckligt bullerreducerande ska stationerna utrustas med dem.

Under 2013 har 11 nya klagomålsärenden rörande återvinningsstationer påbörjats. 8 klagomålsärenden avslutades.

Båtklubbar

Tillsynen syftar till att klubbarna ska ha en god egenkontroll. Främst utgör riskerna relaterade till utsläpp som avlopp och giftiga färgrester. Båtklubbar med vinterförvaring prioriteras. Avdelningen har besökt 10 klubbar varav 9 fick anmärkningar. Anmärkningarna avser samma punkter som vi såg under 2010, 2011 och 2012, och dessa är främst bristfällig hantering av kemikalie- och avfallsrester vid båtrustning och klubbarnas reglering av tillåtna båtbottnfärger. Avdelningen har startat ett samarbete med kommuner med båtklubbar i östra Mälaren (Ekerö, Solna, Upplands-Bro, Järfälla, Botkyrka). Syftet med samarbetet är att enas om bedömningsgrunder av Hav- och vattenmyndighetens riktlinjer samt en gemensam tillsynsmetodik.

Smittskyddslagen

Tre legionellafall har utretts under året. Samtliga fall konstaterades ha positiva prover och åtgärder pågår. Projekt gällande egenkontroll av kyltorn har påbörjats. Uppmaning och checklista är klar, ca 10 objekt är utvalda för en första kontroll.

Lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Under året har avdelningen utfärdat 9 saneringsintyg, alla utan anmärkning.

Strålskyddslagen

Solarier

Strålsäkerhetsmyndighetens (SSM) nya solarieföreskrift SSMFS 2012:5
Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om solarier och artificiella solningsanläggningar

trädde i kraft den 1 februari 2013. Dock är det en övergångsperiod fram till 1 januari 2015 då solarier som uppfyller 3§ i de gamla föreskrifterna (SSMFS 2008:36) fortfarande kan användas. Från och med 1 januari 2015 ska däremot samtliga solarier uppfylla de nya föreskrifterna.

Med de nya föreskrifterna finns möjlighet för förvaltningen att ta över tillsynen på artificiella solningsanläggningar. Saken har dock utretts och förvaltningen beslöt att inte föreslå nämnden att begära delegation på denna tillsyn eftersom möjligheterna att ta ut tillsynsavgift är oklar och risken med dessa verksamheter bedöms som liten.

Under våren efterfrågade SSM uppgifter om antalet solarier i staden och hur många av dessa som är obemannade. Eftersom förvaltningens register på den punkten var inaktuellt uppdaterades detta i samband med att dessa uppgifter togs fram. Det finns för närvarande totalt 88 solarieverksamheter som förvaltningen har kännedom om, varav 46 stycken är bemannade och 42 stycken är obemannade. Vidare har förvaltningen besvarat Cancerfondens enkätundersökning huruvida det finns solarier kvar i kommunal regi. Alla solarier som drevs i kommunal regi togs bort efter SSM:s uppmaning 2010. Under året har tre anmälningar för start av solarieverksamhet handlagts. Tre inspektioner inom området har således utförts. Dessa verksamheter erhöll få anmärkningar och hade godkända rör i samtliga av sina solarier.

Tobakslagen

Under 2013 har det inte utförts några inspektioner med avseende på rökning på inbyggda uteserveringar. Inte heller har det inspekterats i någon lokal där det uppges ha förekommit rökning. För närvarande finns det 14 pågående ärenden varav 13 är restauranger med uteserveringar och en biograf där det uppges att rökning tillåts i delar av lokalen. Ytterligare ett par objekt har utpekats som lokaler där rökning tillåts i strid mot tobakslagen. Kunskapsbrist med avseende på tobakslagen är en trolig orsak till att många restauranger tillåter rökning på inbyggda uteserveringar. Tillsynen kan i förlängningen minska passiv rökning och också potentiellt minska antalet lungcancerfall.

Kontroll enligt livsmedelslagstiftningen

Riskbaserad kontroll innebär att kontrolltid ska läggas på verksamheter utifrån vilken risk hanteringen innebär. För att värdera risken har Livsmedelsverket utarbetat en vägledning till riskklassificering och fastställande av kontrolltid. Sedan 2012 har varje verksamhet även kunnat få ett informationstillägg till denna kontrolltid beroende på om de utformar märkning eller presentation vilket också ska kontrolleras men inte alltid har en direkt koppling till hälsorisker utan även konsumentinformation

Kontrollarbetet utförs för att kontrollera om företagen uppfyller lagstiftningens krav och om det finns förutsättningar för att de producerar säkra livsmedel. I vissa fall är avvikelserna mot lagstiftningen av den art att föreläggande eller förbud utfärdas. Under året utfärdades drygt 100 förelägganden eller förbud. En stor del av dessa utgörs av förbud mot nedkyllning av mat eller föreläggande att märka livsmedels korrekt. Antalet sanktioner är lågt i relation till de 5810 inspekterade objekt och 8540 inspektioner under året.

Utvecklingen av antal livsmedelsobjekt totalt och andel som omfattats av kontroll

År	Ant livs-medels-objekt	Antal/andel objekt med kontroll	
År 2005	5 300	2 022	-38,10%
År 2006	5 238	2 694	-51,40%
År 2007	6 407	2 948	-46,00%
År 2008	6 460	4 600	-71,20%
År 2009	6 750	4 800	-71,10%
År 2010	6 800	5 300	-77,90%
År 2011	7000	5500	-78,50%
År 2012	7000	5700	-81,00%
År 2013	7300	5810	-80%

Detta är ett bra resultat som visar att företagen generellt sett lever upp till lagstiftningens krav. Resultatet visar också att förvaltningen är kapabel att identifiera de verksamheter som inte möter lagstiftningens krav och vidta de åtgärder som krävs för att bristerna avhjälpas.

Ett effektmål är att andelen "underkända" kontroller, dvs. kontroller som behöver följas upp med "extra kontroll" ska vara under 20%. Andelen underkända kontroller under 2013 är endast 8 % vilket tyder på en hög grad av skötsamhet bland företagarna. De vanligaste bristerna som föranleder ett underkänt resultat är brister i nedkylning av tillagad mat eller oacceptabla hygieniska förhållanden.

Händelsestyrda tillsynsaktiviteter

Tillsynsaktivitet	Antal 2012 VP	Antal 2012 utfall	Antal 2013 VP	Antal 2013 utfall
Servicetelefon inkommande samtal	5000	4336	5000	4200
E-post kopplad till servicetelefon	1700	2253	1700	2400
Godkännandeprovningar livsmedelsföretag (ärenden)	5	7	5	8
Registrering av livsmedelsföretag	1500	1248	1458	1325
Återkallande av godkännanden livsmedelsföretag	0	0	0	0
Föreläggande/Förbud avseende livsmedelshandtering	100	192*	100	110
Klagomål inklusive misstänkta matförgiftningar	850	931	850	1070

*Den stora mängden sanktionsbeslut förklaras av kosttillskottsprojektet där många enskilda produkter förbjöds.

Kommentar: Telefonsamtalen minskar och mailkontakterna ökar sakta. Klagomål och misstänkta matförgiftningar ökar i takt med att det blir lättare att komma i kontakt med miljöförvaltningen.

Planlagd riktad kontroll i projektform

Inom ramen för planerad kontroll genomförs projekt baserade på riskanalys. Projektbaserad kontroll ger ett systematiskt arbetssätt som präglas av tydliga målsättningar, fokus genom avgränsningar och möjligheten att djuploda inom vissa kontrollområden. Väl genomförda projekt ger en utmärkt möjlighet till analys av en bransch eller efterlevnaden inom ett visst område. Därmed skapas också underlag för planering av kommande projekt och effekten av det utförda arbetet blir tydligare. Arbetssättet bygger på att tillsynen ska vara riskbaserad då också erfarenheter från tidigare projekt vägs in. Under 2013 har flera projekt genomförts tillsammans med andra kommunala eller centrala myndigheter i syfte att bidra till ökad samsyn och enhetlig kontroll i landet.

Ärlig fisk

En kontrollkampanj som fokuserat på en ärlig hantering av fiskeriprodukter i alla led. Märkning och skyltning av dessa produkter jämförs med handelsdokument för att se så att den produkt som saluhålls också är den produkt som har köpts in av verksamheterna. Inom projektet genomfördes kontroller av 34 livsmedelsbutiker där märkningsbrister i projektet 2011 konstaterades, 90 slumpmässigt utvalda restauranger samt 21 grossister som saluför fisk, skaldjur och blötdjur. Preliminära resultat av detta projekt visar att i restaurangledet stämde de flesta påståenden med den fisk som serverades i hög grad. De flesta bristerna återfanns bland butiker och grossister, där det hos drygt hälften av verksamheterna konstaterades brister. På de produkter som kontrollerades i butiker och grossister var avsaknad av, eller felaktig sk. *tilläggsmärkning* den vanligaste avvikelser. Med tilläggsmärkning menas uppgifter om handelsbeteckning, produktionsmetod och ursprungsland/fångstzon. I avsaknad av sådan information i ett tidigare led kan inte slutkonsumenten få rätt information i ett senare skede.

Animaliska biprodukter i detaljhandeln

Animaliska biprodukter är "hela kroppar eller delar av kroppar från djur, produkter av animaliskt ursprung eller andra produkter som fås från djur och inte är avsedda som livsmedel". Enkelt uttryckt är det avfall med ett animaliskt ursprung som måste hanteras enligt EU-gemensamma regler och ställer högre krav på separering, transport och spårbarhet än andra fraktioner. Samtliga planerade kontroller är genomförda och resultaten analyseras. Överlag har de noterade bristerna varit av administrativ karaktär och inga brister som kan förknippas med livsmedelssäkerheten har identifierats. Regelverket upplevs som komplext av både företagare och inspektörer. Särskilt har just de hårt detaljstyrda administrativa kraven upplevts väldigt betungande av företag och branschen. Förenklat uttryckt innebär reglerna att alla verksamheter som hanterar denna typ av avfall ska ha långtgående spårbarhetssystem för avfallet. Dialog förs med branschen löpande under året i syfte att hitta lösningar som de enskilda företagen enkelt kan använda sig av och på så sätt åtgärda dessa brister. Avdelningen samarbetar även med Jordbruksverket som är ansvarig central myndighet för området i syfte att utveckla en rimlig praxis för framtida ABP-kontroller i landet.

Bekämpningsmedelsrester i färskpressad juice

I projektet kontrollerades 28 livsmedelsföretag som bedriver verksamhet i Stockholm. Av de

kontrollerade företagen är 23 i huvudsak specialiserade på rawfood eller juicebarer. I de prover som har analyserats har bekämpningsmedelsrester mot svamp och insekter påträffats i en majoritet av analyserade produkter. De låga halter av bekämpningsmedel som funnits i juiceproven ligger emellertid långt under de EU- gemensamma gränsvärdet som är satt med en marginal så att även de känsligaste grupperna som exempelvis små barn skyddas.

Växtbaserade kosttillskott

Samtliga planerade kontroller är genomförda och prover är insamlade. Alla analyser är ännu inte genomförda men 3 produkter med höga halter av bly, kvicksilver och extremt höga halter arsenik påträffades tidigt. Ett larm via RASFF gick ut i hela Europa med anledning av detta och konsumenter i Sverige har varnats via media. Produkterna har försvunnit från den europeiska marknaden därefter. Övriga analyser är i sina slutfaser och inga ytterligare fynd beträffande gifter eller läkemedelsrester har gjorts vilket är positivt.

Nämndmål:

1.3.2 Utföra tillsyn motsvarande avgiften.

● Uppfylls helt

Kommentar

Taxan är satt enligt självkostnadsprincipen och den avgift som företag betalar för tillsyn (begreppet "kontroll" används inom livsmedelsområdet) ska motsvara den tillsyn som utförs. Målet syftar till en redogörelse för i vad mån intäkterna motsvaras av utförd tillsyn. Detta avser närmast tillsyn med fasta årsavgifter. I de fall tillsynen bedrivs med sk. timavgift ska faktureringen motsvara den direkt nedlagda debiterbara tiden.

Med hänsyn till intäkter för tillsyn med fasta avgifter skulle under 2013 cirka 23 200 timmar tillsyn utföras inom miljöbalken, Utfallet ligger på cirka 22 500 timmar, dvs en differens på ca 3 %. För tillsyn enligt miljöbalken planerades totalt cirka 70 800 timmars tillsyn och det utfördes cirka cirka 69 300 timmar dvs. cirka 2 % mindre än planerat. Den totala tillsynstiden avser 39 000 timmar direkt debiterbar tid med antingen fast eller timavgift, 15 800 timmar indirekt debiterbar tid och 16 000 timmar som inte är debiterbar,

För avdelning Plan och miljö planerades sammanlagt ca 25 300 timmars tillsyn, varav den debiteringsbara delen uppgick till 15 100 timmar där sammantaget ca. 240 timmar mindre tillsyn har utförts än planerats. För objekten med fast tillsynsavgift har ca. 500 timmar mer debiterbar tillsynstid än planerat utförts (12 900 istället för 12 400).

För avdelningen Hälsoskydd planerades sammanlagt cirka 45 500 timmars tillsyn inom miljöbalken. Cirka 44 600 timmar utfördes, ca. 900 färre än planerat.

Intäkterna från tillsynen med fasta årsavgifter motsvarar ett utfört timantal om cirka 10 800 timmar tillsyn vilket ska jämföras med de cirka 9 600 timmar tillsyn som utfördes vilket ger en differensen på 750 timmar.

Inom livsmedelskontrollen togs betalt för fasta årliga avgifter med cirka 30,2 mnkr vilket motsvarar cirka 25 800 timmar. Av detta har 22 500 timmar levererats. Differensen om cirka 3000 timmar förklaras av ett personalunderskott med 2 tjänster vilket motsvarar 1500 timmar

samt att händelsestyrda kontroller har tagit 1300 timmar mer än planerat (3600 mot planerade 2300). I övriga fall sker ägarbyten eller andra förändringar i verksamheterna innan de hinner få all årets kontroll. För att klara kontrollen enligt den tid som har betalats med, föreslår förvaltningen att en avsättning i bokslutet görs med 1 285 kkr.

Tabellen nedan visar totalt utförd tillsynstid under perioden 2006 – 2013. Under perioden finns en ökande trend för tillsynen enligt miljöbalken t.om. 2011 därefter har antalet utförda timmar avtagit något vilket delvis beror på effektiviseringar vilka medfört att den indirekt debiteringsbara tiden minskat sedan 2011. Tillsynsobjekt har också fallit bort och mer tid går till direkt debiterbar tillsyn. För livsmedelskontrollen finns en ökande trend under perioden som helhet. Det lägre timantalet för livsmedelskontrollen år 2011 förklaras ovan genom det stora arbetet med omklassningar.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Miljöbalken	60623	64705	59896	64958	67795	74617	72961	69261
Livsmedelskontrollen	27650	26382	30959	33540	32482	30370	32649	36581

Nämndmål:

1.3.3 Alla flerbostadsfastigheter, skolor och förskolor i staden ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under riktvärdet 200 Bq /m3 luft.

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

Hälften av stadens flerbostadsfastigheter är radonmätta och har radonvärden under 200 Bq/m³. Med nylanserat arbetssätt kommer takten att öka och målet att alla fastigheter ska vara klara till 2020 nåbart. När det gäller förskolor/skolor är andelen färdigmätta och åtgärdade 75%. De skolor och förskolor som inte är mätta eller vidtagit åtgärder har under hösten fått uppmaning att redovisa mätresultat till förvaltningen.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ 6.2.1 Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som är kontrollerade avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft i %.	48	44,2	50		2013
◆ 6.2.2. Andel	75	74	90		2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
flerbostadsfastigheter i de kommunala bostadsbolagen som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft.					
◆ 6.2.3. Andel förskolor och skolor som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under 200 Bq/m ³ luft.	75	60	80		2013

Nämndmål:

1.3.4 Genom en långsiktig miljöövervakning följa miljötilståndet som underlag för tillsyn, programarbete samt övrigt miljöarbete

● Uppfylls helt

Kommentar

Samordna och långsiktig planera miljöförvaltningens miljöövervakning

Miljöövervakningsplanen 2014 är framtagen och beskrivs i bilaga till nämndens VP 2014. Långsiktig Miljöövervakningsplan för 2015-2018 presenteras våren 2014.

Aktiviteter:

- Samordna och presentera miljöövervakningsplanen. Utförd
- Uppdatering av miljöövervakningsplan 2014 - 2017. Utförd.

Genomföra miljöövervakning inom området miljöns inverkan på människors hälsa

Miljöförvaltningen har under våren inventerat och listat ett antal grönområden/rekreatiomsområden där bullerskyddsåtgärder föreslås. Dessa områden ingår i det uppdaterade åtgärdsprogrammet för omgivningsbuller.

Rapporten "Trafikbuller och planering IV" presenterades i MHN i november 2012 och spridning av resultaten från rapporten har genomförts under 2013.

Resultaten från mätningar av buller vid Observatorielunden tyder på att fordonsflottan inte har blivit tystare sedan mätningarna inleddes i slutet av 90-talet. En rapport om detta presenterades för miljö- och hälsoskyddsnämnden i maj. Bullerdatan, med uppgifter om bullerskyddsåtgärder vid fastigheter, uppdateras löpande med nya uppgifter.

Aktiviteter:

- Kommunikation och lansering av resultat från "Trafikbuller och planering del 4". Utfört.
- Vidareutveckling och förvaltning av bullerdatan som bland annat utgör bas för E-tjänst buller och som verktyg i tillsynen. Utfört.
- Utveckla en app för smarta telefoner som visar bullersituationen på aktuell plats. Ej utförd.

- Synliggöra och presentera mätdata från stadens fasta mätstationer för buller. Ej utförd pga. tekniska svårigheter att få ut detta på hemsidan, förvaltningen saknar rådighet. Ej utförd.
- Presentera kartbaserad information till allergiker och andra känsliga grupper om luftkvalitet och pollenhalter i nuläget och i prognoser 2 dagar framåt. Mål 1 Program för delaktighet... Pågår.
- Utvärdering av olika åtgärders effekter på luftkvaliteten till nytta för människors hälsa. Mål 1 Program för delaktighet... Utförd
- Utredda potential för bättre folkhälsa genom att överföra arbetsresor från bil till cykel. Fysisk inaktivitet är stort folkhälsoproblem och att ersätta bilresor med cykling som ger ökad fysisk aktivitet, minskar trängseln på vägarna samt ger lägre utsläpp av luftföroreningar borde kunna ge stora vinster för folkhälsan. Under år 2013 påbörjas studien som handlar om att kvantifiera effekterna i hälsokonsekvensberäkningar.

Miljöövervakning inom biologisk mångfald

Program för övervakning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster håller på att tas fram och ska redovisas för MHN i maj 2014. Databasinsamling har fortsatt för att under året delrapportera City Biodiversity Index (indikatorer för uppföljning av biologisk mångfald samt relaterade ekosystemtjänster).

Fortsatt deltagande i Länsstyrelsens samarbetsprojekt för att ta fram vegetationskarta för hela länet samt utveckla analysverktyget Matrix Green.

En rapport från strandinventeringen redovisades för MHN i april. Uppföljning av groddjur i Brommas båda Natura 2000-områden har genomförts.

Aktiviteter:

- Analys för identifiering av ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO) m.m. inom stadens ekologiska infrastruktur. Utförd.
- Analyser med fokus på arter som lyfts fram i lagstiftning och nationell rödlista samt utvalda indikatorarter. Utförd.
- Kontinuerlig uppdatering och utveckling av databasen ArtArken och dess koppling till den nationella databasen Artportalen. Utförd.
- Naturtypsövervakning med källrelaterad förändringsanalys. Utförd.
- Ta fram ett program för övervakning av tillståndet för valda delar av stadens växt- och djurliv samt dess koppling till ekosystemtjänster. Utförd.
- Uppföljning av internationella indikatorer för biologisk mångfald - Singapore Index on Cities' biodiversity (CBI). Pågår.

Miljöövervakning mark

År 2013 har tillfälliga medel om 500 tkr tilldelats för undersökningar av markföroreningar. Dessa medel har använts för konsultuppdrag, dels för en undersökning av fastigheter med nedlagda kemtvättar, dels för en undersökning av föroreningar från en tidigare yllefabrik på Reimersholme, och dels för undersökningar av ett område i Riksby där hög halt tri och tetrakloretylen påträffats vid grundvattenundersökningen.

En arkivstudie har genomförts som förstudie för att kartera och undersöka stadens lek- och parkmiljöer avseende markföroreningar. Planeringen är att undersökningar av markföroreningar, bl.a. av lek- och parkmiljöer, ska genomföras under 2014 (ca. 15-tal).

En omfattande undersökning av miljötillståndet i stadens grundvatten avrapporterades till MHN i november 2013. Data från undersökningen ska läggas in i miljöförvaltningens geodatabas och rapporteras till SGU samt Länsstyrelsen.

Förutsättningarna att tilldelas medel från staten för undersökning och sanering har visat sig vara små.

Aktiviteter:

- Inleda undersökning av markföroreningshalter i stadens lekpark och parker. Utförd.
- Kartlägga föroreningshalter kring båtclubbars uppställningsplatser. Utförd.
- Sammanställa tidigare information om mark- och grundvattenföroreningar. Utförd.
- Undersöka markföroreningar från kemtvättsverksamhet. Utförd.
- Undersöka förutsättningarna för att söka statliga medel för fortsatt kartering av historiskt förorenade områden. Utförd.

Miljöövervakning inom miljögifter

I den reguljära övervakningen analyseras vatten och fisk från tre lokaler med avseende på metaller och organiska miljögifter. Under 2013 kompletteras dessa analyser med ytterligare några bromerade flamskyddsmedel och fluorerade ämnen. Dessutom ingår Brunnsviken som en fjärde punkt. Resultaten från 2012 års mätningar kommer att rapporteras tillsammans med årets resultat under våren 2014.

Medel har sökts och beviljats från landstingets miljöanslag för en upprepning av den sedimentundersökning som staden och länsstyrelsen genomförde 2007. Provtagning har genomförts och analyser pågår.

Aktiviteter:

- Genomföra fördjupad miljögiftsövervakning. Utförd.
- Genomföra reguljär miljögiftsövervakning i Drevviken, Årstaviken och Saltsjön. Utförd.

Miljöövervakning vatten

Ett arbete pågår för att ta fram ett övervakningsprogram för ekologisk status. Under sommaren/hösten 2013 har en bottenfaunaundersökning i 13 lokaler samt en komplimenterande provtagning av fysikaliska, kemiska och växtplankton i 15 lokaler genomförts. Redovisning av resultat till MHN planeras ske under våren 2014.

En planerad provtagning av trafikdagvatten har skjutits upp eftersom budget har saknats för 2013.

Aktiviteter:

- Undersöka möjlighet för provtagning av trafikdagvatten. Ej utförd. Skulle ha skett i samverkan med SVAB och Trafikkontoret som valde att nedprioritera aktiviteten.
- Upphandla och genomföra undersökningar i enlighet med övervakningsprogram för ekologiska kvalitetsfaktorer. Utförd.

Utreda förutsättningarna för att utveckla miljö- och hälsoutredningen till ett

planeringsunderlag för samtliga tillsynsområden.

Miljö- och hälsoutredningen ska utvecklas genom att på ett konkret sätt belysa vilka frågor som tillsammans med lagkrav är särskilt viktiga för respektive av förvaltningens tillsynsområden. Arbetet har påbörjats under hösten 2013.

Aktiviteter:

- Samordning av översyn och utveckling av miljö- och hälsoutredningen. Utförd.

Åtgärder för att minska luftföroreningshalter i staden

Halterna av partiklar (PM10) har minskat med ca 40 % i gatunivå under 2000-talet vilket beror på minskade lokala utsläpp. Den viktigaste orsaken till minskningen är att dubbdäcksanvändningen i staden minskat från ca 70 % till 30 % av fordonen på Hornsgatan och till ca 40 -50 % på övriga innerstadsgator. Andra åtgärder som satts in är dammbindning och effektivare städning på Hornsgatan och Sveavägen. Halterna av kvävedioxid har inte minskat lika mycket i gatunivå, ca 10 -15 % under 2000-talet. Åtgärder som skärpta avgaskrav, trängselskatt och fler miljöbilar har lett till förbättringarna. Att minskningen inte gått snabbare förklaras dels av större andel dieslbilar med relativt höga utsläpp av kväveoxider och kvävedioxid samt mer ozon i luften som gör att kvävedioxidbildningen ökar i gatunivå.

Miljökvalitetsnormerna för partiklar (PM10) och kvävedioxid överskrids trots att halterna minskat. Nämnden för därför fortsatt dialog med trafikkontoret för att få åtgärder genomförda i enlighet med Länsstyrelsens åtgärdsprogram för kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM10). Nedan följer en redovisning över antal överskridanden av miljökvalitetsnorm för kvävedioxid och partiklar (PM10) under år 2013.

Av SLB:s kontinuerliga mätningar av partiklar framgår att antal dygn över 50 ug/m³ varit: 43 st vid Hornsgatan, 52 st vid Folkungagatan, 35 st vid Sveavägen och 39 st vid Norrlandsgatan. Miljökvalitetsnormen för dygn får överskridas 35 gånger per år. Det är här skett fler överskridanden under år 2013 jämfört med år 2012. Detta beror på den torra våren (mars-maj) vilket gynnande uppvirvling av vägdamm. Trots en tydlig ökning jämfört med år 2012 så är antalet dygn över miljökvalitetsnormen på Hornsgatan och Sveavägen lägre jämfört med Folkungagatan och Norrlandsgatan, tack vare att dammbindning utförts på dessa två gator under året. För Hornsgatan är år 2013 ett år med näst minst antal dygn över norm sedan mätningarna startades 1999, Endast år 2012 var ett år med färre dygn över norm. Infört dubbdäcksförbud på Hornsgatan är stor bidragande orsak till minskade halter.

Antal dygn över 60 ug/m³ fram till den 5 december har varit: 74 st vid Hornsgatan, 18 st vid Folkungagatan, 46 st vid Sveavägen och 31 st vid Norrlandsgatan. Miljökvalitetsnormen för dygn får överskridas 7 gånger per år. Det är fler dygn över miljökvalitetsnormen år 2013 jämfört med år 2012. Under januari till mars år 2013 var det kallt och lägre vindhastigheter jämfört med år 2012. Kyla leder till högre utsläpp av kväveoxider och lägre vindhastigheter leder till dålig utspädning av luftföroreningar och många dygn över norm inträffade därför under den perioden.

Miljökvalitetsnormen för dygnsmedelvärdet för kvävedioxid är en svensk miljökvalitetsnorm. Inom EU finns ingen miljökvalitetsnorm för dygn utan endast för år och timme. År 2013 överskreds emellertid även EU:s norm för årsmedelvärdet för kvävedioxid.

Miljökvalitetsnormen för PM10 är däremot en EU norm som tillämpas inom hela unionen. Med anledning av överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM10 underrättades Sverige ånyo under våren år 2013 av Europeiska kommissionen angående överträdelse av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG om luftkvalitet och renare luft i Europa. SLB-analys har bistått Miljödepartementet med fakta och viktiga klargöranden i samband med regeringskansliets svar på kommissionens skrivelse.

Under vintern utför trafikkontoret driftåtgärder enligt åtgärdsprogrammet (fr.a. dammbindning) på alla 34 gator där miljökvalitetsnormen för PM10 överskrids. Den viktigaste åtgärden för att minska halten PM10 är att minska andelen dubbdäck. Stockholms stad vill att en minskning ska ske genom att en avgift för användning av dubbdäck införs. Det är dock inte juridiskt möjligt att införa en sådan avgift i dagsläget.

Erbjuda förvaltningens expertkompetens inom luftövervakningsområdet till externa aktörer

SLB-analys har genomfört ca 40 externa utredningsuppdrag under året, främst i samband med bostadsexploatering och infrastrukturprojekt. Under året har även ett flertal mätuppdrag genomförts på uppdrag av Trafikverket, Trafikkontoret i Stockholm och andra kommuner. SLB-analys har dessutom deltagit i ett flertal forskningsprojekt som syftar till att öka kunskapen om luftkvaliteten och dess effekter på hälsan. En satsning på modellutveckling har även skett under år 2013 som medför att vi förfinat och snabbat upp haltberäkningar. En ny beräkningsmodell har även implementerats som medför att vi med större noggrannhet kan utföra beräkningar i komplexa miljöer t.ex. då vägar går i olika plan, runt tunnelmyningar och där den lokala topografin varierar kraftigt.

Genomföra drift av regionalt system för övervakning av luftmiljö på uppdrag Luftvårdsförbundet i Stockholm och Uppsala län enligt avtal för år 2012 - 2015.

Genomförs i enlighet med avtal med Stockholm och Uppsala läns luftvårdsförbund

Nämndmål:

1.3.5 Genom miljöbarometern erbjuda aktuell och lättillgänglig information om stadens miljösituation och miljöarbete.

 Uppfylls helt

Kommentar

Kommunicera miljösituationen i Stockholm och stadens miljöarbete via Miljöbarometern

Miljöindikatorerna på miljöbarometern uppdateras kontinuerligt. En uppföljning av miljöprogrammet och vattenprogrammet har publicerats. Information om bostad och hälsa samt om natur och biologisk mångfald har uppdaterats och kompletterats.

Webbplatsens design har anpassats utifrån stadens grafiska profil. Besökarantalet på

miljöbarometern är drygt 3000 unika besökare per månad.

Aktiviteter:

- Projektledning och samordning av Miljöbarometern. Utveckling och kommunikation av miljöstatistik och miljödata. Utförd.
- Utveckla informationen om bostad och hälsa på Miljöbarometern. Utförd.
- Utveckla informationen om natur och biologisk mångfald på Miljöbarometern och stockholm.se. Utförd.

Nämndmål:

1.3.6 Genom MHN:s expertkompetens utveckla stadens miljöarbete och bidra till att målen i Stockholms miljöprogram och andra program uppfylls och följs upp.

 Uppfylls helt

Kommentar

Bevaka och utveckla MHN:s och stadens intressen i externa miljö- natur- och vattenvårdssamarbeten.

Som representant för MHN och Stockholms stad har förvaltningen deltagit i olika externa samarbetsformer för att utveckla arbetet och bevaka nämndens och stadens miljö- och naturvårdsintressen. Dessa är:

- Länsstyrelsens Regionala Miljömålsråd som utformar och utvärderar miljömålen på regional nivå.
- Länsstyrelsens Regionala miljömålsgrupp med uppdrag att följa upp miljöarbetet i länet.
- Miljömålnätverket; representera Stockholms stad i Miljömålnätverket. Nätverket leds av Lst och KSL, och är ett beredningsorgan till Nationella miljömålsrådet.
- Styrgruppen för MSL Miljösamverkan Stockholms län.
- Miljöchefgruppen Sveriges kommuner och landsting.
- Brunnsvikensamarbetet som inriktas på att förbättra statusen i sjön.
- Bällstaågruppen, Leder och samordnar det kommunövergripande samarbetet kring Bällstaån. I samarbetet ingår länsstyrelsen och Trafikverket. Beskrivning av aktiviteter för Bällstaån redovisas under 1.3.8.
- Igelbäcksguppen; representera Miljöförvaltningen i samarbetsorgan för Igelbäcken bestående av kommuner, Länsstyrelsen, Trafikverket och föreningar. Provtagning enligt övervakningsprogram i samarbete med övriga kommuner.
- Kustvattenvårdsförbundet; representera Stockholms stad i SKVVF:s beredningsgrupp och därmed påverka förbundets inriktning. Redovisa till MHN om förbundets verksamhet. Delta i referensgrupp för framtagande av webbplatsen svealandskusten.se.
- Mälarens Vattenvårdsförbund; representera Stockholms stad i Mälarens Vattenvårdsförbunds arbetsgrupp och därmed påverka förbundets inriktning.
- Stockholm och Uppsala läns Luftvårdsförbund som övervakar regionens luftkvalitet.
- Naturvårdsverkets referensgrupp för screening av miljögifter; deltagande i nationell

referensgrupp, ca 2 möten per år.

- Regional samverkansgrupp för vidareutveckling av MatrixGreen; delta i regional samverkansgrupp som grund för vidareutveckling av GIS-verktyget MatrixGreen, ett verktyg som stöd för bedömning av spridningssamband i landskapet, som underlag till fysisk planering, miljöövervakning m.m.
- Stadens Naturvårdsnätverk; med fokus på miljöövervakning och åtgärdsarbete representera miljöförvaltningen i stadens samlade forum för naturvårdsfrågor. Medverkande förvaltningar är: miljöförvaltningen, trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, idrottsförvaltningen, stadsmuseet och Hässelby-Vällingby SDF.
- Storstadsdialog och -samarbete om kemikalier med Malmö och Göteborg; erfarenhetsutbyte med kollegor i Malmö och Göteborg i frågor rörande kemikalier.
- Sveriges Ekokommuner; representera Stockholm stad och samordna stadens arbete i det kommunala nätverket och föreningen Sveriges Ekokommuner. Föreningen som består av 83 kommuner arbetar för att Sveriges alla kommuner ska bli hållbara. Medlemskommunerna representeras av en tjänsteman och en politiker i ledande ställning.
- Södertörnsekologerna; representera Miljöförvaltningen i det kommunala naturvårdsnätverket och samverkansorganet Södertörnsekologerna. I nätverket ingår, förutom Stockholms stad, kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö. Ordförandeskapet delas mellan kommunerna. Verksamhetsrapporter delges MHN.
- Tyresåns Vattenvårdsförbund, representera Stockholms stad i Tyresåns Vattenvårdsförbund, arbetsgruppen med tjänstemän från berörda kommuner, Länsstyrelsen och Stockholm Vatten. Medverka till genomförandet av Tyresåns åtgärdsprogram 2010-2015.
- Storstadsdialog och -samarbete om fysisk planering med Malmö och Göteborg; erfarenhetsutbyte med kollegor i Malmö och Göteborg i frågor rörande miljöfrågor i fysisk planering.
- Storstadsdialog och -samarbete om stadens ljud med Malmö och Göteborg; erfarenhetsutbyte med kollegor i Malmö och Göteborg i frågor rörande trafikbuller samt externt industribuller.
- Bullerskyddsgruppen: Stadens samlade kompetens vad gäller bullerskydd från stadens centrala förvaltningar; Mf, Tk, SBK, Explo.
- Bullernätverket i Stockholms län; Nätverk för samverkan i bullerfrågor i samarbete mellan Länsstyrelsen i Stockholms län, Stockholms stad, Stockholms läns landsting och Kommunförbundet Stockholms län.
- Klimatanpassningsgrupp; Samverkansgrupp med aktivt deltagande från Mf, SBK, Explo för att stödja SLK:s med klimatanpassningsarbetet i Stockholm.
- Biogas - Öst; Ett regionalt samarbete kring biogas i Mälardalen lett av Energikontoret i Mälardalen.
- Storstadsdialog och -samarbete om energieffektiviserings- och klimatarbete med Malmö och Göteborg; erfarenhetsutbyte med kollegor i Malmö och Göteborg i frågor rörande energieffektivisering och klimat.
- Projektledning av det regionala energi- och klimatrådgningsarbetet med Stockholms

läns kommuner samt Håbo kommun.

- Klimatkommunerna; representera Stockholm stad i det kommunala nätverket Klimatkommunerna. Klimatkommunerna som består av 32 kommuner och ett landsting (Stockholms län) arbetar för att Sveriges kommuner ska minska utsläppen av växthusgaser. Medlemskommunerna representeras av en tjänsteman och en politiker.
- Länsstyrelsens hälsoskydds nätverk.

Bidra till att målen i Stockholms miljöprogram uppfylls och följs upp.

En samlad redovisning av delmål och indikatorer har genomförts och avrapporterats till KS. Uppföljningen har även publicerats på Miljöbarometern.

En upphandling har genomförts för nästa Medborgarenkät, som en del i miljöprogramsuppföljningen, under hösten 2013. Rapporten redovisas för MHN under våren 2014.

Aktiviteter:

- Bistå i framtagandet av en årlig redovisning av arbetet med miljöprogrammet. Utförd.
- Samordning, uppföljning och kommunikation av miljöprogrammets delmål som berör MHN. Utförd.
- Upphandla och genomföra en undersökning av stockholmarnas miljövanor och attityder. Pågår.

Samla miljöförvaltningens mätdata i en databas för miljöinformation

En webbportal, Miljödata, för visning och hantering av databasens data är framtagen. Miljödata driftsätts under 2014 och kommer att fungera som ett internt handläggarstöd. Från databasen tillgängliggörs miljöförvaltningens miljödata mot övriga förvaltningar, bolag och externa utförare via elektroniska tjänster.

Aktiviteter:

- Slutföra utveckling av lämplig lagringsmiljö och överföra aktuell mätdata. Utförd.

Samordna och utveckla arbetet inom Miljösamverkan Stockholms län

En medarbetare inom förvaltningen har lånats ut till MSL som samordnare.

Aktiviteter:

- Samordna arbetet inom MSL. Utförd.

Stödja arbetet med miljötillsyn, klimatanpassning, miljömål, planhandläggning mm

Miljöförvaltningen bidrar med vetenskapliga underlag och fakta till stadens övriga förvaltningar. Förvaltningen bevakar nya fakta och rapporter som publiceras och som cirkulerar i massmedia och i politiken.

Förvaltningen har särskilt bevakat IPCC:s konferens i Stockholm i september 2013 där nya klimatmodeller och klimatscenarier presenterades. Förvaltningen genomförde ett seminarium om IPCC:s resultat den 10 oktober tillsammans med SMHI och länsstyrelsen. Vi har svarat på remiss om grundläggningsnivåer för framtida havsnivåer tillsammans med TK, SBK, Expl, SLK.

Förvaltningen ingår i den förvaltningsövergripande klimatanpassningsgruppen som leds av Stadsledningskontoret. Förvaltningen projektleder även C/O-city, som bland annat syftar till att värdera och synliggöra urbana ekosystemtjänster.

Aktiviteter:

- Bistå i arbetet med att utreda och bilda nya naturreservat. Utförd.
- Expertfunktion vid interna och externa förfrågningar. Utförd.
- Implementera erfarenheter från Miljöanalys kemikaliearbete i Miljöprofilområdena. Utförd.
- Informera om miljögiftsprojekt där förvaltningen deltagit. Utförd.
- Stödja tillsynen i arbetet med kemikalier i varor. Utförd.
- Bidra till att varor som säljs i staden inte innehåller farliga kemikalier däribland allergiframkallande. Mål 1 Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016. Utförd.
- Samordna förvaltningens GIS-verksamhet. Utförd.

Ta fram en Kemikalieplan

Miljöanalys har lett arbetet med att ta fram kemikalieplanen. Olika delprojekt har hanterat områdena upphandling, byggmaterial, kommunikation, tillsyn, kemikaliehantering och miljögiftsövervakning. I arbetet har alla avdelningar på förvaltningen deltagit liksom Stockholm Vatten AB. Diskussioner har kontinuerligt förts med andra berörda förvaltningar och bolag, samt med externa aktörer i aktuella sakfrågor. En lägesrapportering presenterades för MHN 27 aug och förvaltningens slutversion av planen behandlades av MHN 18 december.

Aktiviteter:

- Samordna arbetet med kemikalieplanen. Utförd.

Utveckla Stockholms Kemikalieforum

I samarbete med Svensk Handel genomförs seminarieverksamhet och ett första seminarium om lagstiftning, verktyg och lösningar genomfördes 2013-04-11. Ytterligare utveckling diskuteras inom kemikalieplanearbetet.

Aktiviteter:

- Utveckla samarbetet med näringslivet om kemikalier i varor. Utförd.

Nämndmål:

1.3.7 Aktivt bidra till att stadens mål för hållbar energianvändning och minskad klimatpåverkan ska uppnås

Uppfylls helt

Kommentar

Delta i nationella och internationella nätverk för energieffektiviserings- och klimatarbete

OECD och London School of Economics (LSE) har genomfört två studier av grön tillväxt i Stockholm, ”*Green Growth in Stockholm, Sweden*” (OECD) och *Stockholm – Green Economic Leader Report*” (LSE). Förvaltningen har bistått OECD och LSE med underlag till rapporterna rörande stadens energieffektiviserings- och klimatarbete. Covenant of Mayors hemsida har uppdaterats med data från Stockholms åtgärdsplan för klimat och energi 2012-2015 kompletterat med exempel från stadens klimatarbete (Benchmarks of Excellence). Förvaltningen har rapporterat stadens klimatarbete till C40/Carbon Disclosure Projects internationella jämförande studie av städers klimatarbete. Förvaltningen deltar i C40:s nätverk Private Sector Buildings Energy Efficiency Network. Ett första möte för nätverket hölls i Houston i mars med uppföljande telefonmöten. Förvaltningen har deltagit på Klimatkommunernas årsmöte samt bidragit till Klimatkommunernas remissvar på ”*Underlag till en färdplan för ett Sverige utan klimatutsläpp 2050*” utifrån nämndens remissvar. Stadens färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 har presenterats för Klimatkommunerna med specialredovisning för delegationer från Uppsala och Östersund. Klimatkommunerna är nu medlem i Energycities. Stockholms stad har tillgång till Energycities genom Klimatkommunerna. Ett regionalt informellt nätverk för erfarenhetsutbyte och ev. möjligheter till samordning av klimatåtgärder i närliggande kommuner har bildats. Stockholm stads näringslivsnätverk Klimatpakten har presenterats på Energycities årskonferens i Växjö. Stadens färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 har presenterats på EUROCITIES arbetsgruppsmöte Climate, Energy and Air. Förvaltningen har bistått Stadsledningskontoret inför stadens mottagande av IPCC delegater i samband med IPCC:s arbetsgruppsmöte i Stockholm i september. Förvaltningen har medverkat i EUROCITIES arbete med att bedöma energitekniska lösningar som underlag för för EU:s nya forsknings- och utvecklingsprogram Horisont 2020.

Aktiviteter som utförts:

- Delta i EUROCITIES, ICLEI, Covenant of Mayors, C40, CDP, Earth Hour City Challenge och Klimatkommunernas nätverksarbete. Utförd.
- Leverera underlag till nationella och internationella jämförande studier. Utförd.
- Årligen informera nämnden om utfall av växthusgasinventering och energianvändning i Stockholm. Utförd.
- Miljöbilar i Stockholm åtar sig att ansvara för transportdelarna i förvaltningens klimatarbete. Utförd.

Beräkna växthusgasutsläppen i Stockholm

Energianvändning och växthusgasutsläpp för år 2010 med prognos för år 2011 har avrapporterats till nämnden i februari 2013. Motsvarande statistik har rapporterats till miljöbarometern. Analyser av energianvändning och växthusgasutsläpp för 2011 med prognos för 2012 avrapporterats på nämnden i mars 2014.

Stockholm deltar i ett pilotprojekt som ska leda till ett globalt redovisningssätt för växthusgasutsläpp från en stad eller ett samhälle. Redovisningsmetoden kan komma att

användas i C40/Carbon Disclosure Project, Earth Hour City Challenge och liknande internationella jämförande studier. Stockholms stads egen beräkningsmetod jämförs samtidigt med den globala redovisningsmetoden.

Aktiviteter:

- Beräkna utsläpp av växthusgaser samt energianvändning och avrapportera till nämnden. Utförd.
- Vidareutveckla beräkningsmetodik för växthusgasutsläppen i Stockholm. Utförd.

Engagera stockholmare och verksamma i Stockholm till minskad energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser

Temakampanjen ”Klimatsmart framtid” för gymnasieungdomar avslutades med ett karriärspanjsevent den 8 april tillsammans med Ungdomar.se där 400 deltagande ungdomar fick möjlighet att träffa företagsrepresentanter och delta i workshops om ett fossilbränslefritt Stockholm. Satsningen på att skapa gröna sommarjobb för gymnasieungdomar har inte genomförts. Endast ett företag av ca 200 tillfrågade visade intresse för att erbjuda gröna sommarjobb.

Appen ”Upptäck Stockholm” har uppdaterats med stadens nya grafiska profil samt fler kategorier. Upptäck Stockholm nominerades till Svenska Designpriset 2013. Appen är utformad så att den kan kopplas till en smart telefons talsyntes. Hur talsyntesen fungerar i praktiken beror på telefonens prestanda.

I samband med Världsmiljödagen den 5 juni deltog miljöborgarrådet vid invigningen av Smaka på Stockholm i Kungsträdgården där han tillsammans med kocken Maximilian Lundin diskuterade hållbar livsmedelsproduktion- och konsumtion.

Klimatvågen som tagits fram inom Klimatsmarta stockholmare har under året använts vid tio event. Förvaltningen får allt fler förfrågningar om att låna klimatvågen till olika event.

Under september månad genomförde Klimatsmarta stockholmare Klimatmatchen. Klimatmatchen initierades av Klimatsmarta Stockholm 2010 och blev 2013 en nationell tävling. I Stockholm anmälde sig 20 lag varav 13 gick i mål. Nationellt var 99 lag anmälda. Stockholmslaget Alvik Basket F00 West vann den lokala tävlingen i Stockholm och även den nationella tävlingen. Laget vann totalt 2x 10 000 kr till klubbkassan.

Tillsammans med företag i Västberga har ett projekt startats för att få personalen att välja nya klimatsmarta alternativ för arbetspendling. Fysiska åtgärder som underlättar ett klimatsmart resande görs tillsammans med trafikkontoret och SL. Samma koncept har använts för IT-företag i Kista i projektet ”Kista Commute”.

Klimatsmarta stockholmare har varje månad, utom april och juli, utsett en person och aktivitet från stadens verksamheter som arbetar ambitiöst för att minska sin energianvändning och klimatpåverkan till ”Månadens goda exempel”. De goda exemplen har fått ta emot ett vandringpris i form av en Kejsarpingvin på sin arbetsplats. Vinnarna presenteras även på Stockholms stads webbsida och i Hallå Stockholmare, Stockholms månadsannonser i tidningen Mitt i. Information om stadens klimat- och energiarbete publiceras löpande på Stockholms stads webbsidor samt i andra egna kanaler.

Aktiviteter:

- Informera om stadens energi- och klimatarbete på stadens webb och via övriga kanaler. Utförd.
- Genomföra Klimatsmarta stockholmare enligt plan. Utförd.

Vara värdkommun för den regionala energi- och klimatrådgivningen samt ansvara för energi- och klimatrådgivningens webb

Ca 290 skolklasser har besökt "Spelet om energin" på Tekniska museet och gjort hemuppgiften "energismart", att kartlägga möjligheten till energibesparingar i hemmet. Telefonrådgivningen har utvärderats. Av 70 intervjuade var 75 procent mycket nöjda eller nöjda med rådgivningen. Telefonrådgivningen har gett råd till drygt 1500 radsökande i regionen under året. Under 2013 har ca 350 samtal ringts till företag för att informera om möjlighet att söka bidrag för att genomföra energikartläggningar. Webbplatsen www.energiradgivningen.se uppdateras kontinuerligt, bl.a. med ny information om transporter och uppdatering av faktablad. Webbplatsen har sökmotoroptimerats och arbetet med att anpassa webbplatsen till mobila enheter har startat. Ett samarbete med Miljöbilar i Stockholm har etablerats för att öka tillgängligheten till informationen på www.miljofordon.se, miljöbilar ska gå att söka även från www.energiradgivningen.se. En ny broschyr om klimatsmarta resor i vardagen har getts ut. 550 rådgivande samtal genomfördes på årets motormässa. Ca 230 BRF besökte rådgivningens monter på BRF-mässan i november och fick rådgivning om hur de kan minska energianvändningen. Rådgivningen deltar regelbundet i radio Stockholm P4 med energi- och klimatsmarta råd, under året 19 gånger. Rådgivningen medverkade även i P1:s ekonomiprogram "Plånboken". En stor PR insats gjordes vecka 49 med information på kollektivtrafiken om hur man kan spara energi. Ett flertal artiklar i media har skrivits om rådgivningen. Rådgivningen har tagit fram ett utbildningsmaterial och genomfört utbildning för miljöinspektörer om tillsyn av energianvändning i samverkan med Miljösamverkan Stockholms län. Ett seminarium om lågenergibygnader har genomförts för politiker och tjänstemän med deltagande från 24 av de 27 kommuner som ingår i samverkan.

Arbetet med nytt samarbetsavtal 2015-2017 har startat efter att regeringen har beslutat om fortsatt finansiering av energi- och klimatrådgivningen för perioden. Avtalet avser samarbetet mellan länets samtliga kommuner plus Håbo kommun.

Aktiviteter:

- Uppdatera underhålla och utveckla energi- och klimatrådgivningens webb. Utförd.
- Planera och genomföra det kommungemensamma arbetet. Utförd.

Ta fram underlag för mål och planer om hållbar energianvändning och minskade växthusgasutsläpp

Stockholms klimat- och energiplan 2012-2015 har godkänts av Covenant of Mayors kontor i Bryssel. Uppdraget att ta fram en färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 har

slutförts och avrapporterats till nämnden. Förslaget till Färdplan har presenterats för samtliga politikergrupper i Stockholms stad och har varit på en mycket bred remiss från Kommunstyrelsen. Nämnden har bistått roteln i arbetet med remissvaren. Nämnden har genomfört tre seminarier för remissinstanser. Utöver tio stadsdelsförvaltningar deltog socialförvaltningen, Trafikverket och Landstinget (TMR, Tillväxt, Miljö och Regionplanering) på seminarierna. En sammanfattning av färdplanen finns framtagen i tryckt form på både svenska och engelska. Förvaltningen har fört inledande diskussioner med SLK och trafikkontoret om utbildningsprogram inom Open Labs kopplat till transportdelen i färdplanen. Förvaltningen och Open Labs har fört vidare diskussioner om utbildningsprogram. Under hösten har Open Labs arbetat med ett program med inriktning på varutransporter utifrån färdplanens analyser. Open Labs har för miljöförvaltningen och trafikkontoret presenterat sex åtgärdsförslag till hur varutransporter skulle kunna effektiviseras. Ett av förslagen bearbetas och kommer att presenteras i början av 2014.

Förvaltningen har bistått stadsledningskontoret med att ta fram en rapport i vilken analyseras utgångsläget och möjligheterna för staden att bli Fossilbränsleoberoende organisation 2030.

Aktiviteter:

- Slutföra rapporten Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050. Utförd.
- Bistå Stadsledningskontoret i utredning om hur stadens egen organisation kan bli oberoende av fossila bränslen till 2030. Utförd.
- Bistå Stadsledningskontoret i arbetet med ny vision för åren efter 2024. Utförd.
- Bistå Stadsledningskontoret med att uppdatera stadens åtgärdsplan för energi och klimat. Uppdateras under 2014/2015.
- Delta i Open lab genom att föreslå utbildningsprogram. Utförd.

Initiera och genomföra åtgärder för en hållbar energianvändning och minskade växthusgasutsläpp

Inom ramen för den lokala energi- och klimatrådgivningen har förvaltningen tecknat en avsiktsförklaring med Fastighetsägarna Stockholm och Fastighetsägarna Service Stockholm AB om samarbete kring energieffektivisering och förnybar energiproduktion i det privata fastighetsbeståndet. Fyra projektansökningar med deltagande från Fastighetsägarna har lämnats in. Två till Vinnova, en till Intelligent Energy (EU) och en till Energimyndigheten. Vinnova har beviljat anslag till ett av projekten med en miljon kronor avseende en förstudie för att bygga upp en databas på förvaltningen för insamling av produktionsdata från solenergiproduktionsanläggningar i staden. Stockholm hamnars solcellsanläggning som energicentrum bidragit med förstudier till har som första anläggning kopplats in till databasen, Solcellsanläggningarna i Järva kopplas in vartefter de installeras. Databasen ska tillgängliggöras för forskare, leverantörer av utrustning med flera intressenter. En av ansökningarna till Vinnova beviljades inte anslag liksom EU-ansökan. Ansökan till Energimyndigheten avser ett projekt i det kvarter där Fastighetsägarnas kontor ligger. Syftet är att göra kontoret till ett show case för energieffektiv teknik, att minska energianvändningen för byggnaderna i kvarteret samt att minska växthusgasutsläppen från transporterna till och från kvarteret. Beslut om finansiering väntas i januari 2014. Energi- och klimatrådgivningen medverkar i HS2020 projektet med att uppnå stadens ursprungliga energimål för Hammarby

Sjöstad. Stödet har bl.a. omfattat expertgranskning vid upphandling av energitjänsteföretag. Rådgivningen har gett råd på plats hos 20 enskilda bostadsrättsföreningar samt 25 telefonrådgivningar. Inom ”Hållbara Hökarängen”, ett projekt som Stockholmshem driver, har förvaltningen gett klimat- och energirådgivning till hyresgäster, medverkat med klimatvågen på Hökarängsdagen samt medverkat i Hökarängsskolans energiprojekt med elever. Inom energirådgivningen har under året, förutom rådgivning per telefon och webb, rådgivning getts på plats till 47 bostadsrättsföreningar, åtta företag och två föreningar. Dessutom har energirådgivningen medverkat i kulturfestivalen med klimatvågen under sex dagar.

Aktiviteter:

- Initiera och driva projekt och pilotstudier för att minska energianvändning och utsläpp av växthusgaser. Utförd.
- Genomföra energi- och klimatrådgivning lokalt i Stockholm. Utförd.
- Skapa samverkansformer kring energieffektivisering med Fastighetsägarna i Stockholm. Utförd.
- Genom Energicentrum utbilda driftpersonal och förvaltare i energieffektiviseringsmöjligheter i det egna fastighetsbeståndet. Har inte varit aktuellt under året.
- Ge stöd till bolag och förvaltningar vid ansökningar om energieffektiviseringsbidrag där sådana möjligheter finns. Utförd.

Bidra med expertkunskap till stadens förvaltningar och bolag

Energicentrum har påbörjat arbetet med en ansökan för staden till Smart Cities & Communities inom EU:s nya ramprogram för forskning och utveckling, Horisont 2020. Energicentrum har initierat och genomfört ett projekt för att stödja kulturförvaltningen att systematiskt spara energi som en del i deras interna miljöprogramarbete. Tillsammans med Familjebostäder genomför energicentrum en förstudie för att utprova ny innovativ teknik för frånluftsåtervinning som alternativ till konventionell återvinningsteknik. Tekniken lämpar sig särskilt väl för punkthus och andra byggnader med optimerad bostadsyta där det är svårt att föra in nya luftkanaler. Stockholm Globe Arena Fastigheter och SISAB har erbjudits stöd till förstudier för att införa energiledningssystem samt stöd till utbildning av personal i energieffektiviseringsmöjligheter. Införandet pågår hos SGA Fastigheter. Energicentrum leder fokusgrupp "Energi" i Norra Djurgårdsstaden och för fortlöpande dialog med byggherrar om energiprestanda på nya byggnader. Energicentrum har en aktiv roll som stöd åt Norra Djurgårdsstaden Innovation i genomförandet av olika forum för byggherrar. SISAB har erbjudits stöd för förstudie av solcellsinstallationer. Energicentrum har initierat en analys av varmvattenförluster för olika typer av byggnader. Analysen har påbörjats hos Stockholmshem.

Energicentrum har initierat en översyn av de fjärrvärmesaxor som stadens bostadsbolag har valt i samband med Fortums taxeomläggning som utfördes 2011. Syftet är att klarlägga om den mest kostnadsoptimala taxan har valts.

Ett webbaserat verktyg för att bedöma solinstrålning på stadens samtliga byggnadstak har tagits fram och finns publicerad på stockholm.se samt energiradgivningen.se. Verktöget har presenterats på N. Djurgårdsstaden Innovations seminarium ”Förnybara energikällor – Solel,

solvärme och vindkraft” i mars. Förvaltningen har på uppdrag av Stadsledningskontoret genomfört kontorets budgetuppdrag att kartlägga potential för solenergiproduktion på taken till stadens egna byggnader

Energianvändningen i staden för år 2012 har följts upp av energicentrum och rapporterats för publicering på Miljöbarometern. Samtliga stadens enheters upphandlade el uppfyller kraven för miljömärkning enligt Miljöstyrningsrådets kriterier. Data för 2012 visar att energianvändningen per kvadratmeter i byggnadsbeståndet har minskat med 2,5 procent mellan 2011 och 2012. Uppgifterna är klimatkorrigerade och avser i huvudsak samtliga byggnader som staden köper energi till. Energianvändning för Stockholm Vatten, Trafikkontoret, Stockholm Parkering samt övriga förvaltningar (tex stadsdelsförvaltningarna) ingår ej.

Den totalt inköpta volymen energi för byggnader och verksamheter, men exklusive drivmedel till fordon, har minskat med 3,6 procent mellan 2011 och 2012 vilket delvis beror på något minskad byggnadsarea (ca 2 %).

Förvaltningen har bistått Stockholm Business Region i planering och genomförandet av Klimatpaktens årliga konferens.

Aktiviteter:

- Genom Energicentrum bistå stadsledningskontoret i utredning om stadens arbete med småskalig och förnybar energiproduktion. Utförd.
- Bistå stadens nämnder och bolag i att uppfylla målsättningarna (mål 3) i miljöprogrammet 2012-2015. Utförd.
- Ansvara för fokusgruppen energi i NDS. Utförd.
- Bistå Stockholm Business Region med expertstöd till Klimatpakten. Utförd.
- Anordna seminarier och ge ut nyhetsblad. Utförd.

Nämndmål:

1.3.8 Bidra till att staden uppnår mål och genomför åtgärder enligt Vattenprogrammet.

 Uppfylls helt

Kommentar

Samordna, följa upp och kommunicera stadens arbete med Vattenprogrammet

Arbetet under 2013 har till stor del utgjorts av uppdraget att ta fram ett förslag till Handlingsplan för att uppnå god ekologisk och kemisk status i stadens vatten till 2021. Arbetet slutförs under januari 2014. En lägesrapport till kommunfullmäktige om vattenprogrammets genomförande redovisades för MHN i november. En reviderad

dagvattenstrategi presenteras för MHN i mars 2014.

Aktiviteter:

- Samordna och informera om Vattenprogrammet. Utförd.
- Framtagande av årsrapport för 2011-2012. Ej utförd.
- Slutföra revidering av stadens dagvattenstrategi. Utförd.
- Ta fram en lägesrapport till kommunfullmäktige om vattenprogrammets genomförande. Utförd.

Ta fram en lokal handlingsplan för förbättrad vattenkvalitet i Bällstaån

Bällstaån uppnår inte god ekologisk status. Orsakerna till påverkan på vattenkvaliteten behöver identifieras så att lämpliga åtgärder kan föreslås.

Fokus under året har varit att ta fram nödvändiga underlag bl.a. genom provtagning/analys av vatten längs hela ån. Resultaten från övervakningen är viktiga för att beräkna behov av reduktion av olika ämnen och identifiering av orsaker/källor till den dåliga vattenkvaliteten i Bällstaån.

Förvaltningen håller på att ta fram ett kartunderlag som analyserar konsekvenser av risker för översvämningar och föroreningsbelastning i kombination med exploateringar inom avrinningsområdet. Detta planeringsunderlag kan användas av flera aktörer i den fysiska planeringen. Det är även en del i framtagandet av ett förslag till lokal handlingsplan för Bällstaån för vilken arbetet fortsätter under 2014.

Aktiviteter:

- Genomföra övervakning enligt miljöövervakningsprogram 2012-2015 för Bällstaån. Utförd.
- Utredda möjligheter till förbättring av vattenkvaliteten i Bällstaån. Utförd.

Ta fram en övergripande handlingsplan för att uppnå god ekologisk och kemisk status till 2021

Arbetet med att ta fram ett förslag till Handlingsplan för god vattenstatus avslutas under december 2013. Handlingsplanen tas upp i MHN 4 februari 2014.

Aktiviteter:

- Fortsätta arbetet med framtagande av underlag till en handlingsplan för god ekologisk och kemisk status i alla sjöar och vattendrag i staden till 2021. Utförd.

Nämndmål:

1.3.9 Miljökvalitetsnormerna för omgivningsbuller ska uppfyllas.

 Uppfylls helt

Kommentar

Sprida kunskap till boende och verksamma i Stockholm om möjligheter till förbättrad ljudkvalitet i Stockholm

Förvaltningen bidrar löpande till utåtriktad informationsverksamhet samt utvecklingsarbete.

Aktiviteter:

- Delta i utvecklingsarbetet om buller för Stockholm samt medverka i seminarier och informationsinsatser om buller. Utförd.

Uppfylla förordningen om omgivningsbuller genom en ny bullerkartläggning

Bullerkartläggningen har slutförts och redovisades för miljö- och hälsoskyddsnämnden i december. Samtidigt beslöt nämnden att föreslå Kommunfullmäktige att anta ett förslag till åtgärdsprogram som tagits fram tillsammans med Trafikverket och landstinget (SL) och berörda kommunala förvaltningar. I åtgärdsprogrammet finns ett flertal åtgärdsområden, bland annat föreslås åtgärder vid rekreatiomsområden och återanvändning av massor för bullervallar.

Aktiviteter:

- Delta i nationell arbetsgrupp för genomförande av förordningen om omgivningsbuller. Utförd.
- Ta fram ett nytt åtgärdsprogram för omgivningsbuller tillsammans med övriga parter i staden. Utförd.
- Slutföra uppdateringen av strategisk bullerkartläggning enligt förordningen (SFS 2004:675) om omgivningsbuller. Utförd.

Öka kunskapen om effektiva åtgärder mot buller genom medverkan i internationella projekt och extern samverkan i övrigt

Miljöförvaltningen har deltagit i det löpande arbetet med Eurocities miljöforums bullernätverk, bland annat med nyhetsbrevet. Förvaltningen har fått medel av VINNOVA för utveckling av skärm för tätortsmiljöer. Ansökan togs fram i samverkan med universitet, högskola och branschföreträdare.

I projektet c/o City, där förvaltningen är koordinator, håller förvaltningen i samråd med andra parter på att arbeta med bulleraspekten som ytterligare en ekosystemtjänst.

Aktiviteter:

- Delta i EU-projektet Hosanna. Utförd.
- Delta i EUROCIITIES arbetsgrupp för bullerfrågor. Utförd.
- Delta i samordningsgruppen för det regionala bullernätverket för Stockholm län. Utförd.

- Samverka med universitet och andra forskningsinstitutioner om buller. Utförd.

Nämndmål:

1.3.10 Nya personbilar som säljs i Stockholms län ska år 2015 till minst 20 % vara miljöbilar. Vidare ska 10 procent av nyregistrerade tunga fordon vara miljölastbilsklassade. Försäljningen av miljöbränsle ska uppgå till 16 procent i Stockholms län vid utgången av 2015.

◆ Uppfylls delvis

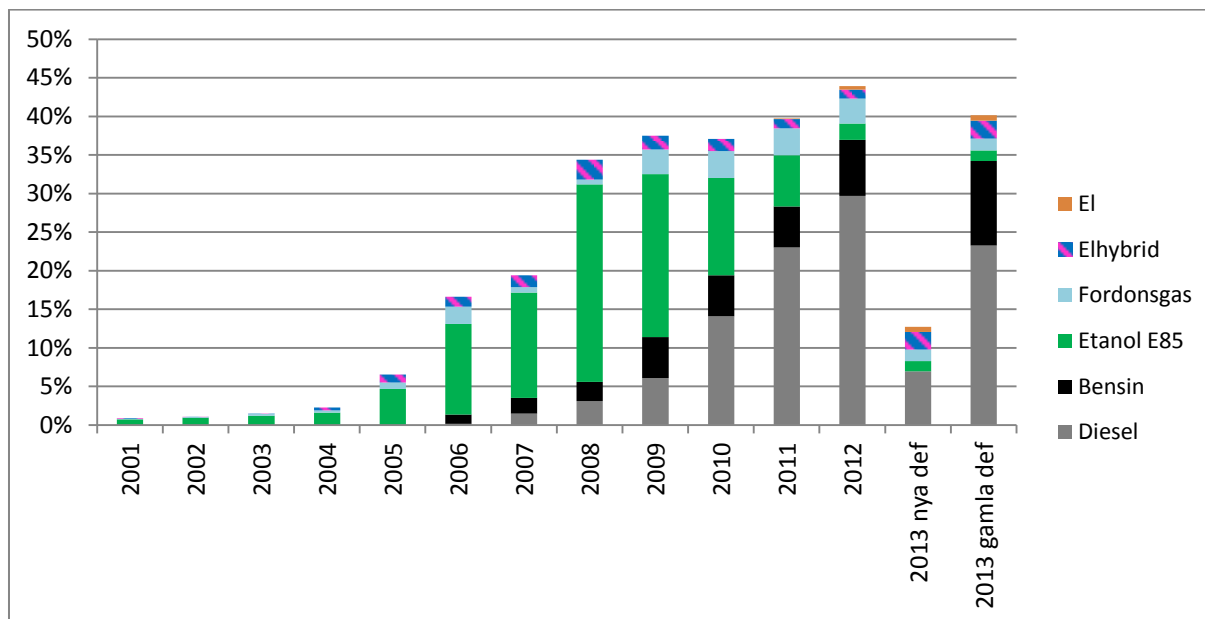
Kommentar

Genom information och samverkan med andra aktörer verka för att nå målet om 20 % miljöbilar i nybilsförsäljningen, 10 % miljölastbilsklassade lastbilar av nyregistrerade tunga fordon samt att 16 % av bränsleförsäljningen är miljöbränsle 2015.

Kommentar

Ovanstående mål bedömer miljöförvaltningen inte vara möjliga att uppnå till 2015 om inte en större tydlighet kommer till stånd kring nya nationella incitament och styrmedel, vilket ligger utanför förvaltningens rådighet. Förvaltningens senaste statistik anger 13 % miljöbilar (2013), 7 % miljölastbilar (2012) och 11 % miljöbränsle (2012).

För 2013 har miljöförvaltningen tertiälvist följt statistik för nyregistrerade miljöbilar i Stockholms län, enligt nuvarande miljöbilsdefinition 2013, men också för den definition som gällde tom 2012. För 2013 var ca 13 % av nyregistrerade bilar i Stockholm miljöbilar enligt nu gällande definition (nya) och ca 40 % var miljöbilar enligt den gamla miljöbilsdefinitionen.

Miljöförvaltningen har under våren arbetat fram en "Strategi för miljöbilar och drivmedel- för ett fossilfritt Stockholm" med förslag till åtgärder som Stockholm kan göra för att uppnå sina mål för 2015 samt Färdplan 2050. Viktiga incitament och åtgärder på nationell nivå har också identifierats i syfte att uppvakta regeringen. Strategin antogs av MHN 2013-08-27 och kommer att behandlas av Kommunfullmäktige under våren 2014.

Under 2013 har förvaltningen tillsammans med Malmö Stad utvecklat websidan Miljöfordon.se till att bättre stötta företag med information inför deras fordonsköp. Miljöförvaltningen och Vattenfall har förlängt den nationella elbilsupphandlingen (Energimyndigheten) ett år för att få ut mer merkostnadsersättning till elbilar. I Cleantruck har nu samtliga medel för merkostnadsersättning förbrukats, vilket har betalats ut för 50 st miljölastbilar till 18 st åkerier.

För långsiktighet och stabilitet på biobränslemarknaden, se vidare under detta mål, åtagande nr 4.

Aktiviteter

- Bygga om www.intranat.stockholm.se/bilansvariga när vi fått nytt intranät (Utförd)
- Kommunera med nyhetsbrev, faktablad samt www.stockholm.se/miljobilar (Utförd)
- Sprida information till parkeringsinnehavare i Stockholm om hur laddning kan etableras för eldrivna fordon. (Utförd)
- Stärka biogasanvändningen genom att samverka med biogasaktörer. (Utförd)
- Utvärdera/profilera www.miljofordon.se (Utförd)
- Verka för att 430 fordon ska avropas inom den nationella elbilsupphandlingen. Följa och utvärdera användningen av dessa fordon. (Utförd)

Verka för att Stockholm är en stad där andelen elbilar växer**Kommentar**

Andelen elbilar växer i Stockholm. För att öka laddmöjligheter för elbilar i Stockholm genomförde förvaltningen i mars ett seminarium för markägare. Seminariet erbjöd bl a erfarenhetsutbyte om affärsmodeller för laddstolpar.

Ett projekt där fem av stadens elbilar ska prova induktionsladdning startade under 2012. Projektet tar tillfällig paus från september 2013 till april 2014, för att invänta marknadens tillgång på laddutrustning.

En snabbbladdningsstation kommer upp i Roslagstull i januari 2014 inom ramen för projektet Freight Evue. Inga normalladdningsplatser har kommit till stånd på gatumark under året. Tillsammans med trafikkontoret har förvaltningen spridit en kartläggning till marknadsaktörer med information om var stolpar kan sättas upp. Intresset har varit lågt och ingen överenskommelse har ännu slutits om nya laddstolpar.

Aktiviteter

- Demonstrera induktionsladdning på minst fem av stadens egna elfordon. (Ej utförd)
- Medverka till minst 10 publika normalladdningsplatser på gatumark i Stockholms stad. (Delvis utförd)
- Medverka till minst en publik snabbbladdningsstation i Stockholms stad. (Utförd)

Verka för en nationell miljöbilsdefinition för tunga fordon**Kommentar**

Under 2013 års inledning antog staden den miljölastbilsdefinition som miljöförvaltningen berett. Nu fortsätter arbetet med att sprida kunskap om den i organisationen för kommande upphandlingar. Dialog med Göteborg och Malmö samt Trafikverket fortsätter kring en nationell definition, men i dagsläget verkar detta inte aktuellt.

Aktiviteter

- Implementera en miljölastbilsdefinition i Stockholms stad (Utförd)
- Verka för att få en nationell miljölastbilsdefinition. (Utförd)

Verka för styrmedel som styr mot målen**Kommentar**

Miljöförvaltningen och Trafikkontoret har tagit fram förslag på incitament för supermiljöbilar inom parkeringsområdet, avrapporterat till MHN 2013-08-27.

Miljöförvaltningen medverkar i Miljöstyrningsrådets arbete med att ta fram nya miljökrav på fordon och drivmedel för att förenkla upphandling av detta. Förvaltningen deltar också i FFF-

utredningens (FossilfriFordonsFlotta) expertgrupp och i Svebios (Svenska bioenergiföreningen) branschövergripande grupp om förnybara drivmedel.

För att försöka verka för rätt styrmedel har förvaltningen svarat på två remisser från näringsdepartementet gällande EU-direktiv:

- Förslag till ändrat direktiv för förnybar energi och bränslekvalitetsdirektivet (med bl a ILUC-förslag) samt
- Förslag till direktiv för utbyggnad av infrastruktur för alternativa bränslen

Aktiviteter

- Delta i Miljöstyrningsrådets arbete om uppdatering av miljökrav inom områdena fordon och drivmedel. (Utförd)
- Tillsammans med trafik- och renhållningsnämnden utreda och implementera ytterligare incitament för supermiljöbilar i staden inom parkeringsområdet. (Utförd)
- Verka för incitament och förmåner som gynnar (eller undanröjer missgynnande av) miljöfordon och miljöbränslen. (Utförd)

Nämndmål:

1.3.11 Uppnå 100 % miljöbilar i stadens flotta. Uppnå att stadens biodrivmedels- elbilar till 85 % tankas/laddas med miljöbränsle och att upphandlade transporttjänster till minst 55 % utförs med miljöfordon.

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

Åtagande:

Stödja och verka för att staden uppnår och bibehåller målet om 100 % miljöbilar i stadens fordonsflotta, att stadens biodrivmedels- och elbilar till 85 % tankas/laddas med miljöbränsle samt att minst 55 % av stadens upphandlade transporttjänster utförs med miljöfordon. Med miljöbilar menas här den nya definition som föreslagits i regeringens budgetproposition för år 2013.

Kommentar

För att underlätta för stadens fordonsansvariga att fortsätta att välja miljöbilar har ett seminarium om det nya fordonsavtalet hållits, samt information om vilka bilmodeller som uppfyller nya miljöbilsdefinitionen.

Vid dessa seminarier (2-3 ggr/år) uppmanas också alla att tanka miljöbränsle. Målet på 85 % miljöbränsle är i dagsläget (vid T2) uppfyllt för etanol men inte för fordonsgas.

För att öka andelen elbilar i stadens fordonspark har de fordonsansvariga under våren fått provköra samtliga modeller från Elbilsupphandlingen, samt får kontinuerligt information om

erfarenheter från dessa. Miljöförvaltningen lånar fortfarande ut en elbil till andra förvaltningar, för att öka intresset för att köra elbil.

Dessutom förmedlar förvaltningen merkostnadsbidrag för miljöfordon som köps inom staden. Förvaltningen sänkte i samband med T2-prognosen för merkostnadsbidrag till 2/3 av budget (till ca 2 milj kr) efter att ovanligt få ansökt om bidrag. Skälet till minskningen bedömer förvaltningen är dels att många sökte bidrag förra året, och att vissa också ev inväntar leverans av en ny miljöbilsmodell, som är försenad till senare i höst. Totalt användes drygt 1,5 milj kr av merkostnadsbidragen.

För att öka andelen transporttjänster som utförs med miljöfordon har miljöförvaltningen träffat upphandlare inom staden för att informera om stadens mål och miljölastbilsdefinition, samt för att utveckla en relevant indikator för dess uppföljning. Indikatorn ska dels stimulera staden att ställa rätt miljökrav i upphandlingarna så att målet uppnås, dels bidra till ökad uppföljning av stadens avtal. Genom att ställa relevanta miljökrav som staden verkligen följer upp bidrar staden till mindre miljöpåverkan, men också en mer rättvis och seriös marknad, som även stimulerar teknikutvecklingen.

Aktiviteter

- Arrangera seminarier för fordonsansvariga om nytt fordonsavtal samt förnyad konkurrensutsättning. (Utförd)
- Bistå förvaltningar och bolag med reseråd. (Utförd)
- Ge faktaunderlag om var information kring bränsleanvändning och fordonsinnehav kan hämtas. (Utförd)
- Stötta förvaltningar och bolag vid deras fordonsanskaffning och framtagande av utbytesplaner. (Utförd)
- Underlätta för förvaltningar och bolag vid uppföljning av fordonsinnehav och tankning, i såväl ILS som till MHN. (Utförd)
- Vara behjälplig och verka för att krav avseende miljöfordon och förnybara drivmedel tillämpas i samband med relevanta upphandlingar i staden. (Utförd)
- Verka för att det finns minst 48 elbilar i stadens fordonsflotta vid slutet av år 2013. (Utförd)

Nämndmål:

1.3.12 MHN ska bidra till visionen om ett Stockholm i världsklass genom att aktivt samarbeta med andra städer och aktörer i Europa.

● Uppfylls helt

Kommentar

Genomföra europeiska projekt för att underlätta arbetet lokalt

Kommentar

I mars 2013 påbörjades EU-projektet Freight Evue, som omfattar samlastning i elfordon i Norra Djurgårdsstaden. Samarbetet bygger på erfarenheter från Evue-projektet som avslutades i januari. Förvaltningen har inom IEE (Intelligent Energy Europe) sökt medel för projektet EV Expand om expansion av elbilar i urban miljö. Projektet fick dock avslag.

I september började projektet E-facts (EU-medel) som ska demonstrera hur bilpooler, incitament, snabbladdning, normalladdning och testflottor kan öka upptaget av elfordon i Stockholm, Frankfurt och Rotterdam.

Aktiviteter

- Delta i minst en ny projektansökan under 2013. (Utförd)
- Genomföra och förvalta resultaten från projekten Freight Evue, Rekkevidde, Cleantruck, Clean Fleets samt tidigare utförda projekt. (Utförd)

Samordna och utveckla förvaltningens internationella miljöarbete.

Förvaltningen representerar Stockholms stad i det internationella nätverket Eurocities Environment Forum. Förvaltningen deltar i miljöforumet, är medlem i dess styrgrupp samt fyra arbetsgrupper (WG Water, WG Noise, WG Air Quality, Climate Change and Energy Efficiency samt i WG Green Areas and Biodiversity) och är även ordförande för arbetsgruppen WG Green Areas and Biodiversity tillsammans med staden Utrecht. I Juni 2013 stod Stockholm värd för mötet med deltagare från 30 europeiska städer. Tema för forummötet var luftkvalitet, buller och hälsoeffekter. Mötet löpte under fyra dagar (miljöforum samt arbetsgruppsmöten) och Stockholm var väl representerade som talare på såväl forummötet som i arbetsgrupperna.

Förvaltningen är aktiv i Covenant of Mayors, ICLEI och C40-nätverket, se vidare nämndmål 1.3.7.

Företrädare för miljöförvaltningen har talat vid en rad internationella konferenser och där presenterat Stockholms miljöarbete, Färdplan för ett fossilbränsleffritt Stockholm 2050 med mera. Ett urval av dessa konferenser är: ICLEI Metropolitan Solutions (Hannover Messe), BEST (Benchmark European Territory) (Grenoble), Green City Forum (Oslo), ICLEI 7th European Conference on Sustainable Cities & Towns (Geneve), Global Forum for Food and Agriculture (Berlin), samt genom webkurs undervisat kinesiska kommuner och myndigheter inom programmet Urban Sustainability & Green Economy, International Forum on Economic

policies for traffic congestion and tailpipe emissions control i Kina, Transport futures i Toronto.

OECD och London School of Economics (LSE) har genomfört två studier av grön tillväxt i Stockholm, "Green Growth in Stockholm, Sweden" (OECD) och "Stockholm - Green Economy Leader Report " (LSE). Förvaltningen har bistått OECD och LSE med underlag till rapporterna rörande stadens miljöarbete, exempelvis stadens klimatarbete och energieffektivisering.

Förvaltningen har i enlighet med Kommunfullmäktiges uppdrag utarbetat ett verksamhetsspecifikt EU-positionsapper samt i bilaga till VP 2014 beskrivit hur positionsappret ska genomföras.

Aktiviteter:

- Bidra till miljöförvaltningens internationella arbete. Utförd.
- Delta i arbetsgruppen för OECD Green Cities Programme och London School of Economics - Stern Cities Programme. Utförd.
- Delta i nätverket Eurocities miljöforum och/eller dess arbetsgrupper. Utförd.
- Delta i Stadens internationella nätverk. Utförd
- Samordna förvaltningens internationella miljöarbete. Utförd.

Vara aktiva internationellt för att påverka förutsättningarna på den internationella arenan.

Kommentar

Förvaltningen bevakar EU-policyområden som berör nämndens verksamhetsområden. För att påverka den internationella arenan har förvaltningen svarat på flera nationella remisser och EU-samråd om grundvatten, miljöbilspolitik samt aktivt påverkat skrivningar från Eurocities och Smart Cities rörande klimat, energi, luftkvalitet, buller, vatten och tillsyn. Förvaltningen för dialog med KEMI kring att minska farliga kemikalier i samhället. Samarbete förs med Städer i Estland, Lettland och Litauen för att minska den diffusa spridningen av hälso och miljögifter.

Förvaltningen har tagit emot internationella grupper och journalister, till exempel vätagasföreningen i Tyskland och Nordiska Utvecklingsfonden och Svenska Institutet och UD. Förvaltningen bidrog också aktivt när Stockholm stod värd för en middag för IPPCs konferensdeltagare i september 2014.

Aktiviteter

- Hålla presentationer på nationella och internationella konferenser. (Utförd)
- Samverka kring miljömärkning, miljönyttebedömningar och harmonisering av miljöbilsdefinitioner och andra styrmedel på nationellt och internationellt plan. (Utförd)
- Ta emot studiebesök. (Utförd)

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm

● Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden har bidragit till målet genom sin expertkompetens inom miljö- och hälsoområdet och är därför representerad i samtliga av fokusgrupperna för miljöprofilområdena och mikromiljöprofilområdena. Nämnden leder arbetet i fokusgrupperna Energi och Klimatanpassning. För Norra Djurgårdsstadens ingår förvaltningschefen i styrgruppen. Chefen för Plan- och Miljö ingår i styrgruppen för Royal Seaport innovation. Ett nytillkommet arbetsområde är de "Urbana ekosystemtjänsterna" där nämnden bidrar med projektledarskap. Härutöver finns ett omfattande arbete med bedömning av miljö- och hälsofrågor i planärenden. Nämnden har tilldelats 1,2 miljon kr under 2013. Detta var tillfälliga medel för att delta i arbetet med Norra Djurgårdsstaden och för att hantera det ökade antalet detaljplaner.

Nämndmål:

1.4.1 MHN ska medverka i arbetet med de tre av Kf beslutade miljöprofilområdena; Norra Djurgårdsstaden, NV Liljeholmen och miljonprogramområdena.

● Uppfylls helt

Kommentar

Förvaltningen ska bidra med miljö- och hälsokompetens i arbetet med miljöprofilområden och mikromiljöprofilområden.

Förvaltningen bidrar aktivt i arbetet med miljöprofilområden och har även under året bidragit med synpunkter och innehåll till de tänkta mikromiljöprofilområden som avses arbetas fram.

Aktiviteter:

- Delta i utpekade fokusgrupper samt i miljöprofilgrupp i NDS. Utförd.
- Erfarenheter från miljöprofilområdena förs över till den ordinarie planeringsprocessen. Utförd.

Vara projektledare för "Hållbara Järva"

Enligt SLK:s anvisningar för verksamhetsberättelsen ska nämnderna redovisa vilka aktiviteter som genomförts under innevarande år för att bidra till Järvalyftets och Söderortsvisionens måluppfyllelse samt aktiviteter som ligger i linje med den föreslagna visionen för Hässelby-Vällingby. I linje med detta kan då rapporteras att nämnden är huvudprojektledare för Hållbara Järva vilket är en del av Järvalyftet med en mängd aktiviteter. Dessutom är nämnden representerad i arbetsgruppen för Järvalyftet där information även ges om Söderortsvisionen och visionen för Hässelby-Vällingby.

Beträffande Hållbara Järva kan följande rapporteras för 2013:

1. Ett av sju hus kvarstår att renovera. Mätvärden på de renoverade husen där inflyttning

har skett, ser inte ut att uppnå 50 % energiminskning och därmed inte ett medelvärde på 88 kWh, men driftoptimering pågår.

2. Av de 10 000 m² solceller som planeras har 4875 m² som installerats i Husby och Rinkeby, vilket motsvarar en effekt på ca 700 kW med en beräknad produktion på ca 595 000 kWh el per år. Tävlingen om Solhussymbol är avgjord.
3. Förbättring av cykelvägnätet, cykelvägsskyltning och nya cykelparkeringar är klart. Kvarstår endast sista biten på Kymlingestråket. Cykelskola och cykelvecka har genomförts och medverkan på Bike Expo.
4. 50 nya cirkelledare har utbildats.

Aktiviteter

- Genomföra åtgärder enligt projektmål för ”Hållbara Järva” fram till och med år 2014, avslutas i december. Utförd

Vara projektledare för ”Urbana ekosystemtjänster”.

Aktiviteter enligt projektplan för c/o City genomförs (avslutas sep 2014). Intervjuer och mätningar av gröna tak och väggar genomförs. Verktyg och metoder arbetas fram (handböcker,

GIS-verktyg, kvantifieringar, vidareutveckling av grönytefaktor). Förvaltningen har medverkat och presenterat projektet på många seminarier/workshops mm.

Aktiviteter

- Genomföra åtgärder enligt projektmål för ”Urbana ekosystemtjänster” fram till och med år 2014. Utförd.

Nämndmål:

1.4.2 MHN ska stödja SBN, Expl.N. och TRN med kompetens inom området hälsa, miljö och naturvård för att möjliggöra en attraktiv, trygg och växande stad

 Uppfylls helt

Kommentar

Bevaka att miljö- och hälsofrågor uppmärksammas och integreras inom den fysiska planeringen, med särskilt fokus på tyngdpunkter som utpekats i översiktsplanen.

Under året har 74 underlag för bedömning av miljö- och hälsofrågor levererats till SBK på begäran samt 72 remisser besvarats varav 66 på delegation från nämnden. Uppströms arbete har också bedrivits genom deltagande i arbetsgrupper och informella möten gällande en rad program och detaljplaner, bl.a. program för Södra Värtan, Slakthusområdet, Hammarbyhöjden-Björkhagen, Solvalla, Älvsjö-Örby och Tyngdpunkt Farsta..

Aktivitetsplanen är genomförd. Den årliga utbildningen för nyanställda på SBK utökades i år till en informationsträff och dragning för hela planavdelningen på SBK.

Förvaltningen har lett stadens arbete med framtagande av förhållningssätt till industribuller i

planeringen, som antogs av KF under våren. Under året avrapporterades även projektet Stadens ljud, om hamnbuller och bostadsbyggande. Projektet, som finansierats med medel från delegationen för hållbara städer, har genomförts i samverkan mellan kommunerna Stockholm, Göteborg, Malmö och Helsingborg. Stadsbyggnadskontoret erhöll senare ett uppdrag i budgeten för att inventera och utveckla möjligheterna till bostadsbyggande i närheten av industrier och liknande verksamheter. Arbetet genomförs under 2013-2014 i samverkan mellan berörda förvaltningar.

Aktiviteter:

- Arbeta uppströms i plan- och exploateringsarbetets tidiga skede genom att delta i planarbetet, samt upprätta underlag för miljö- och hälsofrågor. Utförd.
- Bereda planremisser enligt fastställd rutin. Utförd.
- Genomföra aktiviteter enligt fastställd aktivitetsplan. Utförd.
- I samarbete med SBN identifiera begränsningar och konsekvenser av dagens riktlinjer gällande buller på stadens utveckling på kort och längre sikt, och i samarbete med länsstyrelsen se över riktlinjerna och föreslå åtgärder för att möjliggöra bostadsmålet. Utförd.
- Undersöka möjligheten för MHN att från SBN få ersättning för miljöförvaltningens arbete med planärenden där SBN fakturerar kund. Utförd.

Nämndmål:

1.4.3 Alla nya bostäder i Stockholm uppfyller Stockholmsmodellen för trafikbuller

● Uppfylls helt

Kommentar

Bevaka att Stockholmsmodellen för trafikbuller uppfylls i detaljplaner.

Bullerfrågan bevakas i samtliga planärenden, såväl i miljöunderlag som i yttranden över remisser. Förvaltningen kan konstatera att de flesta nya bostäder som planeras utsätts för höga ljudnivåer och Stockholmsmodellen tillämpas i majoriteten av de nya detaljplanerna.

Aktivitet:

- Bedöma om tillräckliga bulleranalyser utförts och om Stockholmsmodellen för trafikbuller uppfylls i samband med framtagande av underlag för miljö- och hälsofrågor, samt i samrådsyttrande över detaljplaner. Utförd.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Framkomligheten i regionen är hög

● Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden har deltagit i stadens arbete för en bättre framkomlighet, inte minst då genom att främja miljövänliga transportsätt vilket lyfts fram bland annat i nämndens remissvar över

bostadsplaner.

Nämndmål:

1.5.1 MHN ska bidra till att framkomligheten ökar utifrån den täta stadens miljö- och hälsomässiga förutsättningar.

● Uppfylls helt

Kommentar

Delta i samarbeten och bistå bl.a. TRN och Expl. med miljö- och hälsokompetens i arbetet med ökad framkomlighet.

Förvaltningen väcker frågan om framkomlighet kopplat till miljö och hälsa i enskilda planer och program där frågan inte beaktats.

Aktivitet:

- Samverka för att sprida kunskap om effektiva och hållbara transporter i täta städer. Utförd.

Främja framkomlighet för gång, cykel, och kollektivtrafik och andra miljövänliga transportsätt.

Förvaltningen bevakar såväl i uppströms arbete som vid beredning av planremisser att planområden lokaliseras i goda kollektivtrafiklägen och försörjs med cykelvägar. Åtgärder har utförts enligt den cykelanalys som tagits fram för Järva. Två cykelskolor för vuxna, cykelkörkort för barn och cykelskola i mellanstadieskola har genomförts i samarbete med NTF. Cykeldag i Akalla med cykelfrämjande aktiviteter har genomförts.

Aktivitet:

- Bevaka att planområden lokaliseras vid goda kollektivtrafiklägen och försörjs med cykelparkeringar, samt gång- och cykelvägar till viktiga målpunkter. Utförd.
- Genom projektet Hållbara Järva åtgärda cykelvägnätet i Järva samt arrangera cykelfrämjande aktiviteter årligen fram till och med 2014. Utförd.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

● Uppfylls helt

Kommentar

Miljö- och hälsoarbetet inkl livsmedelskontrollen har många aspekter som direkt bidrar till en ökad trygghet. När det gäller stadens renhet bidrar nämnden t.ex. med tillsyn över återvinningsstationerna. Indikatorn nedan avseende RSA avser risker och möjligheter till förbättringar som kan minska riskerna. För nämnden del handlar det om IT-säkerhet, skalskydd för förvaltningsbyggnaden och risken med beroende av nyckelpersoner för kritiska system. Utfallet om 33 % för VB 2012 kan förklaras med att då gjordes en undersökning av backup-rutinerna vilket alltså var en av tre områden att åtgärda och härav de 33 %. Under 2013 har samtliga de risker som kom fram vid tidigare RSA arbete undersökts eller åtgärdats.

Ledningsgruppen har genomfört en krisledningsövning utan konsultstöd. Förvaltningen har också tillsammans med Stockholms hamnar och smittskyddsläkaren inlett ett samarbete för att öka tydligheten om arbetsfördelning och beredskap för åtgärder enligt lagen om Internationella hot mot människors hälsa.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	33 %	100 %	100 %	2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra minst en krisledningsövning på ledningsgruppsnivå.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

1.7.1 Bistå stadens ledning och övriga förvaltningar med expertkunskap om hot mot miljö och hälsa

 Uppfylls helt

Kommentar

I risk- och sårbarhetsarbetet utgås från nämndens särskilda roll som expertorgan inom miljöområdet och att nämnden också har en viktig informativ roll. Det är relativt sällan det inträffar incidenter där nämnden behöver bistå den övriga staden. Risk- och sårbarhetsbedömningar är dock hela tiden aktuella vid tillsyn av många objekt, t.ex. kemisk industri, oljehamnen m.fl. Under våren har nämnden utfört en inventering av kraven inom risk och sårbarhet för att bättre kunna leva upp till kraven som framför allt det nya Trygghets- och säkerhetsprogrammet ställer. Ledningsgruppen utförde en krisledningsövning under hösten. Dessutom har miljöförvaltningen i samarbete med smittskyddsläkaren och Stockholms hamn försökt säkerställa beredskapen om ett fartyg med smittade passagerare kommer till Stockholm

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

 Uppfylls helt

Kommentar

I den senaste NKI-undersökningen får nämnden ett All time high när det gäller NKI undersökningen vilket visar att företag och andra verksamhetsutövare har en mycket bra uppfattning om tillsynen som är nämndens största verksamhet. Här ingår bedömningar om service, tillgänglighet och effektivitet mm. Nämnden ger bl.a. via stadens webbplats en mycket bra information vilket underlättar stockholmarnas val ang miljö och hälsa. E-tjänsterna utvecklas allt mer och bidrar till allt bättre service till allmänhet och företagare.

Inom personalområdet förväntas nämnden ha fortsatt goda resultat vad gäller att vara en attraktiv arbetsgivare och ha en god arbetsmiljö.

Plan och miljö avdelningen har också under året genomfört en djupintervju inom ett tillsynsområde. Resultatet var mycket positivt och ger ökad och mer detaljerad kunskap om verksamhetsutövarnas inställning till det arbete som förvaltningen bedriver.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden har en hög prioritering av servicen vilket de goda resultaten på NKI-undersökningen visar med ett All time high på NKI 72 för mätåret 2012 vilket ytterligare förbättrats 2013. Genom utveckling av NKI-undersökningarna och enkät till verksamhetsutövarna utvecklas uppföljningen ytterligare. Servicen förbättras ytterligare genom bl.a utbildningar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Nämnderna och stadens bolag ska beakta barnperspektivet och säkerställa barnens rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Avdelningen för Hälsoskydd bedriver ett aktivt arbete för god inomhusmiljö inom förskola och skola. Den tillsyn som bedrivs medverkar till att undanröja eventuella olägenheter och hälsorisker för barnen. Bland övriga insatser kan också nämnas nämndens arbete mot farliga kemikalier och markföroreningar i bl.a lekplatser som har ett barnperspektiv.			

Nämndmål:

2.3.1 Snabb och effektiv service

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden har en hög prioritering av servicen vilket framgår på en rad olika områden. Detta visar inte minst de goda resultaten på NKI-undersökningen som visar på det hittills bästa resultatet som någonsin uppmätts för MHN, med ett resultat för 2012 på NKI 72 vilket ytterligare har förbättrats under 2013. Det innebär ett stort språng från NKI 64 i mätningen för 2011.

MHN får särskilt höga resultat på bl.a. effektiviteten. NKI undersökningen har staden genomfört sedan 2005 för att undersöka hur företagarna uppfattar servicen i myndighetsutövningen. Nämnden deltar i ett projektarbete för att få månatliga NKI-mätningar och att samordna de egna tillsynsenkäterna (uppföljning av varje tillsynsbesök). Det kommer

att ge fördjupad kunskap om hur verksamhetsutövarna uppfattar nämndens tillsyn, men det kommer att kräva ytterligare utvecklingsarbete.

Utöver NKI-undersökningarna, följer nämnden sedan några år tillbaka, genom enkäter upp hur verksamhetsutövarna uppfattar tillsynen. Resultaten är genomgående positiva och den enda direkta förändringen som enkäterna genererat är förbättrad information om avgifterna för tillsynen. Företagarna efterfrågar relativt ofta ytterligare branschkunskap, och hjälp med att lösa problem, från nämndens inspektörer. Avdelningen för Plan och miljö har under året särskilt uppmärksammat detta förhållande och söker branschspecifik utbildning för inspektörer. Nämnden genomför också en stor satsning på sk. klarspråksutbildning.

Indikatorerna nedan visar nämndens att punktlighetsmål har en god uppfyllelse, dock med ett visst tapp för besvarande av miljörapporter.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Behandla anmälningar enligt miljöbalken inom sex veckor	97,8 %	94,5 %	90 %		VB 2013
 Handläggning av värmepumpansökningar ska påbörjas senast efter 5 arbetsdagar.	100 %	100 %	95 %		VB 2013
 Miljörapporter besvaras senast 30 juni.	91,8 %	100 %	100 %		VB 2013
 Påbörja prövning av inkomna ansökningar inom livsmedelskontroll om registreringar eller godkännande inom 14 arbetsdagar.	96,6 %	96,9 %	90 %		VB 2013
 Påbörja utredning om misstänkta matförgiftningar inom ett dygn	83,1 %	74,4 %	80 %		VB 2013
 Respons på klagomål lämnas och kontakt med utpekad störningskälla tas inom två veckor.	94,6 %	95,5 %	95 %		VB 2013

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

 Uppfylls delvis

Kommentar

Förvaltningen har förmågan att rekrytera och behålla medarbetare med god kompetens. Medarbetare erbjuds spännande och utmanande arbeten även om vissa lämnar förvaltningen med hänvisning till att lönerna inte är tillräckligt konkurrenskraftiga. Miljöförvaltningen är en kunskapsorienterad verksamhet med stora krav på ständig kompetensutveckling. Aktivt Medskapandeindex har ökat till 78 men når inte riktigt upp till målet på 80. Målen är högt satta om att chefer ska ställa tydliga krav och att medarbetare ska veta vilka förväntningarna är för att klara jobbet. Resultaten är inte dåliga men här finns utrymme för förbättringar.

Sjukfrånvaron är låg och förvaltningen har som mål att bibehålla och om möjligt sänka den ytterligare.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	1 st	1 st	1 st	5100	2013
 Aktivt Medskapandeindex	78	77	80	80	2013
 Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %	75 %	2013
 Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	66 %	70 %	100%	80%	2013
Kommentar Siffran 66% som utfall är missvisande eftersom förvaltningens medelvärde är högt 7,9 (av 10). Även 2012 var medelvärdet 7,9. Förvaltningens årsmål är högt ställt samtidigt är mycket av det arbete som utförs av sådan karaktär att det kräver stort eget initiativ. Alla medarbetare tolkar därför inte ett högt värde vad gäller tydliga krav från chefen som enbart positivt.					
 Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	87 %	88 %	100 %	92	2013
 Sjukfrånvaro	2,6 %	2,6 %	2,4 %	4,4 %	VB 2013

Nämndmål:

2.4.1 Miljöförvaltningen ska erbjuda meningsfulla arbetsuppgifter, en hälsosam arbetsmiljö, ett tydligt och inspirerande ledarskap och möjlighet till delaktighet och utveckling

 Uppfylls helt

Kommentar

Miljöförvaltningen ska vara en arbetsplats som erbjuder ett inspirerande ledarskap, en god arbetsmiljö, goda utvecklingsmöjligheter och en löneutveckling kopplad till prestation, allt för att behålla kompetenta medarbetare.

Chefsutveckling har skett kontinuerligt både med individuella och förvaltningsgemensamma insatser. Under året har utveckling av förvaltningens chefer skett genom bland annat de månatliga chefsgruppsmötena som används för information, erfarenhetsutbyte, utbildning, avstämning och dialog i gemensamma ledarfrågor. Miljöförvaltningen har genomfört gemensamma utbildningsinsatser för medarbetare och chefer för att ytterligare förbättra arbetsplatsens kommunikation, insikt om vikten av samarbete för ett bra arbetsklimat och en bättre gemensam prestation. Det interna samarbetet har stärkts genom bland annat gemensamma frukostträffar, sociala aktiviteter och inte minst i samband med förvaltningens 150-års firande.

Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt för att förbättra utvecklingsmöjligheterna för medarbetarna. I årliga medarbetarsamtal tas behovet av kompetensutveckling upp och planeras utifrån verksamhetens mål. Interna utbildningsinsatser har genomförts under året rörande ledarskap, Lean, juridik, kommunikation, it och ärendehantering. Arbetet för att öka delaktigheten för medarbetarna har följts upp i medarbetarenkäten och genom fortsatt utveckling av arbetsplatsträffarna. På initiativ av SACO-föreningen har chefsgruppen och representanter för arbetstagarorganisationerna även haft en gemensam utbildning om Samverkansavtalet.

Varje avdelning har en arbetsplan för arbetsmiljöarbetet och arbetsrelaterad ohälsa. Skyddsronder har genomförts och riskbedömningar har gjorts av den fysiska arbetsmiljön. Den psykosociala arbetsmiljön mäts med medarbetarenkäten och följs upp på APT-möten med handlingsplaner och medarbetarsamtal.

Årets medarbetarenkät visar att Aktivt medskaparindex är 78 för miljöförvaltningen vilket kan jämföras med genomsnittet för stadens förvaltningar som är 79.

Planen för jämställdhet och mångfald innehåller delmål och aktiviteter för 2013 som har uppfyllts. I planen framgår hur förvaltningen arbetar mot alla diskrimineringsgrunder och t.ex. anpassar arbetsuppgifter och arbetsplats till personer med funktionsnedsättning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Föreläsningar för medarbetare, fackliga och chefer med fokus på medarbetarskapet, vad det innebär för kultur värderingar mm.	2013-01-01	2013-12-31	
✓ Utbildning för chefer i rekrytering och kompetensbaserad intervjuteknik	2013-01-01	2013-12-31	
✓ Utbildning för chefer och medarbetare i stresshantering.	2013-01-01	2013-12-31	
✓ Utbildningar för medarbetare och chefer i medarbetarsamtal och lönesättande samtal.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Den här kommentaren avser den närmast ovanstående aktiviteten, där utbildningen endast har omfattat			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
cheferna.			

KF:s inriktningsmål:

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

 Uppfylls helt

Kommentar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en hög prioritering av effektivitet och översyn av kostnader och intäkter för att få mycket verksamhet ut av sina resurser. Lösningar söks därför som bidrar till ökad kostnadseffektivitet. Särskilt aktuellt är detta inom tillsynsverksamheten där flera effektiviseringar har givit goda resultat under året, t.ex. inom olägenhetshanteringen och livsmedelskontrollens organisation av kontrollverksamheten med orientering på område istället för fackområde. Resultaten från stadens NöjdKundIndex (NKI) avseende verksamhetsåret 2012, visar de högsta resultaten någonsin för nämnden. Företagens bedömning av nämnden inom delområdena Effektivitet och Bemötande gav särskilt höga NKI-värden, båda på 77 medan nämndens helhetsresultat är NKI 72. Från företagens horisont har nämnden alltså en mycket hög effektivitet och ett gott bemötande.

Under 2013 har NKI börjat mätas månadsvis. Resultatet jan – okt 2013 visar på en fortsatt ökning till 74. Tillsammans med SBR och Sveriges kommuner och landsting bedrivs ett arbete för att samordna förvaltningens egna webbenkäter med månatliga NKI-mätningar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Budgeten är i balans

 Uppfylls helt

Kommentar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisar ett överskott på 3,0 mnkr för 2013, dvs. nettoutfallet uppgår till 78,7 mnkr jämfört med budget på 81,7 mnkr. Överskottet jämfört med budget är 6,2 mnkr. Det beror framförallt på 5 mnkr lägre kostnader än budgeterat till följd av lägre personalkostnader inom flera avdelningar, framförallt Plan och Miljö och Livsmedelskontrollen. De lägre personalkostnaderna berodde på vakanser men också på att förvaltningen var försiktig inför 2014 då budgeten delvis utgjordes av tillfälliga medel som skulle upphöra 2014.

Intäkterna har varit 2,1 mnkr lägre än budgeterat främst beroende på att all tillsynstid inte utförts inom livsmedelskontrollen och vissa intäkter inom projekten blev lägre än budgeterat.

Årets överskott ska ses mot bakgrunden av att nämnden gick in i 2013 med 7,6 mnkr i tillfälliga anslag som skulle upphöra fr.o.m. 2014 vilket skulle givit en nettobudget på 74,1

mnkr. Nämnden har därför varit försiktig på kostnadssidan under 2013 för att kunna möta en eventuell neddragning. Bl.a. har möjligheten att inte besätta vakanser utnyttjats och vakanserna har också varit oväntat stora. Kostnadsbesparingen är dock inte långsiktigt hållbar med tanke på behovet att kunna leverera tillsyn och ha en personalbemanning som krävs för förvaltningens övriga uppdrag. Det finns fortfarande en diskrepans mellan nämndens budget och behov av insatser t.ex. när det gäller deltagandet i stadens omfattande program för bostadsbyggande. Dessutom har förvaltningen tappat i relativt löneläge jämfört med andra miljöförvaltningar i länet, vilket inger oro och måste på beaktas ytterligare.

Under mål 3.1 skall enligt instruktionen från stadsledningskontoret nämndens EU-positionsrapport redovisas. Även om det kan tyckas främmande för det övriga sammanhanget är det enligt riktlinjerna.

Miljöförvaltningen har samrått med SLK och i förekommande fall med andra berörda förvaltningar om EU-strategin. Nämnden fastställde strategin den 18 december 2013. MHN:s EU-positionsrapport bifogas verksamhetsberättelsen i bilaga 2.8.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	96,33 %	99,25 %	100 %	100 %	VB 2013
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	96,3 %	99,3 %	100 %	100 %	VB 2013
 Nämndens prognossäkerhet T2	-4 %	0 %	+/-100 %	+/- 1 %	2013

Nämndmål:

3.1.1 Bibehålla en hög intäktfinansieringsgrad

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden redovisar en allmänt ökad självfinansieringsgrad för 2013 som innebär att denna ökar från 72 % år 2012 till 79 % år 2013. Inom miljöbalktillsynen beror ökningen framförallt på effektiviseringar inom tillsynen avseende bostadsklagomål och allmänna missförhållanden. Ökningen är delvis också hänförlig till en översyn av andelen tillsynskostnader i självkostnadskalkylen. Inom livsmedelskontrollen beror ökningen på låga personalkostnader och bättre planering av tillsynsbesöken.

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisar ett nettoutfall om 78,7 mnkr som jämfört med budget ger ett överskott om 3,0 mnkr. Överskottet beror främst på tillfälligt lägre personalkostnader, lägre kostnader inom projekten såsom lägre konsultkostnader samt färre utbetalda bidrag för miljöbilar. Nedan följer en mer ingående redovisning av utfallet.

Förvaltningens resultat före upplösningar och avsättningar var 6,2 mnkr som framförallt beror på lägre personalkostnader. Kostnaderna efter avsättningar var 5,0 mnkr lägre än budget (2,8 %) och intäkterna 2,1 mnkr lägre (2,2 %).

De lägre intäkterna beror på:

- lägre intäkter från fasta årliga avgifter inom livsmedelskontrollen pga. verksamhetsutövarna har blivit färre än budgeterat samt personalbrist som medfört att kontrolltid inte kunnat utföras och medel för detta överfördes till 2014.
- lägre intäkter från projekten, bl.a. Cleantruck, Elbilsupphandlingen samt Hållbara Järva, som också har haft lägre kostnader jämfört med budget.

De lägre kostnaderna beror på:

- lägre kostnader för personal inom framförallt tillsynen, gemensam administration och miljöbilsprojekten.
- lägre kostnader för bilbidrag pga. av färre inköp av miljöbilar inom staden.
- lägre konsultkostnader inom projekten som också bidrar till lägre intäkter.

Avsättningar

Avsättningen från 2012 om 2,0 mnkr har upplösts eftersom risken för återbetalning av EU-bidrag inom projekt Best, Biogasmax och Catalist inte längre föreligger. Nämnden har överklagat Eu-revisorernas beslut om återbetalning och fått rätt.

Nya avsättningar har gjorts för att täcka risken för återbetalning av externa bidrag för projekt Elbilsupphandlingen (1,45 mnkr) och projekt Hållbara Järva (1,76 mnkr).

Det finns en risk för minskad extern finansiering av projektet Elbilsupphandlingen som staden driver tillsammans med Vattenfall. Där motfinansieras projektet bl.a. av de fordon som köps i projektet. Eftersom antalet avropade fordon understiger budgeten så kan detta innebära ett bortfall av inkomna medel motsvarande 2,9 mnkr varav stadens del är 1,45 mnkr.

Ytterligare risk finns för projekt Hållbara Järva som är uppdelat i fem delar: Energieffektiv renovering, Förnybar energi, Transporter, Information och delaktighet och Utvärdering. Delegationen för hållbara städer beviljade bidraget uppdelat på dessa fem delar. Det innebär att även om förvaltningen genomför åtgärder till en högre kostnad på en del så kompenseras inte det för en lägre kostnad på en annan del. Motfinansieringen på 70 % måste uppnås inom varje del. För projektledningsdelen beviljades inget bidrag. En del avvikelser har uppstått under projektens gång och den totala risken för uteblivet bidrag för miljöförvaltningen är minst 1,76 miljoner. Detaljerad redovisning finns nedan under avsnitt Status för projekt med särskild finansiering.

Därtill har 640 tkr avsatt för beslutad, ersättning till MTR för den s.k. tunnelbaneolyckan. MTR och nämnden är överens om beloppet, men MTR hann inte fakturera före årsskiftet därför har en avsättning för Hälsoskydd gjorts med motsvarande belopp. Ersättningen är numera betald.

Dessutom har 1 285 tkr avsatts inom livsmedelskontrollen för tid där fasta kontrollavgifter betalats, men där kontrollen inte hunnit utföras under 2013.

Budget och utfall per avdelning och totalt för MHN år 2013

(tkr)	Nämnd		Förvaltnings- chef inkl MSL		Verksamhets- stöd		Plan och miljö		Hälsoskydd		Livsmedels- kontrollen		Miljöanalys		SLB		Gemens. kostnader		Miljö- och hälsoskyddsnämnd		
	Budget	Utfall	Budget	Utfall	Budget	Utfall	Budget	Utfall	Budget	Utfall	Budget	Utfall	Budget	Utfall	Budget	Utfall	Budget	Utfall	Budget	Utfall	Avvikelse
Intäkter före avsättningar	0	0	-707	-702	0	-685	-26 599	-23 182	-24 241	-24 622	-36 761	-37 632	-692	-713	-7 500	-8 149	0	-50	-96 500	-95 735	-765
Kostnader före avsättningar/upplösningar	1 871	1 668	5 390	5 445	16 969	17 125	55 499	50 334	29 204	28 723	35 736	34 153	13 835	13 571	12 810	13 608	6 900	6 660	178 214	171 287	6 927
Resultat före avsättningar	1 871	1 668	4 683	4 743	16 969	16 440	28 900	27 152	4 963	4 101	-1 025	-3 479	13 143	12 858	5 310	5 459	6 900	6 610	81 714	75 552	6 162
Netto jmf med budget		203		-60		529		1 748		862		2 454		285		-149		290		6 162	
Upplösning av 2012-års reserv	0	0	0	-1 100	0	0	0	-888	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 988	1 988
Avsättningar innan resultat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 285	0	0	0	0	0	0	0	1 285	-1 285
Nya avsättningar	0	0	0	0	0	0	0	3 210	0	640	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 850	-3 850
Summa avsättningar	0	0	0	-1 100	0	0	0	2 322	0	640	0	1 285	0	0	0	0	0	0	0	3 147	-3 147
Resultat efter avsättningar	1 871	1 668	4 683	3 643	16 969	16 440	28 900	29 474	4 963	4 741	-1 025	-2 194	13 143	12 858	5 310	5 459	6 900	6 610	81 714	78 699	3 015

* Upplösning av 2012 års reserv för risk inom projekten Best, BiogasMax och Catalist. Risken bestod i återbetalningskrav från EU-revisionen som nämnden överklagade och fick rätt i.

** Avsättning för risk inom projekt Hållbara Järva (1,76 mnkr) samt projekt Elbilsupphandlingen (1,45 mnkr).

*** Betalning av ersättning för borrhingsincidenten i tunnelbanan 2009.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Fleminggatan 4
104 20 Stockholm

john.areschoug@stockholm.se

stockholm.se

Här följer en redogörelse för utfallet per avdelning:

Nämnden

Nämndens nettoutfall är lägre än budgeterat pga. lägre kostnader för arvoden än budgeterat.

Förvaltningschef

Förvaltningschefens nettoöverskott beror på upplösningen av 2012-års reserv. Annars ligger utfallet i nivå med budget.

Plan och Miljö

För Plan och Miljö var kostnaderna innan avsättningar 5,0 mnkr lägre än budgeterat som också avspeglas i lägre intäkter. Detta beror på omslutningsförändringar inom projekten samt på lägre personalkostnader. Resultatet för avsättningar/upplösningar var 1,7 mnkr lägre än budget som främst beror på lägre personalkostnader. De lägre personalkostnaderna beror dels på svårigheten att tillsätta vikarier och tillsvidareanställningar i takt med personalomsättningen, dels på en medveten försiktighet inför 2014 eftersom flera av satsningarna under 2013 var tillfälliga. Några vakanser kommer att tillsättas först i början av 2014 varför detta överskott inte är bestående. Trots vakanserna klarade avdelningen att utföra tillsyn motsvarande de fasta avgifterna.

Hälsoskydd

Överskottet för Hälsoskydd var 0,8 mnkr före avsättningen för tunnelbaneolyckan. Intäkterna var 0,4 mnkr högre än budget. Det beror bland annat på högre timdebitering inom bostadsärenden, som ett resultat av flera åtgärder, bl.a. ökad effekt av utbildning i inomhusmiljö, kortare handläggningstid av obefogade ärenden samt tät uppföljning. Skola/förskola visar också en kraftig ökning när det gäller intäkter och beror på att avdelningen drivit och avslutat många åtgärdsärenden. Avdelningen har därmed klarat att anpassa sitt tillsynsnetto till den långsiktiga takt som var förutsatt i Kommunfullmäktiges budget för 2013.

Kostnaderna var högre än budget vilket helt beror på utbetalning av skadestånd om 0,64 mnkr för borring i tunnelbana. De tas som en avsättning enligt vad som redovisats tidigare.

Livsmedelskontrollen

Överskottet för Livsmedelskontrollen var 2,5 mnkr före avsättningar som främst beror på lägre personalkostnader. På grund av personalbristen kunde inte alla timmar för fast årlig avgift att levereras. Enligt god redovisningssed och livsmedelslagstiftningen periodiserades intäkter om 1,28 mnkr avseende dessa timmar till år 2014. Det redovisade resultatet jämfört med budget var således 1,2 mnkr.

Miljöanalys

Utfallet för Miljöanalys var 0,3 mnkr lägre än budgeterat beroende på att ett antal utredningar och analyser blev något billigare än beräknat samt att den planerade provtagningen av trafikdagvatten helt ställdes in på grund av att förvaltningens samarbetspartners SVAB och Trafikkontoret valde att nedprioritera aktiviteten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Fleminggatan 4
104 20 Stockholm

john.areschoug@stockholm.se

stockholm.se

SLB

Resultatet för SLB-analys, inklusive avskrivningar, var 0,1 mnkr högre än budget pga. högre driftkostnader (ökade licenskostnader för beräkningsmodeller och högre kostnader för inköp av kommunikationsutrustning, reservdelar och tillbehör till mätinstrument). Under 2013 var efterfrågan på SLB-tjänster stor. Framförallt efterfrågades utredningar av luftkvaliteten i samband med bostadsexploatering men även mättjänster i större utsträckning. Detta var främsta orsaken till att intäkterna var 0,6 mnkr högre än budgeterat.

Verksamhetsstöd

Avdelningen Verksamhetsstöd uppvisade ett överskott om 0,5 mnkr som beror på tjänstledigheter.

Gemensamma kostnader

De förvaltningsgemensamma kostnaderna var 0,2 mnkr lägre än budget pga. minskat behov av företagshälsovård.

Nedanstående tabell beskriver förvaltningens intäcks- och kostnadsutveckling åren 2006-2013.

Miljöförvaltningens intäkter och kostnader 2006-2013 (mnkr)

Intäkter	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Miljöbalkstillsyn	20,2	20,9	32,0	35,6	34,5	34,5	36,4	38,9
Livsmedelskontroll	19,3	21,7	26,3	31,0	31,1	31,8	35,7	36,3
Summa tillsyn	39,5	42,6	58,3	66,5	65,7	66,3	72,1	75,2
Uppdragsverksamhet/SLB	5,8	6,0	6,2	7,2	7,2	7,5	8,5	8,1
Bygglövsgranskning	0,3	0,2	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Miljöbilsprojekten	14,2	6,0	7,2	6,9	4,3	2,8	3,6	2,6
Kompetensfonden	10,9	-	-	-	-	-	-	-
Miljömiljarden	22,9	20,2	17,4	19,8	-	-	-	-
Övriga intäkter	2,8	3,1	5,3	7,6	14,2	13,2	9,0	8,6
Summa intäkter	96,4	78,1	94,8	108,1	91,4	90,0	93,1	94,4
Kostnader								
Personalkostnader	112,6	105,3	98,8	100,7	101,5	106,8	112,0	113,9
Konsult/köpta tjänster	39,5	26,8	26,8	32,4	18,4	20,5	17,8	18,3
Lokalkostnader	13,1	13,2	11,7	11,8	11,3	11,1	11,9	12,1
Övrigt	39,9	21,9	19,7	20,8	22,0	24,3	31,0	28,9
Summa kostnader	205,1	167,2	157,0	165,6	153,1	162,7	172,8	173,1
Skattefinansiering	108,7	89,1	62,1	57,5	61,8	72,8	79,7	78,7

Intäkterna för tillsyn enligt miljöbalken uppgick till 38,9 mnkr och var 0,2 mnkr högre än budget 2013 samt 2,5 mnkr högre än utfallet 2012. Ökningen från 2012 beror främst på effektivisering av handlägningsprocesser och högre debiteringsgrad inom bostadsärenden och delvis på den högre taxan.

För livsmedelskontrollen uppgick intäkterna till 36,3 mnkr och var 0,9 mnkr lägre än budget. Rörliga intäkter som extra offentlig kontroll och första årskontroller är högre än budgeterat på grund av mer tid har åtgått till uppföljning av bristande verksamheter samt att nystartade verksamheter i högre utsträckning än tidigare har blivit kontrollerade i nära anslutning till att de påbörjas. Detta uppvägs av lägre fasta årliga avgifter pga. överföring av intäkten för icke levererade timmar och färre objekt än budgeterat. Livsmedelskontrollen har under 2013 börjat genomföra kontroller utifrån en geografiskt fördelning, istället för sakområden, som tidigare var fallet. Detta innebär att varje inspektör numera kontrollerar alla typer av verksamheter och kan därigenom bli effektivare eftersom alla verksamheter som finns inom ett område kan inspekteras vid samma tillfälle. Tidigare behövde flera inspektörer åka ut till samma område.

Kundförlusterna uppgick till 0,49 mnkr och var på samma nivå som 2012.

Tabellen ovan visar också att den skattefinansierade andelen av verksamheten minskat från 53 procent år 2006 till 45 procent år 2013. Intäktsökningen för tillsynen har varit kraftig, 35,7 mnkr dvs. 90 procent.

Resultat jämfört med prognos

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beräknade kostnaderna i tertialrapport 2 2013 till 177,9 mnkr. Resultatet i bokslutet blev 173,1 mnkr vilket ger 2,7 procents avvikelse från prognosen i andra tertialrapporten. Avvikelsen på 4,8 mnkr mellan tertialrapport 2 och bokslutet berodde på lägre kostnader än prognostiserat för avdelningen Plan och miljö, vars utfall präglas av projekten där kostnaderna är svåra att prognostisera samt lägre personalkostnader för tillsynsavdelningarna till följd av vakanser och tjänst- och föräldraledigheter. Detta var en tillfällig minskning av personalkostnader eftersom flera vakanser tillsattes i slutet av 2013 och i början av 2014.

Intäkterna beräknades i tertialrapport 2 till 95,9 mnkr. Resultatet i bokslutet blev 94,5 mnkr vilket innebar 1,45 procent differens i förhållande till prognosen i tertialrapport 2. Den negativa avvikelsen om 1,4 mnkr mellan tertialrapport 2 och bokslutet beror främst på lägre intäkter för den projektrelaterade verksamheten eftersom lägre kostnader inom projekten också medför lägre intäkter.

Det finns därtill en allmän försiktighet när förvaltningen gör prognoser. Många områden med tämligen liten omsättning gör prognoser och även om var och en av dem har ett begränsat reservutrymme för att med säkerhet kunna infria den lämnade prognosen, kan summan av alla dessa ”reserver” bli betydande. Det är självklart olyckligt med ett resultat som avviker från prognoserna, men det är samtidigt uttryck för att förvaltningens medarbetare visar omsorg om budgethållningen.

2013 års resultat jämfört med utfallet 2012

Miljö- och hälsoskyddsnämndens kostnader år 2013 var 0,3 mnkr högre än år 2012. Intäkterna var år 2013 1,3 mnkr högre än år 2012. De högre kostnaderna under 2013 beror till stor del på tillfällig ökad budgettilldelning för uppdrag såsom information om kemikalier och

utveckling av miljödata-basen. De högre intäkterna beror på en ökning av tillsynsintäkterna vilket till stor del är ett resultat av förbättringar av handläggningsprocesser och tillsynsplanering. De tillfälliga medlen som tilldelades i budget 2013 skapade osäkerhet och försvårade långsiktig planering. Det resultera i för stor försiktighet och flera kortare vakanser tillsattes inte eller tillsattes senare än det behövdes. Miljö- och hälsoskyddsnämndens nettoutfall minskade år 2013 med 1,0 mnkr jämfört med föregående år, från 79,7 mnkr till 78,7 mnkr eftersom intäkterna ökade mer än kostnaderna samtidigt som personalkostnaderna var låga.

Personalkostnadsutvecklingen

Personalkostnaderna (lön och personalförsäkring) uppgick år 2013 till 113,9 mnkr och utgjorde 65,8 procent av Miljö- och hälsoskyddsnämndens kostnader. Jämfört med år 2012 då personalkostnadernas andel var 64,8 procent, innebar det en ökad kostnad med 1,9 mnkr. Ökningen berodde på löneökningar enligt avtal (2,9 mnkr) som delvis uppvägs av lägre personalkostnader pga. många tjänst- och föräldralediga och icke tillsatta vakanser.

Sedan 2006 har resurserna i form av årsarbetare inom tillsynen varit i stort sett konstanta men det finns en viss ökning år 2012 beroende på förstärkning inom Livs och inom Miljöbalken. År 2013 var antalet årsarbetare inom tillsynen lägre än planerat pga. större personalomsättning, många föräldralediga och sent tillsatta vakanser. Detta avspeglas också i låga personalkostnader. Vakanserna kommer att tillsättas i början av 2014 varför detta inte är en bestående nivå.

Årsarbetare inom Miljöbalks- och Livsmedelstillsynen

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Miljöbalkstillsyn	53,9	53,6	55,0	52,0	53	52	56,5	52,8
Livsmedel	42	38,4	38,5	39,0	39	40,5	44	41,8
Summa	95,9	92,0	93,5	91,0	92,0	92,5	100,5	94,6

Under perioden 2006 - 2013 har intäkterna per årsarbetare inom miljöbalken ökat med 0,37 mnkr (100 procent) och inom livsmedelstillsynen med 0,41 mnkr (89 procent). Minskningen för miljöbalken under 2012, beror framför allt på de minskade intäkterna för värmepumpsansökningarna. Ökningen för både miljöbalken och livsmedelskontrollen under 2013 beror på effektiviseringar i handläggningsprocesserna, speciellt för bostadsärenden, samt lågt antal årsarbetare som inte avspeglar det verkliga personalbehovet.

Intäkt per årsarbetare (mnkr)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Miljöbalkstillsyn	0,37	0,39	0,58	0,68	0,65	0,66	0,64	0,74
Livsmedel	0,46	0,57	0,68	0,79	0,80	0,79	0,81	0,87

Självfinansieringsgrad

Sammanställningen nedan visar hur stor andel av tillsynen som finansieras med intäkter under den senaste åttaårsperioden.

Självfinansieringsgrad inkl. OH för miljöbalkstillsyn/livsmedelskontroll 2006 - 2014

tkr	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	B 2013	VB 2013	B 2014
Miljöbalkstillsyn (MB)										
Hälsoskydd										
Intäkter	n/a	n/a	18 659	21 582	20 855	21 864	21 501	24 060	23 924	25 508
Kostnader inkl. OH	n/a	n/a	27 438	29 042	30 725	33 145	35 081	36 544	34 635	37 060
<i>Netto HS</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>8 779</i>	<i>7 460</i>	<i>9 870</i>	<i>11 281</i>	<i>13 580</i>	<i>12 484</i>	<i>10 711</i>	<i>11 552</i>
Självfin.grad HS	n/a	n/a	68%	74%	68%	66%	61%	66%	69%	69%
Plan och Miljö										
Intäkter	n/a	n/a	13 947	14 615	14 269	14 500	14 874	14 859	14 931	15 205
Kostnader inkl. OH	n/a	n/a	22 746	20 682	20 864	22 046	22 661	20 512	18 921	20 391
<i>Netto PoM</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>8 799</i>	<i>6 067</i>	<i>6 595</i>	<i>7 546</i>	<i>7 787</i>	<i>5 653</i>	<i>3 990</i>	<i>5 186</i>
Självfin.grad PoM	n/a	n/a	61%	71%	68%	66%	66%	72%	79%	75%
S:a MB intäkter	n/a	n/a	32 606	36 197	35 124	36 364	36 375	38 919	38 855	40 713
S:a MB-kostnader	n/a	n/a	50 184	49 724	51 589	55 191	57 742	57 056	53 556	57 451
<i>Netto MB</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>17 578</i>	<i>13 527</i>	<i>16 465</i>	<i>18 827</i>	<i>21 367</i>	<i>18 137</i>	<i>14 701</i>	<i>16 738</i>
Självfin.grad MB	40%	43%	65%	73%	68%	66%	63%	68%	73%	71%
Livsmedelskontroll										
Intäkter	n/a	n/a	25 174	31 063	31 169	31 888	35 714	36 761	36 347	38 078
Kostnader inkl. OH	n/a	n/a	34 952	37 960	36 676	37 993	42 830	43 710	41 893	45 598
<i>Netto Livs</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>9 778</i>	<i>6 897</i>	<i>5 507</i>	<i>6 105</i>	<i>7 116</i>	<i>6 949</i>	<i>5 546</i>	<i>7 520</i>
Självfin.grad Livs	47%	63%	72%	82%	85%	84%	83%	84%	87%	84%
MHN tillsyn	44%	52%	68%	77%	75%	73%	72%	75%	79%	76%

Under perioden som helhet har det skett en kraftig ökning, inom miljöbalken från 40 procent till 73 procent och inom livsmedelstillsynen från 47 procent till 87 procent. Att självfinansieringsgraden minskar något inom miljöbalksområdet mellan år 2010 och 2012

beror främst på kostnadsökningar samt lägre tillsynsintäkter än budgeterat, framförallt från timdebitering och vikande efterfrågan inom värmepumpar och strandbadsanalys. Den tillfälliga budgetförstärkningen (information till fastighetsägare/regelförenklingar) påverkar självfinansieringsgraden negativt eftersom den inte motsvaras av ökade intäkter.

För avdelning Plan och Miljö beror ökningen för 2013 delvis på översyn av andelen av tillsynskostnader i självkostnadskalkylen och delvis på svårigheten att tillsätta vikarier och tillsvidareanställningar i takt med personalomsättningen.

För avdelning Hälsoskydd beror ökningen för 2013 på effektivisering av handläggning av bostadsklagomål / allmänna missförhållande som resulterade i högre debiteringsgrad.

För avdelning Livsmedelskontroll ökade självfinansieringsgrad till 87 % pga. låga personalkostnader samt bättre planering av tillsynsbesök (man besöker flera verksamhetsutövare i samma område/centrum i stället för inspektörerna ska åka ut flera gånger).

Allmän ekonomisk utveckling

Nämnden har under 2013 gjort ett överskott efter avsättningar jämfört med budget om 3,0 mnkr, vilket avspeglar en försiktighet till följd av osäkerheten om budgettilldelningen 2014.

Miljöförvaltningen ligger långt fram i den tekniska utvecklingen, vilket inte bara ger ökad service utan även ökade kostnader för drift och underhåll av systemen. Miljöförvaltningen har t.ex. haft ökade kostnader för verksamhetssystemet Ecos där det varit nödvändigt att finna en bättre lösning som gav en högre kapacitet för verksamhetssystemet (Ecos) som blev alldeles för långsamt i det vanliga nätverket. För detta ändamål införts en citrixlösning till en kostnad av 0,5 mnkr/år. Denna lösning har dock skapat andra problem såsom krav på dubbla inloggningar. Dessutom finns ett allmänt problem med låg kapacitet i nätverket.

Miljöförvaltningen har en betydande andel av verksamheten som är skattefinansierad även om tillsynsintäkterna är betydande. Det beror i huvudsak på att en rad verksamheter som tidigare finansierats med projektmedel varit framgångsrika och där numera är upptagna i den ordinarie budgeten. Under de senaste åren har inte minst livsmedelskontrollen blivit mycket effektivare. Inom miljöbalkens områden har också betydande effektiviseringar skett även om bilden mer komplex. Således har företagsenheten klarat tillsynsuppgiften trots betydande personalvakanser, fler tillsynsbesök har skett på skolor och förskolor. Fler reguljära kontroller av bostadsfastigheter har skett. Handläggningstiden för bostadsklagomål har nära nog halverats.

Nämnden har varit framgångsrik inom verksamheter som delvis finansieras av EU-projekt och stora externa medel har tillförts under årens lopp. EU-projekten medför däremot en stor risk eftersom återkrav av medel kan ske upp till 10 år efter avslutat projekt trots tidigare granskning av revisorer och beslut av kommissionen.

Analys av balansräkning

Enligt stadens anvisningar ska balansräkningen (se bilaga 2.2) för år 2013 kommenteras i jämförelse med balansräkningen år 2012:

- Kundfordringarna var 5,2 mnkr år 2013, dvs. på samma nivå som år 2012.
- Fordringar mot staten och EU var 0,7 mnkr år 2013, dvs 0,6 mnkr lägre jämfört med

år 2012. Detta beror på inbetalningar på avslutade EU projekt.

- Övriga kortsiktiga fordringar var 0,0 mnkr. Dvs. de minskade med 0,2 mnkr eftersom förvaltningen inte hade någon utveckling av e-tjänster år 2013.
- Förutbetalda kostnader, vilket främst består av hyra för första kvartalet år 2014, var 3,8 mnkr vilket är marginellt lägre jämfört med år 2012.
- Upplupna intäkter år 2012 uppgick till 2,2 och var 0,8 mnkr lägre än år 2012 beroende på en lägre slutfakturering av tillsynsavgifter för 2013.
- Leverantörsskulder uppgick till 12,7 mnkr och var 3,3 mnkr högre år 2013 än år 2012 vilket förklaras av högre antal fakturor i december 2013 jämfört med december 2012.
- Övriga kortfristiga skulder var 67,9 mnkr dvs. 10,9 mnkr högre år 2013 än 2012 beroende på att det innevarande år har inlutit förskott till förvaltningen för projekten som ännu inte har ianspråktagits och att medel på eurokontot redovisas nu på förvaltningsnivå.
- Förutbetalda intäkter uppgick till 1,4 mnkr vilket är 1,2 mnkr högre år 2013 än 2012 pga. fakturor som har skickas men tjänsterna inte har levererats som det var planerat (avdelning Livsmedelskontroll levererade inte de fakturerade timmar som enligt god redovisningssed och livsmedelslagstiftningen periodiserades till år 2014).
- Avsättningarna om 3,2 mnkr år 2013 var 1,2 mnkr högre än föregående år beroende på risken för utebliven extern finansiering inom projekt Hållbara Järva och Elbilsupphandlingen. Återbetalningskravet från EU för projekten Best, Biogasmax och Catalist finns inte längre och därför upplöstes 2012-års reserv enligt redovisningsreglerna.

Övrigt

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden är jämförelsevis liten men har extra kostnader för sin särskilda roll som speciallagsreglerad nämnd. Resurser måste ändå finnas för utveckling och förnyelse. Bl.a finns kostnader för särskilda system som Ecos och e-tjänster som är unika för nämnden. T.ex. har nämnden extra kostnader om 0,5 mnkr/år pga speciallösning för att åtgärda den låga kapaciteten i nätverket. Denna sk. citrixlösning för ECOS innebär att hastigheterna har höjts väsentligt vilket förbättrat arbetsmiljön genom att ett stressmoment har reducerats. Dessutom har ett omfattande arbete bedrivits för att förbereda förvaltningen för en övergång till en ny systemgeneration för ECOS. Ett nytt ECOS byggt på modern teknik möjliggör ett effektivare arbetssätt. Det är emellertid varit mycket stora problem med hastigheten i miljöförvaltningens nät. Det har inte enbart varit en frågan om hastigheten i Ecos utan gällt alla system. Office dokument, webbsidor etc. Det nya intranätet har också allvarligt försämrat förutsättningarna att på ett enkelt sätt kommunicera med samtliga medarbetare och ge ett användbart verktyg där styrdokument, lathundar, blanketter etc. snabbt kan hittas.

Inom förvaltningen har avdelning Verksamhetsstöd arbetat med processkartläggningar i enlighet med Lean. Genomgångar har bl.a. gjorts av processerna för ålägganden, hantering av överklaganden och bestridande av fakturor samt hanteringen av obetalda tillsynsfakturor. Det har gjort att processerna förenklats betydligt.

Ett klarspråksprojekt har bedrivit där 3 kurser för personalen har hållits i att skriva enklare och tydligare. En särskild genomgång har gjorts med att klarspråksgranska livsmedelskontrollens beslutsmallar för att göra dem mer begripliga. Målet är att det ska bli lättare för företagare och medborgare att förstå förvaltningens beslut och information. Det är bra service och ger dessutom en stor effektivisering om mängden fel och frågor minskar pga. missuppfattningar.

Förvaltningen har utökat antalet jurister från två till tre vilket bidragit till att höja kvalitén på de juridiska bedömningarna. Juridisk fortbildning för chefer och handläggare samt möjligheten för juristerna att fördjupa sina kunskaper har ökat möjligheten att göra rätt från början.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Administrationens andel av de totala kostnaderna	16,67 %	16,95 %	19 %	minska	2013
Kommentar Utfallet beror framförallt på tillfälligt lägre personalkostnader inom administrativa funktioner pga. tjänstledighet.					
 Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	0 st	0 st	0 st	tas fram av nämnden	2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbeta för genomgripande regelförenklingar med målsättningen att öka stadens servicegrad.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Förvaltningen har i ett särskilt ärende rapporterat detta till nämnden. Förvaltningen kan visa på regelförenklingar inom många områden.			
 Finna interna samarbeten i staden som genererar effektiviseringar.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Miljöförvaltningen är positiv till att samarbete med stadens förvaltningar och bolag både för att få en billigare verksamhet men inte minst för att åstadkomma mesta möjliga miljönytta.			

Nämndmål:

3.2.1 Effektivisera och höja kvaliteten på förvaltningens interna processer

 Uppfylls helt

Kommentar

Verksamhetsstöd genomför en systematisk genomgång av förvaltningens administrativa processer. Syftet är att identifiera och eliminera alla faktorer i processen som inte tillför nytta. Det är framförallt inom ekonomi, personal samt registratur och arkiv som genomgångar gjorts under 2013.

En hög kunskapsnivå i administrativa processer bidrar till högre effektivitet. Därför har bl.a. förvaltningens sekreterargrupp och handläggare utbildats i ekonomiadministration samt i arkiv och dokumenthantering. Dessutom har drygt 30 kurser i ärendehanteringssystemet ECOS hållits.

Förvaltningen har gått över till elektronisk ärendehantering och en processororienterad ärendehantering. Det innebär att all information skapas, bearbetas och förvaras i elektronisk form. Som en del i detta arbete har drygt 12000 bergvärmeärenden scannats in, en ny diarieplan har tagits fram, hanteringsanvisningar för 150 processer är påbörjade och 110 hyllmeter arkiv har levererats till stadsarkivet.

Synpunkter och klagomål

Nämnden har under året fått in endast en så kallade serviceanmärkning som dock inte föranledde några åtgärder. Pga av nämndens roll som myndighet hanteras utöver de fåtaliga serviceanmärkningarna, många överklaganden vilka ibland innehåller synpunkter på servicen. Dessa tar nämnden till sig och är underlag för förbättringar. Nämnden har en stor kontaktyta ut mot samhällets invånare och företagare och frågor om service är viktig och ständigt aktuell

Övrigt

Nämndbeslut och ärendebalans

Nämnden har sammanträtt 10 gånger under året och behandlat 183 ärenden. Tabellen nedan visar ärendestatistiken för de senaste 10 åren vilka då inkluderar alla de ärenden där miljöförvaltningen har delegation.

Period	Nya ärenden	Avslutade ärenden	Öppna ärenden (1)
2004	7061	5992	6290
2005	7260	7514	6039
2006	8466	8275	6393
2007	8436	8393	6127
2008	12537	11680	7525
2009	14 756	18 737	6 174
2010	15 129	15 474	6 029
2011	21856	21594	6368
2012	17384	17439	6729
2013	17128	17237	6835

Not 1: Öppna ärenden avser läget vid årets slut.

Ärendebalansen kan utläsas genom att jämföra antalet nya och avslutade ärenden inom samma år. Minst lika många ärenden som inkommer måste avslutas inom samma period för att obalans inte ska uppstå. För 2013 ligger balansen på 100 % vilket bidrar till att det inte samlas upp oavslutade ärenden. Förvaltningen har systematiskt arbetat med att avsluta gamla ärenden där inga ytterligare aktiviteter väntas och eftersträvar att bara ha aktuella ärenden öppna. År 2013 upprättades 17128 ärenden vilket är 256 färre än 2012. Av ärendena som avsåg tillsyn inkom 2120 via e-tjänsterna vilket är 385 fler än 2012. 6835 ärenden är öppna vilket är 106 fler än vid förra årsskiftet. 17237 ärenden avslutades vilket är 202 färre än 2012 men 109 fler än inkomna ärenden.

Överklaganden

Det har under året kommit in 98 avgöranden från överinstanser avseende överklagade beslut från miljö- och hälsoskyddsnämnden. Många av dessa avgöranden härrör från beslut som överklagats före år 2013. Nämndens beslut har fastställts i 80 fall, vilket utgör 82 procent av inkomna avgöranden. Motsvarande siffra för 2012 var 75,6 procent. Nämndens beslut har under 2013 ändrats/upphävts helt i 7 fall och delvis i 5 fall, vilket utgör 8 respektive 6 procent av avgörandena. För 2012 var motsvarande utfall 13 respektive 7,7 procent. 7 av avgörandena utgörs av frågor om prövningstillstånd (PT). I 2 fall har prövningstillstånd beviljats. Båda hade överklagats av nämnden. I fyra av fallen där Mark- och miljööverdomstolen inte har lämnat prövningstillstånd har mark- och miljödomstolen fastställt nämndens beslut. Nämndens ursprungligen meddelade beslut har därmed vunnit laga kraft i dessa fall. I det sjunde fallet meddelades inte heller PT, men i det fallet innebär detta att ärendet återförvisats till nämnden för handläggning enligt länsstyrelsens beslut som fastställts av mark- och miljödomstolen.

Sammantaget anser förvaltningen att utfallet av överinstansernas avgöranden är ett positivt kvitto för nämndens tillsynsverksamhet. Utav de 12 ändrade besluten är dessutom några överklagade av nämnden och ligger för avgörande i nästa överinstans. Dessa är därmed inte slutligt avgjorda.

	Beslut från överinstanser avseende överklagade beslut år 2013				
Instans	Totalt antal	Varav MHN:s beslut fastställts	Varav MHN:s beslut delvis ändrats	Varav MHN:s beslut ändrats helt	Fråga om prövningstillstånd
Mark- och miljööverdomstolen	7				7
Mark- och miljödomstolen	23	19	1	3	
Förvaltningsrätten	4	4			
Länsstyrelsen	64	56	4	4	
Totalt	98	80	5	7	7

Det interna miljöarbetet

Miljöförvaltningen påverkar miljön både genom vår sakverksamhet, tjänsteutövning och genom driften av verksamheten. Miljöhandlingsplanen är en del i förvaltningens verksamhetsplan och har samma övergripande målområden som Stockholms stads

miljöprogram.

Ökad delaktighet

Fr.o.m. VP 2012 finns ett antal aktiviteter framtagna med anledning av Program för delaktighet för funktionshindrade. Resultatet av uppföljningen finns insprängt i den övriga uppföljningen som i huvudsak utgår från åtagandena på avdelningsnivå. Flera av aktiviteterna har utförts eller pågår och under året har möte hållits med Funktionshinderrådet för samråd om fler aktiviteter.

Intern kontroll

Förvaltningen har under året utvecklat den interna kontrollen genom en mer konkret arbetsplanering och även infört fler kontrollområden och kontrollmoment. Delvis sker internkontrollen genom särskilda internkontrollprojekt. Uppföljningen av internkontrollen framgår av bilaga 2.5.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Nämnderna ska svara på de uppdrag kommunfullmäktige givit under året. Det uppdrag som MHN ska svara på rör Kf:s beslut (utl. 2013:35) Dnr 309-290/2013 om att verkställa ansökan till Länsstyrelsen att från Länsstyrelsen erhålla delegation av tillsynsbefogenheter enligt Miljöbalken för ett antal områden. MHN har verkställt ansökan enligt uppdraget och fått delegation från Länsstyrelsen. Rapportering av ärendet sker i MHN den 4 februari 2014.

Statusen för projekt med särskild finansiering

Hållbara Järva

Projekt Hållbara Järva finansieras med statliga bidrag från delegationen för hållbara städer, pågår 2010 – 2014 och projektleds av miljöförvaltningen. För beskrivning av verksamheten under 2011 se nämndmål 1.4.1.

Hållbara Järva projektet är uppdelat i fem delar: Energieffektiv renovering, Förnybar energi, Transporter, Information och delaktighet och Utvärdering. Delegationen för hållbara städer beviljade bidraget uppdelat på dessa fem delar. Det innebär att även om förvaltningen genomför åtgärder till en högre kostnad på en del så kompenserar inte det för en lägre kostnad på en annan del. Motfinansieringen på 70% måste uppnås inom varje del. För projektledningsdelen beviljades inget bidrag.

Energieffektivisering- här har en hel del avvikelser uppstått avseende renoveringen av husen och energibesparingen. Avvikelsen om induktionsspisar och diskmaskiner godkändes inte vilket innebär att 1,59 miljoner i bidrag uteblir varav miljöförvaltningens del är cirka 0,5 miljoner kronor. Faktumet att vi inte når 88 kWh/m² ökar risken att bidraget minskar ytterligare, här bedöms risken vara en minskning på 1,5 varav förvaltningens del är 0,4 miljoner kronor.

Förnyelsebar energi – avvikelsen här är att det blir solceller istället för det planerade vindkraftverket vilket godkändes av Boverket. Kostnaden för solcellssatsningen är dock inte lika stor som vindkraftverket vilket innebär 0,5 miljoner kronor mindre i bidrag varav miljöförvaltningens del är 0,14 miljoner kronor. Här finns ytterligare osäkerheter eftersom Svenska Bostäder redan från början planerat för solceller och solfångare för 7 miljoner kronor

men hittills endast redovisat 1,3 miljoner kronor. Vissa av dessa kostnader ligger under energieffektivisering och till viss del beror det på att de planerade åtgärderna inte uppgår till den summan. Här är även osäkert om Fastighetskontoret kommer att hinna genomföra sina solceller för 7,9 miljoner kronor eftersom det har varit trögt att få igång deras delar av projektet. En uppskattning är att det här finns risk för att vi upparbetar 6 miljoner kronor för lite vilket skulle innebära 1,8 miljoner mindre i bidrag varav miljöförvaltningens del är 0,54 miljoner kronor.

Transporter – här kommer totalen att överstiga budget, men för posterna miljövänliga byggtransporter och bilpool kommer kostnaderna ligga cirka 2 miljoner lägre trots att målet är uppnått. Risker är att Boverket inte godkänner förflyttning av dessa kostnader till cykelfrämjande åtgärder vilket innebär 0,6 miljoner mindre i bidrag varav miljöförvaltningens del är 0,18 miljoner kronor.

Information och ökad delaktighet – inga risker.

Utvärdering – en hel del pengar kvar att upparbeta men utvärderingen har förstås tyngdpunkten detta sista år. Så vi bedömer att summan kommer att upparbetas.

Total risk för uteblivet bidrag för miljöförvaltningen är minst 1,76 miljoner.

Care of city – Ekosystemtjänster. Vinnova-projekt

Projektet startades under augusti 2012 och pågår i två år fram till september 2014.

Aktiviteter enligt projektplan för c/o City genomförs, bland annat intervjuer av byggherrar och projektörer som genomfört gröna väggar och tak vid olika projekt samt fuktmetningar av gröna tak och väggar. Verktyg och metoder tas fram, exempelvis handböcker, GIS-verktyg, kvantifieringar, vidareutveckling av grönytefaktorn (GYF). Förvaltningen medverkar och presenterar projektet på många olika seminarier/workshops mm eftersom efterfrågan på mer kunskap inom området är stor.

Energi- och klimatrådgivning - Regionalt samarbete

Det regionala samarbetet finansieras av länets samtliga kommuner samt Håbo kommun genom att varje kommun avsätter en del av det statliga bidraget. Fyra värdkommuner delar på det gemensamma operativa arbetet som består av telefonrådgivning, drift och utveckling av webb (www.energiradgivningen.se) och intranät för rådgivarna, framtagande och utveckling av gemensamt material, deltagande på mässor och stöd till genomförande av gemensamma projekt. Förvaltningen utgör huvudprojektledare med ansvar för drift och utveckling av webb/intranät samt för administration av gemensamma projektmedel. Huddinge ansvarar för telefonrådgivning. Botkyrka och Vaxholm är biträdande projektledare. För beskrivning av verksamheten se även nämndmål 1.3.7.

Solstaden – Testbädd för solceller

Vinnova har beviljat medel till en förstudie för att bygga upp en testbädd för solceller i urban miljö. Syftet med testbädden är att utprova ny kommersiell teknik inom solelsproduktion i byggnadsinstallationer och få ett samlat tekniskt erfarenhetsunderlag, framför allt för stadens egna verksamheter men även för det privata fastighetsbeståndet. Testbädden kommer dessutom att kunna användas för tillämpad teknisk forskning och utveckling. En databas har byggts upp på förvaltningen för att samla in och kunna visualisera produktionsdata på miljöbarometern. Även insamling av tiominuters produktionsvärden är möjlig för tillämpad

forskning och utveckling. Intressenter i projektet är stadens fastighetsägare som installerat solceller inom projektet Hållbara Järva, branchorganisationen Fastighetsägarna Stockholm, leverantörer av utrustningar, konsultföretag inom solenergiproduktion samt Interactive institute som genomför en förstudie för hur solesproduktionen ska kunna visualiseras. KTH, Mälardalens högskola och Ångströmlaboratoriet vid Uppsala universitet deltar som intressenter i projektet genom möjligheten att använda samlad produktionsdata för forsknings och utvecklingsarbete. Förstudien sträcker sig till juli 2014. Förvaltningen har för avsikt att lämna in en ansökan till Vinnova för fortsatt uppbyggnad av testbädden.

Cleantruck

Projektet Cleantruck syftar till att öka andelen miljölastbilar på gatorna i Stockholms Stad, och därmed bidra till bättre luftkvalitet och till stadens klimatarbete. Cleantruck inleddes i januari 2010 och har förlängts ett år till december 2014, för att få mer tid till utvärdering och datainsamling. Projektet drivs av tre parter: AGA Gas, OKQ8 och Miljöförvaltningen i Stockholms Stad, som är projektledare. Cleantruck finansieras med stöd av EU LIFE+, Vinnova och Energimyndigheten. Projektet har nu förbrukat alla medel för merkostnadsersättning och omfattar 50 miljölastbilar fördelat på 15 etanol ED95-lastbilar, 18 dual-fuel-lastbilar (diesel/metangas) samt 17 elhybridlastbilar. Åkerier, speditörer och transportköpare visar stort intresse för projektet. Under året har projektet bl a deltagit på VTIs Transportforum, på en konferens om gröna godstransporter kopplat till C40 i Brasilien. En gemensam workshop med Hagainitiativet har hållits där transportsäljare och –köpare har diskuterat vägar framåt för mer klimatsmarta vägtransporter. Erfarenheter från projektet har använts i Stockholms Stads arbete under 2013 med Strategi för miljöfordon och förnybara drivmedel, för att ta fram en miljölastbilsdefinition samt i Norra Djurgårdsstaden. Cleantruck har också bidragit till arbetet inom nätverket Nationell Satsning för Citylogistik som drivs av bl.a. Trafikverket, Malmö, Göteborg och Stockholm.

Elbilsupphandling

Vattenfall AB och Stockholms stad har tillsammans genomfört en gemensam teknikupphandling av elbilar och laddhybrider. Målet är att underlätta övergången till eldrivna fordon i Sverige. Genom att öka intresset och kanalisera en tidig efterfrågan ska marknadsintroduktionen av elbilar snabbas på. Satsningen omfattar både rena elfordon och laddhybrider. Upphandlingsinitiativet har ekonomiskt stöd från Energimyndigheten. Med start år 2010 etablerades en testflotta med 50 elbilar, fristående från den stora upphandlingen. Elbilsupphandlingen siktar mot 5 000 elbilar på fyra år. Själva elbilsupphandlingen slutfördes år 2011. Ramavtalen började gälla från den 1 oktober 2011. De fyra utvalda leverantörerna har idag fem personbilar och tre transportbilar att erbjuda. Leverantörerna kan inkludera nya fordonsmodeller under avtalstiden. Avtalstiden är på två år men kan förlängas med ett år vid två tillfällen och blir då totalt på fyra år. Cirka 85 % av de ca 400 ingående organisationerna som ursprungligen medverkade i avtalet, har valt att förlänga avtalet ett år. Avtalen innebär förnyad konkurrensutsättning. Instruktioner för detta har tagits fram och finns tillgängliga på www.elbilsupphandling.se. Bidragen från elbilsupphandlingen har konkurrerat med statens supermiljöbilspremie, och antalet avrop har bl a därför blivit färre än väntat. Med anledning av detta ändrades reglerna för merkostnadsersättning i december 2012, till en fördubbling av ersättningen. Nu kan deltagarna få en merkostnadsersättning om 50 % av fordonens

merkostnad max 100 000 kr/fordon. Med denna höjda ersättning beräknas 570 fordon kunna få ersättning. I början av december 2013 har bidrag betalats ut till ca 220 bilar och ca 100 ytterligare bilar är beställda. Samtliga merkostnadsersättningar är medel som vidarebefordras från Energimyndigheten. Mer information finns på www.elbilsupphandling.se.

Projektet innebär risk för att inte alla mål uppfylls vilket i värsta fall innebär att 290 bilar inte avropas av intressenterna. Detta betyder en förlust på 2,9 mnkr som förvaltningen delar med Vattenfall vilket innebär en möjlig förlust för miljöförvaltningen på 1,45 mnkr.

RekkEvidde

RekkEvidde syftar till att producera realistiska prestandasiffror för elbilar under nordiska kör- och väderförhållanden, dels för att få fram realistisk kundinformation, dels för att bistå industrin med lämpliga testmetoder för nordiska förhållanden. De finska och norska statliga testinstitutet VTT och Transportøkonomisk institutt svarar tillsammans med Testsite Sweden i Göteborg och Arvidsjaur för själva testen, medan Stockholm och Reykjavik skulle bistå med data om typiska körmönster – bl.a. baserat på de testbilar som utvärderas inom ramen för elbilsupphandlingen. Tyvärr har tekniska problem gjort denna utvärdering omöjlig och Stockholm har därför inte gjort några större insatser i projektet under 2013. Köldtester har dock genomförts i Norrland och i Finland och en utvärdering väntas under 2014.

Wich / Induktionsladdning

Wich (trådlös laddning av elfordon) är ett svenskt forsknings-och demonstrationsprojekt som studerar trådlös laddning av elbilar från användarens perspektiv. Bidrag ges från Viktoria Swedish ICT. Trådlös laddning anses av många vara en laddningslösning för framtiden, och kan ha potential att göra elbilen till det första valet för svenska bilköpare.

Under Wich-projektet, som startade i september 2012 och kommer att fortsätta fram till slutet av 2014 kommer totalt tjugo bilar vara utrustade med trådlös laddningsteknik. För Stockholm gäller att fem av Stadens elbilar ska utrustas med trådlös teknik.

Bilarna som används i studien används i den dagliga verksamheten av anställda i staden Göteborg och Stockholm. Den trådlösa laddningen kommer därför att utvärderas i verkliga situationer med vanliga människor. Användarna kommer att intervjuas grundligt. Resultaten från intervjuerna kommer att jämföras med kvantitativa data som samlats in under studien. Huvudsyftet med projektet är att svara på frågan om induktionsladdning ändrar laddningsbeteende hos användarna och orsakar mer frekvent anslutning av elfordon till nätet.

Från september 2013 tar projektet en paus eftersom det inte gått att få tag i laddutrustning. Som marknaden ser ut kommer det sannolikt att finnas tillgång till utrustning i april 2014, då projektet bedöms starta upp igen.

E-facts

I september inleddes projektet E-Facts (Electric vehicles For Alternative City Transport Systems) med bidrag från ERA-Net (via Vinnova) – ett av EUs forskningsprogram. Programmet omfattar initiativ för att stödja policies och åtgärder för ökat antal lätta och tunga elfordon i städer. E-facts ska öka utbudet av laddning och användning av elfordon och

laddhybrider i olika applikationer i Stockholm, Frankfurt och Rotterdam. Projektet ska pågå till slutet av 2015.

För Stockholms Stads del gäller projektet huvudsakligen laddinfrastruktur och att erbjuda testkörning av elbilar genom testbilsflotta/elbilspool. Förvaltningens insatser är nästan uteslutande arbetstid och konsultarbete för redan planerade elbilsaktiviteter i enlighet med Elbilsstrategi.

FREIGHT EVUE

Stockholms stad har genom Miljöförvaltningen och tillsammans med sju andra städer i Europa erhållit medel från EUs sjunde ramprogram för projektet Freight Electric Vehicles in Urban Europe, FR EVUE. Projektet började i mars 2013 och ska pågå i 4,5 år (54 månader) tom augusti 2017.

FR EVUE ska demonstrera och utvärdera eldrivna fordon i smarta logistiska lösningar. Projektet koordineras av London och övriga medverkande är förutom Stockholm, Amsterdam, Lissabon, Madrid, Milano, Oslo och Rotterdam. Dessutom medverkar sju andra städer som följer projektet samt några energibolag, billeverantörer, universitet och statliga myndigheter.

I Stockholmdelen av FR EVUE medverkar Stockholms stad, Fortum och Trafikverket Region Stockholm. I Stockholm ingår logistikcentralen för byggmaterial i Norra Djurgårdsstaden (NDS). Anpassning av logistikcentralen, medel till eldrivna fordon, snabbbladdning och normalladdning av fordon och utvärdering.

Vidare ingår tre studier:

1. Möjliga incitament, styrmedel och regelverk för att få ökad grad samlastning
2. Samlastning av alla varor i bo- och brukarskedet av NDS
3. Utvärdering av logistikcentret med fordon och transporter

Fortum ansvarar för normal- och snabbbladdningsutrustningen samt för utvärderingen av dessa. Trafikverket Region Stockholm ansvarar för studien om möjliga incitament, styrmedel och regelverk för att få ökad grad samlastning.

Stockholm stad ansvarar för övriga delar samt för lokal projektledning. I ansökan är Stockholms stad en organisation. I verkligheten har miljöförvaltningen, Exploateringskontoret och Trafikkontoret ansvar för olika delar. Miljöförvaltningen är bl a projektledare.

Miljösamverkan i Stockholms län – MSL

Genom Miljösamverkan Stockholms län, MSL, samverkar KSL, länsstyrelsen och länets kommuner för att utveckla tillsynen enligt Miljöbalk och livsmedelslagstiftning. Samordningen av MSL köps av miljöförvaltningen, som ställer en medarbetare till MSLs förfogande. Finansiering sker genom avgifter från samverkansparterna. Miljöförvaltningens uppdrag att samordna MSL består av stöd till de enskilda samverkansprojekten, informationsinsatser, hantering av miljösamverkanstockholm.se samt administration. Tjugo samverkansprojekt pågick under 2013 varav åtta startade under året. Förvaltningschefen ingår

i MSLs styrgrupp.

Grundvattenundersökning

Under perioden november 2011 till juni 2012 provtogs grundvatten på 74 platser i staden, bland annat från sju nyinstallerade miljögrundvattenrör. Vattnet undersöktes avseende bland annat tungmetaller, PAH'er, klorerade alifater (bl a trikloretylen), fenolära ämnen (bl a BisfenolA och nonylfenoletoxyleter), ftalater, perfluorerade ämnen (bl a PFOS och PFOA), bekämpningsmedel, tennorganiska ämnen (bl a TBT) och bakterier. Statistiska jämförelser med resultat från tidigare undersökningar gjordes också. En rapport över resultaten presenterades för Miljö och hälsoskyddsnämnden 26 november 2013. Datamaterialet har också rapporterats till länsstyrelsen och SGU som underlag i deras miljöövervakningsarbete.

Databas för miljöinformation

För att ta fram en lagringsmiljö för miljöförvaltningens mätdata har förvaltningen under åren 2012-2013 tilldelats 3,4 Mkr i via Utvecklingsmodellen. Med två egna personalresurser på deltid samt flera större konsultinsatser har lagringsmiljön Miljödata tagits fram och finns i drift från och med 2014. Via Miljödatas webbportal ges miljöförvaltningens användare en överblick av förvaltningens data. Via webbportalen kan data visualiseras och analyseras i både tabell- och kartvyer. Från databasen tillgängliggörs miljöförvaltningens mätdata även mot övriga förvaltningar, bolag och externa utförare via elektroniska tjänster.